

MIC. # 9667

LUZZATTO, SAMUEL DAVID,

לוֹצַאטוֹ, שְׁמוּאֵל דָּוִד,

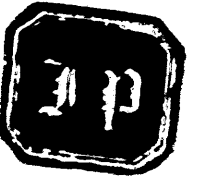
MOZNE TSEDEK : VIKU'AH
'AL HOKHMAT HA-KABALAH.

מֵאֲזֵנֵי צֶדֶק : וְיִכּוּחַ עַל חִכְמַת הַקַּבְלָה.

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

ITALY: 1844
ITALIAN SCRIPT

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

סאוני צדק

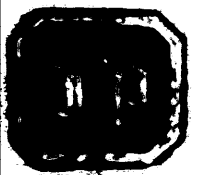
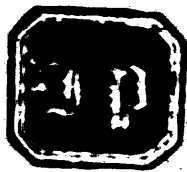
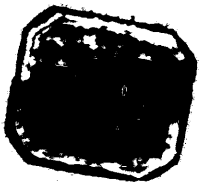
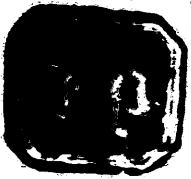
ויכוח

על חכמת הקבלה

ועל קדמות ס' הזהר ועל קדמות הנקדות והטעמים

מלאכת שד"ל צימי נעורין

עם קצת נוספות שהוספו לו אחר ימים וסנה

יום ראשון

ע"י חיים תש"ע

ויהי זבל קושענא דכח סנת התקפו ואנ היית בחצרת אנשים אחר לך יתנו סנה
 לעיניהם למען עשות התקון הנהוג זבלה הנורא ההוא; ויבא בתוך הזקנים אס
 מבט פולין לך ידעתו מתמול שלשום, כי מקדו צא לעינתו, ויבא לחיט, ויקרא עם
 עמנו ב' מסנה תורה כלו, וס' תהלים כלו, ב'הנה צה וצרכון ובכוונת הלז, בארסה
 הקורא בתורה; ואולם בצואנו לקריאת האדרא הקדושה, תקפה עליו סנתו, וייאן.
 ויהי באשר האלמנו גרסתנו, וייקץ האיש מאנתו, ויאמר אל: באמת אמרו חכמים
 (עמוצין סנה) לך קיברי לילך אלא באנתך. אמרת לו: אצל אמרו ג' לך קיברי
 סיהרף אלא בארסא; ואמרו ג' (ע"ג ומוגה י"ג) כל העסק בתורה זבלה
 הקצה מושך עליו חוט של חסד ציוס, ואמרו ג' (מנחות ק"י) תלמידי חכמים
 העוסקים בתורה זבלה מעלה עליהם הכתוב כאילו עוסקים בעבודה, ואמרו ג'
 (סנהדרין צ"ג) כל בית שאין דברי תורה נשמעין בו זבלה אס אובלתו.
 ויאמר אל האיש: הלא אמר החכם לכל זמן ועת לכל חפץ, ואס אמרו זבילות
 חול, לך אמרו זבילות מועד: הלא אמרו שנה בצנת תענוג, ואס ציוס האס תענוג
 הלא זבלה מוצה היא; וארס מוחלכס ארת הקדשים ומצזים ארת התועלות, ותענו
 ארת נפשותכס ציטיס שנאמר בהם והיית אך שמו.
 אמרת לו: ואך לך נקום זבלה הזה לשפוך שיחנו לפנ ה', קמרי אסר ידענו
 כי ציומאן אציעקה דחג הוא סיומאן דדינא דעלמאן, ופתקין נפקין מצי מלכא,
 כאשר אמרו רבותנו בזהר הקדוש (חלק ג' דף ל"א).
 צתוך כך יבאנו מן הצית אשר עשינו צו התקון, ואס קיש פנה ללכת לביתו, והאיש
 ההוא לך בן עשה, כק התחצר עמי לפרוד אותי צטענרתו.
 נידוס האיש עד דחק כל קיש מעלנו, ויפן כה וכה וירק כי קין קיש, ויעמוד על אס
 הדרך, ויפתח ארת פיו ויאמר: וי לבון היציק, ארתס כופרים בצברי קדמוננו אצות
 העולם מיסדי התפלה, אהתקינו לומר ציומאן: קץ מחילה וסליחה, וארס קומרים אקין
 גזר דין נחת עד יוס הושענא כצא; ולא עוד אלא ארתס מכמיסס דברי התורה
 עכמה, אקמרה כי ציוס הזה יכפר עליכס לטהר ארתכס מכל הטקדניכס לפנ
 ה' תטהרו: ואס כצר נחתמה הסלחה ציוס העשור, אך יהיה סיוס הדץ ציוס ה
 הושענא כצא, ולא אז זלכד ארתס מענס נפשותכס ציוס סמתה, אלא ארתס
 מבטלים היום וזככל ימי חולו אל מועד ארת מצות התפילין.
 ענתנו: לך מלבנו נעשה כזאת, חלילה לנו, אך בצורתנו חכמי המשנה הס ג
 גזרו אומר בזהר חדש סיר הסירים (דף ס') כי כל הענח תפילין בחולו של

ומרצ לתלמיד, הוא המצער מלצנו כל חשש זיוף בענין התלמוד, וכן הוא הדבר
בענין המשנה, וכן בענין הנביאים וכתבי הקדש, וכן בענין התורה עצמה. כי הנה
התלמוד והמשנה וספרי זרית מדקה לעזרים, כלם מורים בקצב סהיתה תורת
משה מפורסמת ומקובלת באומותנו בתולת הגלות ובסוף ימי הצית השני; והצית
עצמו והעבודות אשר היו נעשות בו, עדות צורה לפרסום אמונת התורה הזאת
מיום הוסד הצית השני והלכה. וספרי עזרא ונחמיה ודברי הימים ויחזקאל וירמיה
כלם יעידון יגדון על פרסום התורה הזאת בימי גלות צבל ובסוף ימי הצית ה
הראשון, ופי' מלכים וסמואל ותהלים וסופטים והושע מעידים על פרסומה צבל
ימי הצית, וצבל ימי הסופטים, עד דור המדבר שבו נכתבה התורה. ולא מפני
מפני שמצאנו הספרים האלה מעידים על התורה אנו סומכים עליהם ועלדי
אצל מפני הקצלה הנחשבת כשקבלת צלות מופסקת, המאמתת אצלנו פרסום ה
הספרים האלה באומה מזמן חצורם עד היום הזה, לפיכך אנו מחויבים שן ה
השכל השני לסמוך עליהם ועל תורת משה, בדרך שאנו חייבים להאמין בספרי
המליץ הרומי ציירו, מפני פרסומם בין האומות מן הדור ההוא עד היום. אצל
אם יבא אדם נדפס בדור הזה עבודות נהן הנביא וגד החוזה, אעפי' שאין הדבר
נמנע שיהיו צמחיות, מכל מקום אין אדם מעזרחל חייב לכבדם, ומאחר שלא צ
צאה עליהם הקצלה הכללת מדור לדור. והנה כן ס' הזהר אחרי שלא הוזכר כלל
במשנה ובתלמוד, ואלא היה נודע ומפורסם בימי הגאונים, ואף לא בימי רבי ורשב"ג
ורמב"ם ורמב"ן והרא"ש, כמו שהודה צעל מנחת יהודה (בהקדמה), הנה הוא מסר
העדות הנאמנת שכל איש ישראל וכל צעל שכל מחוייב לכבד, הלא הוא הקצלה
המפורסמת והצלת מופסקת, ואינו עוד אלא מכלל הספרים הנמצאים בדורות
אחרונים ומתחמים למחצרים קדמונים, כגון ס' השני ודברי הימים של משה רבנו,
ומצדיהם שהדעות נתונה לכל חכם לצ' לכרזם או לרחקם, כפי מה שיהיה נראה
לעיני שכלו, מעצמי שיהיה צה מקום כלל לאמונה, כי אין לאמונה צמה שאין צו קצלה,
וס' הזהר אין עליו קצלה מזמן חצורו עד היום.

הביצותנו: אחר שהדבר כן הוא, הנה אע צוחר להאמין צם' הזהר, כמו שהיתה הקבמת
לוצ עדת צע ישראל, וכל כצנה ואכמיה, מזמן הגלות עד היום, מחלקם יהי חלקי ו
ומגורלם יהי גורלי; ואתה אם תרצה להפיל גזלך צתוך קטנ אמונה, הפילהו, ומי מ
מעכצ על ידך?

וצתוך כך מהרתי להכנס לצית, וסגרת הדלת צעדי, ואשכצ עד קור הצקר, ואשכבי
צצקר ואשך לצית התפלה, וצצוצ' ללכת לצית נטפל עמי האיש ההוא ונתן לי שלום
אזרתי לו: האתה זה העובר אשר צאת לעבור לצצי צספקותך? כך לשלום, ומה לי
וכך?
וען האיש ויאמר: תמה אע על דבריך אדוע, ואע שמעתי עליך לאמר כי אהב אמת

מועד חייב מיתה, וזה לטעמים כמוסים, הדועים אל האנשים המאוסים -

אשר עמדו בסוד ה' ;
ויצוהו האיש ויאמר : העוסה מצות אלהיו חייב מיתה ? אינו לרצונו שכך קומעותו
ואיך תדברו פרה על רצוננו חכמי העוסה לתת צויהם דבר כזה, שהמנח
תפלין ציוס עין הימים חייב מיתה ? והלא גם צצבת ציוס טוב כל אחרו אקסור
להנה תפלין, וציהיה המנחם חייב עונש, כל קל זכא ומור, ורק אחרו אצצתרת
וימים טובים קינם זמן תפלין מופע שהם עצמם אמת. ואיך יהיה אקסור להנה תפלין
צחוב המועד, והלא מוצקנו צתלמוד ירושלמי (הוצק צהגרות מיימונות) אקחד
מן החכמים כזה לסופר אכתוב תפלין צחוב המועד לכורך עצמו, כדי שיוכל
לתת תפלין לקדם אחר אצצדו תפלין צחוב המועד : ואם המנח תפלין צחוב ה
המועד חייב מיתה ומה יהיה עונש הסופר הכותבם צחוב המועד להנחם הוסיף
עצמו, כדי להשקיל את שלו ליהודי אחר איעתם גם חוס צחוב המועד ?
אמרת לו : ואיך נכחם את הכתוב צפפר ? והנה ענינו הראות כי כן כתוב
צס' הזהר צצס בצורתנו, כי המנח תפלין צחוב המועד חייב מיתה, וכן מן הירושלמי
משמע אין אקסור צדבר, צצ ואכל תעשה עדיף.
וען הקיס : ומי הם עדין כל ס' הזהר המעידים עליו אצכמי העוסנה והתלמוד
כתבוהו ?

אמרת לו : עדין מתוכו, אכתוב צו צכל דף ודף אומר ר' שמעון, אומר ר' אלעזר,
ר' חי' אומר, פתח ר' אצק. ומי הם עדין כל התלמוד ? ומי הם עדיה כל מקנה?
ומי הם עדיהם כל נציקים וכתובים ? ומי הם עדיה כל תורת משה עצמה ? אכל
אכתוב צתוך הספר : ויצר ה' אל משה, ויכתוב משה, מזון יעשהו, דבר ירמיהו, משל
אכלמה, תהלה לדוד, וכן אומר ר' מאיר, רבי אומר, אומר רבי אסי, ואם תרצה
להכחיש ס' הזהר, תכחיש גם צשענה וצתלמוד, ואמר כן תכחיש גם צתורה וצנציקים,
ותכפור ותאמר אין לי חלק צקלנו ישראלי.

וענת הקיס ויאמר : אין העני כמו ארתה אומר כי אמנם אין אמונתנו צפפר -
עיוסדת על הספרים עצמם, כי כמה וכמה ספרים מצויים יצ המתיחסים לאנשים
אשר כל כתובם מעולם, אצל אנחנו מאמינים צפפרים אשר צאה עליהם הקצלה
מדור לדור, ומזמן מחצריהם עד היום. הנה אנחנו מאמינים צתלמוד, מופע א
שהתברר לנו שהתקבל אצל כללות קומתנו ומזמן חצורו עד היום ; ואנחנו צ
צטוחים שהדברים הכתובים צו הם צאמת צברי החכמים הנצברים צו, מופע א
אנחנו יודעים צצידור אים זה מאה סנה, וגם זה מאתם, וגם זה אכלף סנה
עותר, כך היתה קצלת צע ישראל כלם, וכך היתה קמונת הגאונים האחרונים
והראשונים, וכך היתה קמונת רבן סבוראי שהיו אטובים צזמן וצמקום לחכמי
- התלמוד, ופיקוס הקצלה הזאת צכל עדת צע ישראל מדור לדור, מאצ לצן

נפשותך וכל הקהות את עתך, כקשר היה ראוי ל.

האורח

ומה היה לך להשיב? דבר כי חפצתי צדקך.

המחבר

היה לי להשיב כי הרמזין זל אפר לך ראה ס' הזמר, כבר הזכיר בצפוק סר צל = מ מעליהם עשן ליל המותם ועשן הצל המורה צליל זה על המים והמות הגזרים לאדם, ואחריו גם בעל הדוקח, אפר לך ראה גם הוא ס' הזמר, הזכיר עשן הצל הזה. ועוד ה כרי צהדיך קענו וצחג נדונו על המים, הכי סאעפי קוס לאש הקנה הוא יוס הדין הגדול, עם כל זה לא ימנע מהות פס דין גם צחג הסכות.

האורח

כבר עמד רצנו נקיס (הזכירו בעל תפ"ט) על הפסק הזה, ודעך בצפוק סר צל = מ מעליהם עשן ליל המותם ועשן הצל המורה צליל זה על המים והמות הגזרים לאדם, ואחריו גם בעל הדוקח, אפר לך ראה גם הוא ס' הזמר, הזכיר עשן הצל הזה. ועוד ה כרי צהדיך קענו וצחג נדונו על המים, הכי סאעפי קוס לאש הקנה הוא יוס הדין הגדול, עם כל זה לא ימנע מהות פס דין גם צחג הסכות.

המחבר

אמור המנאך: והרמזין זל לא יהיה בעל קצלה אמתת? הגם אות תמסוד לאי = מרמה ועולה?

האורח

מליכה לי מחסוב כזאת על נשיף אלהים אפר כמהו! אין ספק כי כל דבר מקובלים היו אצלו מרבותו.

המחבר

ואך ימלאך קס כן לכך להכחיש דברי קצלות? אין זה כי אף דוע לב.

האורח

אין זה דוע לב, אצל זה מחובת האיש השדף לדרוס ולחקור מה טיבם של ה הדברים הנאמרים בקצלה; כי אמנם יש קצלה נש קצלה, והנשיף צעח ואומר: על שכלה פגע יהודה ועל ארבעה לא אשיצנו וגו' ויתעו סוציהם אפר הלכו אצותם אחרים. הנך הוא כי חונה עלינו לחקור היטב כל קצלה פרטית עד שנדע קס מקכמת היא עם הקצלה הכללית הקדמונית אפר לא מסור מחנה ימין ואמאכל. אפס כי דואה אע דברי כצדים עכך, וכלא ידעתך מסמועה היית קולך עכך לא יחפץ בסיל צתבונה; ואולם מוכטח צחכמתך וצטוב טעמך. אקס תציטת אכל ציתך, ותשמע טענות אמת לאמת, לא תקלקע עוד כופר ומחוסר אמתה, אך תקראי יהודי תמים עם אלהיו, נאמן בצדקת וקיים באמונתו.

אתה מעודך, ובאמת אין זה דרך אהבי האמת לגעור בקדם האומר דברים של טעם בקדם ישמעו טענותיו.

עשתנו: לא כן דברת, כי אם אמנם כן הוא מספטי בכל דבר חכמת צנה, וכל ימי כך היתה מדת להיות למד מכל אדם, ולקבל דברי אמת ממי שאמרם, מכל מקום בדברים הנוגעים לטען האמונה אין חכמה ואין תבונה ואין עזרה לנגד ה' והנך לשיע כמסדת, והתורה אמרה לא תתקצה בו וכל תשמע קלו, וכבר אמרו חכמים שקין להשיב לקפיקורוס ישראל, כל שכן דפקר טפי, אשר על כן כבר מלת אמורה: תמין אתה קמי או תשמחיל, תשמין ותכפור בכל הטוב והסר זענך, וכל כמה קראת כלבת אתך?

ויש ויאמר: אל תהי קדוע נמהר בדבריך, פן תהיה חסד בכפריים, וחטאת לקבלהים. וזוהן לבות הוא ידע וגם אתה קדוע תכיר ותלע, כי עברי קנאי, ואת קלה ישראל לא ידך, ומתורה שבכתב ומתורה שבעל פה לא קסור ימין ושמאל, לא במעשה ולא במחשבה, ובאמרים עדי, ובמכרמים שהדי, הוא יקח נקמתו מידי, אם בלב ובדבר. ואולם קמרי היות הקירת ס' הזהר מקירת חכמה לא מקירת אמונה כלל, קמרי שלב צקה על ס' הזהר בצלל כללות האומה, קשר עלה כל אמונת ישראל נוסדת ונשענת, כמה ילע זעניך אם קדבר זה לפי העולה קמרי המקירה והדריסר. אשר מקרת ודרסת זה ימים ואנש? אמור נא אתה קמי, אהב התורה והחכמה, הגע זעמך שהינו קנחנו זימי הרמזים והרמזין, אשר ידעת שלב נתגלה ס' הזהר ולב נודע צימיהם, באשר צפירוס הגד לנו המקובל בעל מנמת יהודה בהקדמותי, והגע זעמך שהיה צח לדנו הספר הזה ס' הזהר, אמור נא צמיד אתה קמי, קם הינו קנחנו חוקרים ודורסים את הס' ההוא, לדעת אם באמת מלכת התנאים והאמוראים הוא, או ספר מזויף הוא, היתה מקירתנו זו קסורה, או מותרת, או מחויבת ואך תהיה קסורה? ואך לא תביה מחויבת? והלא גם הנביא קשר יקום לדבר דבר בשם ה', קנחנו חייבים לנסות, אם נביא אמת הוא או נביא שקר, ואך לא נמוס על כבוד רבותנו התנאים והאמוראים, עד שנבדל כל דבר אשר יגע לנו משמים בקדם נחקור ונדרוש הצמות מהם יבאו הדברים אם קין? וכי קבסור דר: עד שלב נבסרך עוד לחוש לכותבי פלסתר? אתמהא!

קמרת: לנו ויהי מה, לא אפוצ להתנכח עמך כי נער קע, ואתה קיס מלחמה מנעורך, והנע הואך צד קאתו רוח ערמה ומרמה, אשר לא היה צימי קדם רק צנוח המקובל, אשר הרחיק אותנו מן עזן, והוא הדוח הנמשך כהיום בכל ה המתפלספים הפורקים מעליהם שכל תורה ועול דרך ארץ, וכל דבריהם בעקצה לקחת דרסתם נפסוג תמימי לב, להורידם שאול מטה. האיןך גם אתה כסוד מהם? ואך לא? ויכח אמוס, שהרמזה פיר לבל רחק נגד אמונת כל ישראל שלב הואעל לבא הוא כל החותם, וסנ זעש כל נזכרת מיד ההצובה אשר לצדך, ושמעתי

שהורגו מכמינו על הכתוב לך בשמים היא, אין לנו לחוש כלל לחזיונותו של
הראשד ושל אצו, בדרך שלך נחוש כלל כמה שכתב הוא הראשד בהשגותו בע
בענין הדס קטוס, וזל: כזר הופיע כוח הקדש צבית מדרגתו והעלטנו שהוא 9
990, עכל, והרמזין עצמו להם המקובלים השיב על דבריו ודחה סברתו. הך
כואה כמה היה הרמזין קומך על כוח הקדש של הראשד.

המחבר

קולי לך קומך עליו בענין זה, כי בענין דינא אין מסגמין צבית קול, ולך בשמים
היא; וכזר כתב הרמזים בהקדמת פי' המסנה, אסס יעד הנביא שהקצה אומר
אלו שהדין כך הוא, יהי הנביא ההוא, שהוא נביא סקר. אצל בענין חכמת
הקמת, אסין זה מצוה כסכל הקדש, קולי היה קומך עליו. אומע לדברך שהתה
קומך שלך היה הרמזין קומך כלל על כוח הקדש של הראשד, הנה ימסך מזרה
שלך מהראשד ומאליהו הגלה אלו נסתלסלה חכמת הקבלה להרמזין, ואסס כן תצטק
להודות שלך מן השמים בזה אלו, אצל נקבלה פה אל פה, אסס מפי אס, עד הת
הקנאים ועד הנביאים עלי; כי קנף קנף לך אסאוב שתמסוד גם בהרמזין, שהוא מ
מלכו צדה קותה.

האורה

חלילה לי מוחסוב כזאת! והנני מסכים עמך שהרמזין זל קבל קבלתו מכבו.
אצל לך אסכים עמך שהצעה אלו הקבלה ההיא נסתלסלת בלתי מופסקת, לך
עד הנביאים, ואסס לך עד האמוראים.

המחבר

אין זאת אלא טענת שמו, ועדות הרמזין ואסר גדולי עולם היא טענת צדיא.
ועוד ראוי שתדע, כי כזי אסס טוב צין אסס טוב צפ' ראמונות שלו (שער ד'
פרק יד) מביא קבת מסודות הקבלה צסס כז קסיא אסין מזרע הגאונים
שמתק מוסיא, אסר הרביץ תרה נפוליא (שמאמדי) ואסס נפסר, והוא מסר אומס
לתלמידו החסד רבנו יהודה הקדוש, והוא כ' יהודה מסכס לכ' אביעזר מגדמיא.
הרי לפניך שהקבלה משתלסלת עד הגאונים, אסר כל דברהם דברי קבלה.
עמלך האס שחק פיו, ויאמר לי: כמה חצילות חלומות והכלים אתה אומר אלו
צפעס אמת! אסין תגאונ צכל שהרביץ תרה נפוליא! מי שמע כזאת?
ומה זה שאמרת אסין מזרע הגאונים? והלך הגאונים לך היו כלם תמספחה אמת,
כי חכמה היו מצקסיס, ולך מצאנו בגאונות המסך משפחה אמת אלא
כז יהודה אסין זכ' תנעך צנו וכ שריא צנו וכז האס צנו, שהיה ארדון הג
הגאונים צזמן. ומי הוא זה כז קסיא אסין? כי לך מצאנו הסס הזה לכסד
מן הגאונים. ונרקה כי מלכו צדה כ' אסס טוב אמת הסס הזה, למען התעורר
הפתאים, אסימינו כי אס קדמין מסך כזה הגאון ההוא, מאמר שהיה שמו קסיא.

המחבר

למען תדע כי כל ממוקסי חכמה רגבי, כל אמונה מהניאך אל ציני ומשמוע
מפך כל נאצותך וכל גדופך; וסמוך לבי כל ידך, כי האל הזדע כלונת
ותוס לבבי, הוא יהיה צכפני ואמור רגבי מכלד, והוא ילמד ידי לכרוב, להפיל
כל טענותך ארצה, ולהסיצ גם אותך מדרכ שחת אקר אנה הוה עליה.
ניה כי צאנו אל החלון היא הסכה, וזכס כפננו לאכול סעודת הצקר, ונאכל
ונסעד לצצנו, ונתן תודה לזן את העולם כלו צחפדו וצרחמיו. ואפתח את פי
ואומר אל האיש העומד על ימיני לכפני: הנה מה טוב ומה נעים, אס אהב
האמת אנה, סגפח אבינו הס' היקר ס' אומר אמונסי, ונקראו בו הוכוח הרפא;
כי החכס הוא השריך להניף סס טענות מכחסי הקצלה, והסיצ עליהן אמת אמת.
ויצחק האיש ויאמר: חלילה לנו ללמד צמננו צקר אמת הוכוח הוא, כי אהבת
החחצר לחכמת הקצלה הציאתו לקבל את האורה, ולכחד תמת לצונו ח
חצילות חצילות טענות איס לטעון נגד המקובלים, ותפוזות איס להסיצ על
חלומותיהם ועל דצריהם. ואנה דע כי צאמת קרית ופענת צו, אצל כמה פ
פעמים הוצרכת להרים קולי צקרתי צו, לאמרו כמה היה עני אלתתאל זה
וכמה תפוזות היה לו להסיצ ולק הסיצ!
אחרת לו הקינד מאמין שהיו לצצותנו צעלי המשנה והתלמוד סודות וסתר
אלך נתפרשו צמשנה וצתלמוד.

האורח

אינני מכחש זה, ולק נעלם מוע אכצר הזכירו צתלמוד מעשה צרחסית ומעשה
מרכבה, וסתר תורה, וסס המפורס, וסס צן יצ וצן מיצ, ואחר דצרים שהיו החכמים
מוסרים לחסובי תלמידיהם פה אל פה, אצל אנה רואה אכל הדצרים האלה כצר
נשכו מפינו צצרות הגלות.

המחבר

אין זה כי אס כע לב, ולפחות הנך רואה כי אין טענתך רק טענת שמוך, ואיך
תסמוך על טענת שמוך נשכו, צהות לפעך טענת צריח מכמה וכמה גאונ עולם
אשר כלם יעידון יגדון אלך נשכו, וצצהפך הס צעצמס קצלו ארתס מרצותיהם,
ורצותיהם מרצותיהם, עד האמוראים והתנאים, ועד משה רבנו ענה?

האורח

אין העני כמו אמת, כי אין המקובלים אומרים אמתתפ מסורת היא צדס מן האמ
האמוראים והתנאים, אצל הם אומרים (עבודת הקודש דף לב) כי אלהי הנביא ע
עכמו נגלה לר דוד אציו אל הדצד צעל ההאגות, ונגלה לו כל סודות הקצלה,
ואמנו נמשכה להרצד אקר זכה גם הוא לדצד עם אלהו, וממנו נשתלשלה א
אמר כך להחמין וליתר המקובלים. ואמר שהדצד בין הוא, הנך רואה כי לפי מה

בענין נשמה יתרה שהזכירו חכמים שצאה צידם ציוס השבת ; וז"ל: רוחב לב למנוחה
ולשמחה, ולהיות פתוח לרווחה, ויטב וישתה, ואין נפשו קשה עליו; הרי לך כמורה
היה יודע סגודות הקבלה הענק הזה אשר לך היה דבר נעלם ממנו, הן בחכ
בחכמת תורה שצכתב, הן בחכמת תורה שבעל פה, ועוד במקום אחר תמצא ל
בו שהודה בלא צדף שלא ידע מה הוא גם כן מ"צ אומות (קדושין דף ע"א), ו
והוא דבר שתנוקות על בית רבן יודעים אותו עכשיו, הם האמת עם המקובלים.

המחבר

ומה תאמר באשר תראה צ"ס האמונות לר' אש טוב הנזכר וגם צ"ס הפרדס לר'
משה קרדוני' וז"ל, כמה סודות בחכמת הקבלה שכתב רב המאן גאון, ושכתב ר'
האי גאון לר' פלטון גאון?

התורה

אומר שרצו המאן לך היה ולך נבדל, ולך נמנע חכם ששמו כך לך צ"ס הגאונים, ולב
צ"ס רצון סגודת, ואף לך צ"ס חכמי התלמוד; ואומר שרצו פלטון גאון נפטר מאה
שנה קודם שנובד רב האי גאון; ועל כן אומר שאין לסמוך הרבה על עדות חכמי
הקבלה, כי הוחזקו כפרנים.

המחבר

יסבר פי דונדי שקר! ומה תענה באשר תראה בענין שרצו האי גאון ז"ל צ"ס
הכתובה צ"ס עין יעקב (מסכת חגיגה פ' אין דורשין) הזכיר היכולות רצת והיכולות
זוטרתי, ובעל הכוזרי (מאמר ג' שישן ס"ה) הזכיר ס' היכולות והכרת פנים ומעשה
מרכזה ויחס אורף לר' ישמעאל צ"ס אבאע כהן גדול; וגם הרמב"ם (צפרות כ"ת
תש"א) הזכיר איעור קומה.

התורה

מודה אב בכל הספרים האלה שמדי דבורנו יצאו, אפס כי לך ראית אורף, ולך א
קדע אס מסכימים הם עם דעות המקובלים אס לך; רק זה ראית כי ל' יהודה
הלוי והרמב"ם אראו אורף וקיימו קדמות, לך החזיקו כלל דעות המקובלים; גם
אחאב אס היו הספרים האלה מסייעים אמונת בעלי הקבלה, כצד הו המקובלים
ממהרים לפרסום ציטאט; מה אלא עשו; וצאמת קראת פכני היכולות ומדה כוון
הנדפסים צ"ס ארזי לבנון, ולך מצאת להם דבר מכל מה שהמקובלים האחרונים אומרים.

המחבר

ואך לך תודה בקדמות קבלתנו? והלא יסודתה על ס' יצרה, שהוא נזכר בתלמוד.

התורה

מודה אב בקדמות ס' יצייה, וזה משב טעמים: האחד שהוא לבדו מכל ספרי הקבלה
שמוצא זכרוננו בתלמוד, והשב שהוא לבדו מכל ספרי המקובלים איהא כתוב צלפון
בח ונקי כמו שהוא לשון התנאים, מה אאין כן אאר ספרי קבלה המיוחסים לדונתנו,

שענו זמן.

ענתו: נראה כי טעות סופר נפל גם' האמונות כל' גם טוב, ובמקום כל
קשיף ה'כל כל כיריף, תדע שהרי במפתחות הספר כתוב כל כיריף וכל
כל קשיף.

האורה

כל כיריף בסוף ימיו היה עדין צביל ולך צפולף, כי בן מאה שנה היה כל כיר
תפסו מלך שמעל ותלה קותו צידו אחת, וצו: את כל אשר לו, ואפילו תפסו
שכל מת זה, עדין מי יחמין כי אף זמן בן מאה שנה יעזוב קרץ מולדתו ו
וצעוס וצמוסר כל יסו כלדך פעמיו וילך קרץ מרחקים, ולך יצב קכל צנו שיה
גאון? ומלבד כל זה ידוע תדע כי כל כיריף היה גאון צפומצדיתף, לך צמותף
מחסיף; וקול לך ידע ר' גם טוב המקובל כי שתי שיבות גדולות היו צביל, אחת
צפומצדיתף ואחת צמותף מחסיף היף סורף, והיו תמיד שני גאונס, אחת צעד זו
ואחת צעד זו; ונראה גב' שכל ידע, כי קודם שנת ת"ת לאלף החמשי צטלו שתי
השיבות בגמרי, ולך גם עוד שום גאון; גם לך ידע כי ר' אלעזר מגרמזף היה
מקדש שנה אחרי מות המונק הגאונס, ואף אפסר לומר צקוס פעס שהוף קכל ממי
שקכל מן הגאונס, ועוד קלו ידע ר' גם טוב מי היה האחרון מגאונס מתף מחסיף,
לך היה לומר בזאת; שהרי הגאון האחרון מגאונס סורף היה רצנו אמואל צו חפנ
אף חוק מלך מהבל הקבלה, כי פילוסוף גדול היה, והיה לומר שאין לאו ל
להקמין אלף מה שהשכל יתיצחו (עין רדף צפרשת ויה כי זמן שטול). ואס
הגאון שר' גם טוב מזכיר איננו רב שמואל זה, אף גאון אחר הקדמון שמוע היה,
כי אחרי לך היו עוד גאונס; ואף יותר ויותר יפוח זמנו מזמן ר' אלעזר מגרמזף,
יותר ויותר תתגלה נבלות המקובלס, הצוליס מלצס דצריס אין להס שחר, לרמות
האוליס אשר לך לאו אור.

המזכר

המרש פיס ידך על פיך: קול כל קשיף זה שהזכיר ר' גם טוב, לך היה קוף עצמו
גאון, רק אחרי תוס כל הגאונס היה, אלף שהיה מזרע גאונס, כלו שהיה אצו און ז
צקנו גאון; ואפסר גב' שאין הכוונה גאון ממש מגאונס צביל, אלף שהיה רב וחכס גדול, ו

האורה

אך צזאת נקונה יחדו, באשר תודה לך שכל היו צבות הקבלה לך גאונס ולך צימי
הגאונס, רק איה דור אחרי צטלו השיבות הקדמונות צביל, צימיס אשר אצדה
חכמת חכמינו וצינת נבוענו תסתער, והחלו האמונות להסתצף עי' הפילוסופיף
הונת והערצית אשר גברו צלרף, וגם עי' הצרות אשר מסנת תתעו ואילך כי הצרות
הגדולות זהמגור מסציב יכלצלו הלצבות. וצאמת לך תמצף שום מקובל לפנ שנת
שננו, הלך תראה לרתי (אנפסר צצנת תתס'') שכתב צמסבת ציבה (דף יו')

יה מתעקר צפסר גאון כרתי
מצו ואקר גדולס סנקרין
אונס. וכן אצותו של רב
אסף זה תכן שהו כלס
גם גדולס צאופן שיכדק
לו שהיה מזרע גאונס.

בעלי הקבלה, מה ענין להן שכל עשרים ושתים קורות, אשר אינן רק סימנים לבן
לכובות המצטק, ומה יחס בין זה לזה, עד שיאמר בעל ס' יצירה שעל ידי אלו ו
וקלו צדק הקצה את עולמו? הלא כל זה משה שיזכיר לנו איך נבדקו כוונת
טוח, כי לא רצה בעל ס' יצירה בעשר ספרות שהזכיר, כי אם עשרת המספרים, וכחוק
חזרה ממעברו לקו מחצותנו ממחצות המקובלים.

המחבר

החלפתו עד כה, אולי אשמע מפיך שיטה חדשה בפירוש ס' יצירה שתהיה מתקצרת
על הדעת יותר ויותר משיטת המקובלים; והנה לא הגדת לי רק חלומות והצלים
ודברים של תהו אין בהם ממש כלל. וצחמת איך תעלה על דעתו אע"י המספרים
והקורות צדק הקצה את עולמו? וכבר קרה מודה שהמספרים אינם כלום, וכן
הקורות אינם כלום, אם לא תהיינה כתובות על הניד; ובמה אפוא יגדל נא כ
כה המוסכמות המופשטות האלה, שעל ידיהן יצא העולם ככלו מן האין אל האין?
הלא אלה דברים שאין הדעת מקבלתם בשום פנים, והם נראים בעיני כשחוק זה
והתול לא זולת.

האורה

המתן לי עד אהסיים לך פירוש הענין, ותצדדו לך הדברים כבהרים, וראשונה אגיד
לך כי מה שאמרתי ומה שאב עתה לאמר לך בפירוש ס' יצירה, לא חלפי יצאן הדברים
איך כלם דברי החכם הנכבד, הקדמון מכל המקובלים, הלא הוא ר' יהודה הלוי ב
צפירו הנחמד ס' הכוזרי, שכבר אמרו עליו שכל דבריו סולת, אין בו פסולת;
תמצא דבריו צמחמר ל' סימן כה, והנני מניח לך דעתו בתוספת בראור קצת. כבר
היו קדמוני הפילוסופים כפיטגורה וסיעתו מיחסי אל סוד המספר התחלות כל הנמשאות.

המחבר

כך, אל תוסף דבר קל עוד צדד הזה. ואיך תניד לחלל את הקדשים, ולעורר צד
דברי תורה, הנרמזים צפ' יצירה, בהצלי הפילוסופים, אשר תנוק בין יומיו שלגג עליהם?
ואיך תעלה על לבך, כי כמותצות פיטגורה כן מחצות בעל ס' יצירה? ואיך לא
תכסה כי פיטגורה וסיעתו, עם כל קודותם אשר מצאן צמספרים, מימיהם לא צדקו
יתג קטון; ובהפך חכמי התלמוד כשהיו עוסקים צפ' יצירה, היו בודקים עלגלים
ואנשים? הלא תראה אם ענין לך, כי כגזרה שמים על הארץ, כן גבהו דרכי ס'
יצירה מדרבי פיטגורה ותלמידיו; ואיך עשר ספרות של ס' יצירה אינן כלל עשרת
המספרים, כאשר אמרת צפחותך, אצל הן ענינים נאגנים, נסתרה ידיעתם ממוע
ומתך, ונגלתה לודעי חן.

האורה

נעם הפילוסופים, ועתה צא ואעמידך על תוכן כוונת ס' יצירה על דעת החכם
המעולה ר' יהודה הלוי, אשר גלה לנו הפירוש הנכון והמתקצז על הדעת, יותר מכל

שכלם כתובים בלשון מצולצלת ומעורבב מלשון מקרא ולשון משנה ולשון תלמוד
צבלי ולשון תלמוד ירושלמי ולשון תנאים וסבורים ולשון החכמים האחרונים.

המחבר

ואך ימלאך לבך להכחיש חכמת הקבלה, אחר שקתה מודה שקין פ' יצירה ספר
מזניף?

האורה

ומה עשן לפ' יצירה עם חכמת הקבלה?

המחבר

כל חכמת הקבלה עליו נוסדת, ולפחות הנה הוזכרו בו עקר פירות.

האורה

כן הדבר שהוזכרו בו עקר פירות, אך לא כחכמות המקובלים מחכמות צעל פ' יצירה,
כי הוא לא אמר ששם טקס הות הפירות לא שלמות ולא מלככים, רק אמר עקר פ'
פירות, ולא פירש יותר מה עשן הקס הוא, ואחר על פירשן, קין לנו לפירשן אלק כ
כחשמו, פירות ל מספר, ועקר פירות הן עשרת המספרים מאחד עד עשרה
שהם יסוד כל המספרים. הלק תראה בתחלת דבריו עקר פירות צלי מה כ
כחשמו עקר קציעות, ואך יתלה מספר הגמולות העליונות במספר הקציעות,
ומה יחס בין דבר לדבר? לולא שכוונתי על המספרים, אקר צקמת לק היה מ
מספרם עשרה אלק מפני שהיו קציעותינו עשרה, כי תחלת המספר היה צ
צקציעות (כשער זיאר החכם Condillac בתחלת ספרו הנכבד - *Le calcul des perceptions*)
זכרם הגמולות בפעל, כי הם מושכלות מופשטות שקין להן מציאות מוך לנפש,
כי זה משמעות לשון צלי מה; ולפי זה צלצד יצדק מה שאמר שבהן צרף הקצה
קת עולמו, אקס היו דברים הגמולות בפעל, אך יאמר שבהן נצרא העולם?
והלך לק היה דבר קודם הצריחה, אלק הוא יתצדק לצדו; גם קי אפסר לומר
שהפירות הן הן עצמות ית, שהרי הוא אומר ולפע כסין הם מפתמוס, אקס כן
לק נקרא לומר אלק שהם צקמת צלי מה, כלומר המספרים עצמוס, שהם מושכלות
מופשטות שקין להם מציאות אלק צקכל. עוד תראה שאמר עקר שקין להם סוף,
ואחרי סכבר התצדק שקין עצם האלהות, ממה שאמר ולפע כסין הם מפתמוס,
אך אפסר שיהיו נצראות ולל יהיה להן סוף? והלק כל מה שהוק נצרא, צקכל ש
פיהו צלצל צעל תכלית. ואקס תאמר שקין לק אלהות ולל נצראות, אלק נ
נצבלות, ויתכן אלק יהיה להן סוף - גם זה אקר כי אחר שהן יותר מאחד צהבדו
ש להן סוף וצבול, כי לק יתכן לצלצל צעל תכלית אלק אחד. אק שקין רק
מושכלות מופשטות, כמו הזמן והמקום, אקס דברים שקין להם סוף, מפני שקינם
גמולות בפעל. ועוד אקס הפירות הם צקמת גמולות עליונים נכבדים, כדערת

שיצרך דבר, כל דבר קטון וכל דבר גדול.

המחבר

הנה הורה אותך חכם צעירך, בדרך הכסילים אשר כל האו מחירות משהם. אם לך
אפוק אצל יעלה כלכלך אמתה יורד לעומק דבריו של א' יצירה יותר מכ
מכמה גאונת ארץ אשר הוא לפני ולפניך? ועוד ארץ כל תרצה כי אמונת המ
המקובלים צעני הפירות היו מקובלת צידם ועורות הרקסונים? והכל תרצה
לראצ' בהקדמת פירוש לתורה אשר כי רצנו סעדיה גאון (אשר היה זה כמעט א
אכה שנה) צפידוק יהי מחירות האריך לדבר על פי חכמי הפירות.

האורח

ראיות מזוייפות באלה נלחית נאום, וכמעט מוסע לי מחמאת מעוס כל תשא קמע
אוק. העדין כל ידעת מה הוא המכוון לראצ' במלת חכמי הפירות? לך צקס
על פסוק יהי מחירות, ותראה אם הפירות שהוא מזכר הן הן הפירות אר
שהמקובלים מזכרין.

ואם פירוש הראצ' על התורה, ואפס על פסוק יהי מחירות, ואמצי כתוב: ואם
שאל אולי הכל אמרו חכמי הפירות שבכל מק וכל הככבים מוז מככב ונוגה
גדולים מהכבנה ואר כתוב הגדולים.

ואמר צ' האש: וארץ כל תראה שהראצ' קורא חכמי הפירות לחכמי התכונה? וכן ת
המכא לו במקומות אחרים, אם תצקס צפידוקו, וסוף סוף הלך מה שאמר בה
בהקדמת הוס דבר הלמד מעני, שרצנו סעדיה על פסוק יהי מחירות דבר
צעני חכמת התכונה. וכן אעפי אמתה מדבר עליו גבוהה גבוהה, איננו מוסד
אותך כל צבילות ולך צרמיות בהציקך רחיה כוונת כזו; אצל אמשו שכבר
רית אותה מוצקת בלמד מוסדי המקובלים, אשר צתם כלכלך כל ידעת כמה
הוחזקו בפרנס אקדנס. כל באלה אמנס הרקיות העומדות על ימי לבמכ
בהכחשי קדמות הקבלה. הלך ידעת כי אמת מחמונות המקובלים, והותר מפורסמת
בהמון, כללות הצננה, היא אמונת הגבול; ועתה צל וראה מה כתב עליה רצנו
סעדיה גאון צפידוק הנכבד א' החמונות והדעות אף מחמר אפי.

ואם א' החמונות, ויקראו צו האף לפני את הדברים הקלה: אצל אומר אקדנס
ממי אקדנס יהודים מבארתם אומרים בהשגות, וקוראים אותה ההעתקה, ועני
אצלם אדום ראובן תשוב אל שמעון ואמר כן כלני ואמר כן ציהודה, ויש מסס
רבים אומרים יפ פעמים שתפיה רוח אדם צנהמה ורוח הצהמה צקדס, ודברים רבים
מזה הסגנון והערבוב; והסתכלת כמה שמוצבים אכציקס אל המחמר הזה, ו
ומבארתם ארבעה צבוסים וכו' וכו' ולך הבינו הפתאים וכו', וכן מנשא דבר
מקלות דעתם אקדנס מפורסם, לולך ידעת מן ההשאה. עכל.

ענתו: צימים הרקסונים היתה חכמת הקבלה קבלה צאמת, כלומר מקובלת מפה

מה שנכתב בענין הזה. יסוד מוסד הוא לבעל ס' יצירה, כי כל אשר מפץ ה' עשה, וכל מה שהוא משער במחשבתו הוא מתהווה בלשוננו, כלל מולאכה אחרת כלל: לפיכך כשצריך להודיענו בצפנו לענין היצירה, לך הזכיר רק שלשים ושתים נתיבות פליאות חכמה, שצדק נצרך העולם, והן עשרת המספרים ועשרים ושתים האומות; והטעם, כי כשהיה ארון הכל משער בלבו מה שהיה רוצה לצדוק, היה מגביל לכל דבר ודבר איכות וכמות, ובעל ס' יצירה דומה על האיכות בלחות, כי האומות צהתמזכן לתיבות מודות על שם ועצם הדברים, ודמו על הכמות במספרים, והדבר פשוט כי המספרים מורים על כמות הדברים. והנה כפי מה שהיה ארון הכל מצדק בלבו האומות כללם שערם ותולדותיהן, כן תכף ומיד היה החמד מתמוג ומתרכב, כאשר יקר צעיר ה הזכיר לעשות; וכפי מה שהיה מצדק בלבו המספרים, כן הוא הצדוקים עומדים בלחות שיעור אשר עלה במחשבה לפעול. ואלו היינו יכולים, כשנדבר במלכות אדם, להמציא צורת, היינו יכולים על הדבור האלהי, והיינו צוראים. וכבר נ נראה דוגמא קלה מן הענין הזה בתנועת אברינו, כי די שיציר אדם בלבו להתנועע בצדד מאצדיו תנועה מה, ומיד העצבים יעשו העורקים, והעורקים יעשו המיתרים, והמיתרים יעשו היראן הרגל, ואז מה שרצה האדם שיתנועע. ואותם החכמים אשר באמת היו צוראים, לא נחכמתם היו צוראים, ולא שהיו עושים פעולות מתמייצ מהן הצדקה, כאשר יחסבו הפתאים, הנותנים כבוד הצדקה לנצדקיו, ו ותהלתו לבני אדם; רק מפני צדקתם וחסידותם היה הקצה ממלא רכונם, והוא היה עושה אשר כל מה שיעלה במחשבתם יצא מיד למציאות; עד כי כשהיו ע עוסקים צמ' יצירה, והיו משעבים בלבים איכות הדבר שרוצים לצדוק, וכמותו, היתה מחשבתם יוצאה לפעול, לא מחכמתם, רק מאהבת ה' אתם. והוא עקר ענינו של ס' יצירה, ולפיכך לא תמוצא לו שיחמד צדק מקום: צדוק לצדוק העשה כך וכך, כי יודע היה שאין הדבר צד אדם, צלתי לה' לצדו.

המחבר

נאם הדברים למי שאמרם, והרי זו המצאה יפה לר' יהודה הלני, כדי לקרוב הדברים אל השכל, ומאמר שלם ראה מימינו מאורות הקבלה; אצל אנחנו אשר נגדה עלינו אור חכמת האמת המקובלת מקדמונינו, אף שלא נעו את הודאי ונטול אף הקפק.

האורה

שה תשובות צדק: האמת שאין דברי ס' יצירה מתפרדים כלל לפי דעות המקובלים שהרי אם תחמד שהפירות עצם האלהות, איך אמר ולפע כשאן הם משתמשים יואם הפירות כלים נצדקים, איך אמר שאין להן סוף? והלא כל נצדק הוא צהכרה צ בעל תכלית. והתפארה הגעת כי מעולם ילא שמענו על א' מקהל עדת המקובלים

אשר תראה משם כי לא היתה רמונת הגלגול מקויימת באמונתנו מקדס, אצל היה מפורסם אצלה שהדעת הזאת בטובה. הלא ידעת ר' צעמן בעל המסעות, שהיה זקן מהרמזים, ולא היה אף מתפלסף, אצל היה אף יהודי תמים עם אלהיו ועם קצלת אבותיו; ועתה קחה אלה ספר מסעיו, וארצה לדבריו.

ואקח ס' המסעות לר' צעמן, ויקראן בו האיש לפני כדברים האלה באומר: וקרוב ממהם כמו עשרה מילין קומה אחת נלחמים עם אנשי צידון, והקומה נקראת דוגזיאון, והם הנקראים פגאנוס (Paganos) בופרים, ואין להם רמונה ודת, והם סטופי זמה, האף האב לוקח את צמח וכו'; ואמונתם היא שאומרים שהנפש צעת יציאתה מן הגוף של אדם טוב תכנס בגוף ילד קטן הנולד באותה שעה שתכף הנפש מגופו, ואם אדם דע הוא תכנס בגוף הכלב או בגוף הבהמה: זה דרכם ככל למו עכל. וזקף האיש ואומר אלה: ואם היתה רמונת הגלגול מקובלת באומה צימרי צעמן, אף ימלאנו לבו לקרוף כסילות רמונת העמים ההם, שאינם חוקים אלה אלה מעט מדעות המקובלים?

המחבר

הלא אמרתי לך שהקבלה צימרי הרמזונים לך היתה נמסרת אלה בחשאי מפי מוקובל חכם כאין מוקובל מסכיל; עכ' איננו רחוק שהיתה רמונת הגלגול עוד נעלם מד' צעמן בעל המסעות.

הצורה

אינו רואה שום טעם להסתיר רמונת הגלגול מן ההמון, והנה צדקות האלה הוא מ מפורסמת בין עם הארץ, ואינה מופקדת רמונתם כלל, אצל מועלת להם באיזה צד. התמסר שהמקובלים האחרונים השכילו יותר מרבותיהם הרמזונים? שהם היו חושבים שיש צדדים הרמונה הזאת סכנה להמון העם, ואלה הבינו שפרסומה אוב נטועיל. ואולם לדוע, הנה אנכי הרואה שגם מרבותינו חכמי התלמוד היה הקוד הזה נסתר ונעלם. הלא במקומות הרבה אמרו אין צד דוד צף עד שיכלו כל הנשמות שבגוף, ואם היה עולה על דעתם שהנשמות הורדות בגופות הנולדות אין בלן חדשות, אף לא הבינו שאין במחמרים ממש כלל? כי אמנם אס הנשמות מתגלגלות פעם אחר פעם מגוף אל גוף, אימת יכלו הנשמות שבגוף, ואימת י צף צן דוד? והלא אפשר שתגלגלנה הנשמות לדורי דורות, ובן דוד לא יצף עוד כל ימי הארץ. ואף זכרו את העם לעסוק צפחה ורביה כדי לקרב את ה הגלגולה, מן הטעם הזה שאין צד דוד צף עד שיכלו כל הנשמות שבגוף? והלא ק יחרי קרוב הנולדים חוטאים במקבת וארכים גלגול לתקן אחר עוות, נמזק ש המעמיד צן אחד הוא מאחר את הגלגולה ולא ממחר אותה; כי קצן ההוא הנולד וא עתה לסגור הדלת בעד שתנס נשמות חדשות שהיו מוכנות לכאת מן הגוף, ו לא תוכלנה לכאת, כדי להעמ מקום לנפש החוטאת לסגור לשבת בארץ עד תום

אל פה, ולק צכת, לפיכך קפצו וקפצו קרצנו סעדיה עם רוחב חכמתו
צחכמת תורה קצכת וקס צתורה קבעל פה קככר היתק בתורה צימון ע
על קפצו, לק זכה לקכל סודות הקצלה מופנ חכס מקובל.

האור

רצנו סעדיה לק היה צלת יודע קמונת הגלגול, מקור אהוק מזכרה ככל
פרטיה ודקדוקיה, ועס כל הרקיות המוצקות להצין קורתה ולקעדה; קכל היה
קומר קין זו קמונה מקובלת צקומה, קכל אהוק קצרת קבת קנסיס הנקרקיס י
יהודיס, כלומר קקנס יהודיס צקמת. למה הדכר דומה? למה סהמקובלים ק
קומרים קלק נגלו סודות הקצלה להרמזס, כי לק זכה לקכלס מפי מקובל
קמת, ולכן לק היו מחקצותנו כמותצותהס; וזה קמנס כוזב וקכ, כי ה
הרמזס צס' התורה ככר הזכיר קמת מופנות חכמת הקצלה, קכל הקדך
לסין ללגלג עליה.

וקקח ס' הטורה, וקרק צו הקיס לפע צחלק קקסין ו' ק' בדצרים הקלה:
ולק יעלה צמחקלתך קגעין בותצי הקמיעות ומה קתשמעו מהס ק תמכקו
צספריהס המסועס, ומסמות הצרוס לק יורו על עין צקוס פעס, וקרקו קות
ויחצו קהס צריכס קדסה וטהרה וסחס יעסו נפלאות, כל קלה הדצרים ל
לק יקות לקדס קכלס כסמועס, כל קכן קיקמינס. ועוד קרק לפע צפרק ק
קלחוריו, וזה לסונו: וכקקר מכלו הקנסיס הרעיס הפתקיס קכלו הדצרים, התלחצ
להס הכיז והמקמר, קיקצנו קי זה קותות קרצו ויקמחו קזה הוק קס יעקה ופ
ויפעל כקיקתצ קו כקיקמר על קקך קך, וקמר קך נכתבו הכיזיס ההס קקר
צדקוס הפתקיס הרקסועס, ונעתקו הספרים ההס לדי הטוויס רכי הלב הס
קכלס, קקר קין קכלס מקזעס ילעו צהס קמת מן הקקר, והקתרוס ונמכקו
צעצנותפ ונחצצ צהס קהס קמת, וקין דכר פתי יקמין ככל דכר.

הקצותנו: קין מכל זה קקיה כלל נגד קדמות חכמת הקצלה, כי הרמזס זל צ
צרוח התפלספותו מלקו לצו להכחס מקמדן דעת. במה דצרים המקובלים ומ
ומקויימיס צקומה: ומה תקכס? והלק ככר צמזיקות הסדים, קמזיקותפ מפורסמות
דצרי רצותנו זל, וככר צמזיקות הכספיס, קמזיקותפ מפורסמת צתורה עכמה.

האור

הרמזס לק הכחס חלילה מה סצק צתורה, קכל פרס דצריה צקופן מסכיס עם הסכל;
כי קמונס לק פירסה לנו התורה צפירוס קס יס צקמת מוחס צכספיס, וקס קנס קלק
תחבולה וערמה. קכל נעו הרמזס: הלק רצנו סעדיה לק תקמר קל קהיה חכמס מ
מקמדן דעת מה קכקה עליו קצלת הקומה, כי קין כמהו נקמין לכל דצרי רצותנו
זל, קכ תורה לי סכיון סהוק מלגלג על קמונת הגלגול, קין ספס קהיה הדכר
צרוך לו קין זו קמונה מקובלת צקומה. ועתה לכה נק קקמר קל מקוס קמר.

שהוא יחוס על נפשו שנמשכת בזולתו, ויחשב שחס הרשיעה בזולתו יבואו הענשים
 על כל חסם בכפיו, ויבהל על זה ויעמוד תמיד בפחד ורפיון ידים מזה, וכן חס
 בדקה בזולתו הנה יקוה ש"טוב וימתק זמנו בגמולות הצדק הקודם, ויתרשל בזה
 מהוסיף שלמות; כי כמה מן האנשים יצירו דרכם לתקות גמול ולפחד מעונש.
 ועוד כי פעמים רבות תקפוצנה הצרות על מי שיחשוב עצמו נקי וצדיק, וכל ע
 עם כל זה לא יאמין בעצמו, וירצה לחסוד נפשו, וידן שקדמו לו עונות מע
 בעלמים שהוא נענש עליהם, והנה מפע זה ירצה התודות והתשובה ויסיק שהצד
 צדק: אבל עם זה הדעת יתחייב צודאי ליחס יסודין לרשעת נפשו בגוף אחד, ויתחיל
 להק מתוך בעדו ההנהגה העליונת, ולגזור על עצמו השלמות, וזה יהיה סבר
 בהתכבדו מהרשעה. ועוד כי יזיקנו זה גם כן בצלות מן פגות שאונתנו החזקות
 שהיא תמית המתנס; שחס לא נמשכת צין שע גופות לו שלטה כי חס נפש אחד, אך
 יחיו ענבים לו שלפתם יחד? כי לכל מי ש נפש אחת בהכרח וכו' עכל. ווסף החיס
 ויאמר: וסך מלאו לבו של ל' ידעה לדבר כדברים האלה לפע הרצף שהיה מקובל, ב
 במכתב אשר כתב להסיר העטו בעט אשר בעט על העוסקים בחכמות מינועות; ו
 למלא שהיה צדור חבלו שאין חמונת הגלגול חמונה מקובלת בקומתנו מקד
 חפילו לדעת המקובלים עצמם? וסוף דבר, אך תאמר של היות לבעל הקבלה
 קבלה חמונת בעט הגלגול? קחה ל' ח' החמונות ל' ח' ח' טוב ותראה.
 וסך וקחה ח' החמונות ל' ח' טוב, וימלא בתנו בו (שער ז' פרק ה'): דע כי
 מה שצדור מקבת הקדמונים שיש העתק מאדס לבהמה, גם כן מוצאתו למקבת
 צד חס דורכין צדרכי הקבלה, אין ראוי לבסו בעל שכל להעלותו על לב.
 ויאמר של ח' ח' והנה כל קהל עלת המקובלים האחרונים מאמינים חמונה ש
 שלמה צגלגול נפש האדם לבהמה, והנם מאמינים דבר שלפי דעת אחד מח
 מחסוי המקובלים הרשונים אין ראוי לבסו בעל שכל להעלותו על לב; וזה
 הסבתם, וזה קבלתם?

המחבר

אין תמה בזה, כי גם רבותנו בעל הטענה והתלמוד, בעל הקבלה האמתית, גם
 חס פעמים רבות נחלקו זה על זה בדעותיהם.

האורה

חס נחלקו לא נחלקו אלא צפרטים אשר לא ברה עליהם הקבלה, אלא שגמולת.

המחבר

ש צדי' ס' צדית טווחה. אומר עליו הרב הארי ז"ל שכל דבריו הם דברי רוח
 הקדש, וזכור אע שהוף מוזכר בהקדמות סדר שלאלת קבלת חכמת הקבלה מן
 החרות הרשונים; ועתה ארסחו אפך ותסיס עינך על דבריו.
 וקוס לבחת את הספר, ויבא האט אחר, למען ראות צית ספרי; ואקח ס' צדית

חלאתה. ראה איך אמונת הגלגול סותרת ומפלת ארצה דברי רבותנו חכמי ה
התלמוד.

המחבר

אין ספק אצל היסורים בלבנות, כי הענינם האלה מכלל כבדי דרומתם, ע
למוקים עמוקים מי ימאסם, והם נקנים באמונת חכמים ולא בנפול התלמידים
כמונ וכמוך, שעדין לא הגענו אפילו לרועי צאן.

האורח

עוד אחרת אגדה נא אצלך, שכל כך חדשה היא האמונה הזאת בקרב בני
שראש, וכל כך היא החוקה מהיות אמונה מקובלת באומותנו משנים קדמונות
עד שהמליץ המפורסר ר' ידעיה הפניע בעל בחינת עולם, כשצא להליץ ב
בעד הפילוסופיה בכתב התנצלות אסר סלח להרשעה (אסר החריס כל
מי שילמד החכמה ההיא קדם היותו בן חמש ועשרים שנה) לא בוס ולא ירש
מלהזכר לפני הרב ההוא (אסר היה איש מקובל) שאחת מתועלות חכמת הפילוסופי
הוא מה שהיא סותרת ומפלת אמונת הגלגול. קח אלו ספר תשובות הרשב"א, וארצה
הלבן כי קדוך הוא.

ואסר ב תשובות הרשב"א, ויכרח ההם בפע צימון תנח בכתב התנצלות הצדקני וזל
ומכלל זה התועלת גב בטוב מה שהאמינוהו כבת הקדמונים, כפי מה שנוכר בס'
הנפש, בגלגול הנפשות, והוא דעת אמרו בו שהנפש התגלגל מגוף אל גוף,
קצתם חסבו אפילו מגוף מין אחד לגוף מין אחר, ואמרו הנפש הפוס על דרך
משל אפסר שתמול אחר זמן בגוף הכלב או תכף בארץ טאס, לא ידענו מזה
שיבדילוהו בזה, וכן לא ידענו אם הפליגו בעל זה הדעת לבהמסיכו הנפש אחד
ממינ המי תכנס בגוף האנוסי ונפש אנוסית בגוף שאר המי, או אם לא המסיכו ה
העני כי אם בטיע המי לבדס; וקצתם לא הפליגו כל כך, אצל אחר שתעתק מגוף
לגוף ממין אחד, ומהו אמרו הנפש ראובן המת שהיא תמול בגוף שמעון. ועתה ה
התחוקו המופתים האחרתים על אלו הדעות למאותן, שתועלת בטובם מצוה אחר
באמונה בפנים רבים. תחלה, איהיה עול נהמס חלילה לאל ממונו, בחק נפש
מי אמת צדקו, שתשוב למול בגוף אחר שירשע אולי ויהיה מדינה שתענש,
או אם יגמול טוב על צדקו הקודם עם היותו כסע גמור הנה הוא יותר כע, ו
וכן עול בחק מי אמת כרסעו אם תשוב למול בגוף אחר שיצדק ויהיה מדינה
שתגמול תמת הרקני לה מן העונש על מה שקדם לה מהעונש, ואם יענש זה
על כשעת נפשו בגוף אחר יהיה יותר כע בחק הזקן, ויהיה צדק ורע לו על
זולת נכון; והתקמת בלילות האמתות שכל גוף תיוחד אלו נפש אחת, תגמול
ותענש כפי העבירה, וזהו הזקן הגמור. ועוד יועיל בטוב זה הדעת באמונה,
מופנ שזה יביא להשל הקדם מהשתדל על עבודת האל, ואפילו בתחלת זמנו,

סנהדרין) שראש גולה מזכרים, ונשיא סנהדרין ישראל הנקבות, וצברא שית רברה
(כ פרעה לך) מבורך צפירוס קרנו הקדוש היה מיהודה מצד הנקבות, ומצד הזכרים
היה מצבתו, ומה תענה על הרביעות? ר' עקיבא מסר לכי יהודה הנשיא? והלא צ
ביום שמת ר' עקיבא נולד רבנו הקדוש.

המחבר

דף עקף.

האורח

ועוד חמישית: עד שבא ליד רבי שמעון: ומי הוא זה ר' שמעון? נידוע שר' שמעון
בן יווי (שהוא סרפ ר' שמעון) הוא היה מתלמידי ר' עקיבא ומרבותיו של רבנו ה
הקדוש, ובסמרו עד שבא ליד רבי שמעון עבא אעצרו עוד איזה לילות אחר
לבי עד ר' שמעון, והוא היה באמת צימי לבו של רבי, ולא צימי לבו או בן צנו;
התוכל הדעת לסבול כל הצמולים האלה? וכל החלומות וההבלים האלה נכ
נכתבו צרות הקדש? וקח הספר ואסיבהו בארון של המקום אשר היה שם, ו
ישף האיש את עינו לראות ספרי, ויקרא בסמות הכתובים על גבי הספרים,
וירא ס' שמתמת צעמן, ויאמר מה זה? כי לא ידעו מאתמול שלפוס.
ויאמר לבו ס' קבלה הוא.

וילך האיש הלך וגלול עד אשר הגיע לבית הספר, וירא והנה כתוב: תפלה נודאה
מרבי ישמעאל כהן הגדול, ויאמר ראה זה מדק הוא, לא שמעתי עד היום, אקומה
ויקרא את התפלה הנוראה הזאת.

ובתוך כך נקדוש נקראת לסעוד סעודת הצהרים, ויצא גם האיש וישב אל הלחם
צבל סוכתו, ולא היה סרנן באותה שעה. ויקח צחיקו ס' שמתמת צעמן, לקרוף על
הלחם התפלה הנוראה. וישב האיש על ימינו לשטט, ויאכל וישת ומים לא אשת, ובין
הפרקים לבח הספר, ויקרא בן התפלה הנוראה מכי יחמט בקן גדול, וזה לשונה:
אנה ה' אלהי יקרא שטיט בעליונים וצמתתעם, קרוב לפל קוראין באמת וצמתים, מציל
עני מחזק ועש ואצון מצוולו.

ויאמר אל: מה ראה להשמיט מלת ממנו? אמרת לו: אין ספק שהוא טעות סופר,
ואין צורך בלום ויוסף לקרוף.

קבל ואמע נס צבקה את תפלת: כי ימיר ואצון אע, וקבל קול תחנוני.
ויאמר אל: הלפא כבד התמיל לירד מומעלת, ולא כזה לבאן קדמוענו צתפלותתהם.
אמרת לו: למה תפסיק קריאתך בדברים של מה צכד? וישב ויקרא.

והשלך שימה ופחד ורעד ורעס ובהלה ומהומה וסעג ותרדמה ואגען ועורון וכל מיני
הכנע.

ויקצוף האיש ויאמר אל: רצ לי, ומה אקרא עוד? הרי זו תפלה מאוייפת בלא ס
ספק: וכי לך החכמים להתמיל תמומותם בדברי קבלה?

מנוחה, וקראו לפניו בהקדמה, וזה לשונו פס': ועזרף וצית דינו מסדרוהו לשמעה ו
ואצטליון וכו' ושמעה ואצטליון מסדרוהו להלל וקמא, והלל זה היה נעריה
מכאן קודם מזכר המלכה שנמנף בדברי הימים וכו' ור' עקיבא בר' יהודה
הנפיק עד שבא לר' שמעון, עלל.

ויבחק הק"ש ויחמר: כמה חצילות של שבועים נקמרו בשנת שורות קלו, אחר
נכתבו ברוח הקדש, תשלטנה שפת שקר, והנה דאסונה שקר ענה צאמרו פ
שערף וצית דינו מסדרו לשמעה ואצטליון שהיו לכל הפחות שלש שורות שנה
קמרו, ואם צדק נס היה הדבר כן, כל היה רצנו הקדוש נשמט מלחזכירו
צפרק טפה קבל תורה חסע, כי חזק נפלל היה יוצא לנו מזה לעשן א
אמתת תורה שבעל פה.

המחבר

השבת מה שמנפנו בתלמוד, שר' חסאן בן הרבנס שהיה צדור חרץ הצית הק"ש ה
העיד על מדוכה זו שצ מצי הנציץ?

האורח

זה נודע לו בקבלה מאבותינו, ואם תכנה להאמין שבועינו דקה חג הנציץ, וקראו מ
מסר לשמעיה ואצטליון, הרקות צידד. ומה תענה על השעה? הלל הוא נעריה?
והלל הוא התמיד נאמרו משה שנה בלבד קודם חרצן צית שני, והוא פרנס את ישראל
ארבעים שנה, אם כן משה ואמונים שנה קודם חרצן נולד, ואיך יאומן שהוא מהצ
מהזכרים בדברי הימים, שנכתב בצבל צימו הגלות קודם צען הצית, יותר ממחצית
שנה קודם שנולד הלל?

המחבר

סוף סוף הלל תרצה שהזכרו בדברי הימים ששה דורות מזרובבל ואילך, וזרובבל
נרע בצבל, בדברי הצותנו, וקשה הוא לפי מנהגו של עולם שיולדו ששה דורות
בשבעים שנה: איך מה נאמר? לא שקבת מן היוחסין ההם נתקפפו צם דברי
הימים אחר חתימת הספר ואחרי צען הצית השני, ומעתה כל יקשה עלינו עוד
להאמין שהלל הזקן הווכר בדברי הימים.

האורח

ולמה כל גלו לנו חבמי המסנה והתלמוד את כל הכבוד הזה הנעשה לאחד
מגדולי עמודי תורה שבעל פה, שהזכר שמו בכתבי הקדש? ולמה שנו את שמו
ולא קראוהו נעריה אלא הלל? הק"ש עשו זה כדי להסתיר את יקר תפארת ג
גדולתו? ומה תענה על השלשית? הלל הוא נעריה מזרע זרובבל, מזרע
המלכה, מזרע שלמה? והלא מצינו בתלמוד אדכנו הקדוש (שהיה שביעי להלל)
כל היה מזרע שלמה, אלא מזרע שפטיה בן אצימל, וגם היחס הזה לא היה
להלל מצד אביו אלא מצד אמו, שכן אמר בירושלמי (הביאורו תוספות צרף

ר' שמעון בן יוחנן שמו ישמעאל: מי סג עס שמעאל, שיצטרך ר' צעמן להח' להחליפו צעמן המסובב צעמן? ואם לא כתב ר' יעקב עס קרע פטן צעמן וס' ס' סותנות שמו ישמעאל, ר' צעמן מנן לו?

בגדול זרועך ידמו כחצן ככתוב תפול עליהם קימתה ופחד בגדול זרועך ידמו כחצן (פסוק זה יאמר ג' פעמים) סלק ידאוב, ואם ידאוב לא יזיקוב, כדכתב ואת האנשים אשר פתח הציב הכו צענוריס מקטון ועד גדול וילאן למאובן הפתח. הפתח למאובן וילאן גדול ועד מקטון צענוריס הכו הציב פתח אשר האנשים ואת (אלצה פעמים) פנים ויאמר יאמר פסוק זה).

ויאמר: קן זה דרך תפלה, קבל דרך לחס.

ואם יקראו אל יגענו. מוכך המרומס געור צהם ופתנס ונתנס פיהם צאצאן. ויאמר: צאצאן! ומי יתן ונסתפ פ' המזיץ הזה בעפר.

וקצוץ ידיהם ורגליהם סלק יזיקוב וסלק יגדמו לי רעה, והפוך עבתם רעה טמט פ סלק יבהלוט, ולק לכל קדם סעמי וקרת, צין צצית צין צצדה, צין ציס, צין ציצקה, לנפסי ודומי ונסמתי ומאודי, ויהיה סמך הגדול הצבר והנורף והקדיר והחזק סם המפורס שס סל ע"צ ויסע ויצף ויט עמי פלוט צין פלוט ולק עמחס, ויצוסו המר. ואל אצוס קט, ימת המה ואל קמת סע, יצוסו סונקי צאימה ופחד ורעדה וצחלמלה, וקט סקצ לצטת ארת צעממה וצטוב לצצ, כי צד סע צוטון, והס יפוצו כקס פוע דות, כדכתב קומה ה' ויפוצו קויצד ונסו משעלך מופך סיר למעלות אסן עיע וכו'. צצקה מומך מטמרון סר הפנס כי סמך כקס כצד ועזריל ורפ' ומיכיל וגברי מלכבי השרת, סתעמדו לפע מוכך מלכבי המלככיס הקצה קלחי האלהים וקדוע ה האדונים.

ויאמר האיש: זה קסור לפי תורתנו, והוא קוד טמינ עבודה זרה.

סתצקסו על דחמיס על צד החן והואד והרחמיס לפע צעל הרחמיס.

ויאמר על צד החן היק מליצה סמודסת מן הקמרונס.

לסמוע ולהסמוע את תפלת ואת תמנוט, סיהיה לרצן ומקובל צקדוסה וצקהרה, וכל המקטרגס יהיו מוכגעים ומוספעיס תמת.

ויאמר: ומוספעיס תמת! קלה זה מדס הוא.

אמרת לו: סול צריך לומר ומוספעיס.

סלק יהיה להס קצת לקרב צכל גצוב, קן צעת התפלה קן צעת לימודי קן צכל סקר צרכי.

ויאמר: לימודי! תלמודי הילל, כי קטנס הרצה היו זהיריס רצוננו צעת המלרת הסלה, ולק אמרו לימוד אלס צעען הרצל, כקטריס ומצקס למודו וקיע מוסל, וט סל תלמוד כצוד יותר מלמוד קן פירוסו אלס יותר ממה שמוזדמן לכ והורגלת 13. אמרת לו: לק ידעת.

אמרת: לו: הלך גם דוד המלך חזר מזמור של קבלות; וסוף סוף למה תסב דבר
צמרים תשמע סוף הענין?
וען ויאמר: ומה זו מלת שיעב, אשר איננה לא בשון הקדש ולא בשון ארמית
והיא לבקראתה וקרא.

לבב קיס ויסקה מסבשים אומות, וזיק ומזיק.
ויאמר: ומה ענין זיק לבבאן? וזה לבאנו של ר' שמעאל בהן גדול? יסבר פו
דוצרי סקר!

ולבין ולברתן וכל בת דלהון, ורוחן דכבדן שמהן חלף דכדן שמהן וכל בת דלהון.
ויאמר: לא היה משומר מקוצל אם לא היה מדבר ארמית; אבל דבוצתנו לא ערצנו
צמפלותנום בשון ארמית, ואפילו מר צדיה דבין לא שיה אחרון האמוראים אשר
צצצ, תקן אלהי נבור לבאנו מרע צלשון הקדש צרה וצנה, ול' שמעאל כרין
גדול יקיס תפלתה וציה ארמית?

ולכל צדיות סיקימו על צרעה המצבקים רעה.
ויאמר סיקימו? סיקימו הילל; ומה ענין המצבקים רעה, אחר שאמר סיקימו על
צרעה.

ויבא להזיק צבוס נצק צעולם, הן נצק גוף והן נצק נשמת ולנשמה לנשמות.
ויאמר: נשמה לנשמות? זה לא נמוכא ברצותנו. אמרת לו: אולי הוא מכלל ה
הקודות שהיו מוסרים לתלמידיהם על פה.

הן צפעל הן צמחצות רעות.
ויאמר מלת הן צעשן הנה היף לשון המתצדים האחרונים, ורצותנו לא היו אומרים
אלא צין, כאמרם צין לצכות צין למוצה, וצלשון מקרא גס: גס לו גס כך לא
יהיה. וכן מלת בפעל לא נשתמשו בה ברצותנו מיניהם, וצמקומה היו אומרים
צמעשה.

למדע מן שהצתך ויראתך, והצילע מכל פגע רע ומכל דבר המתבגשות וצקות
לעולם.

ויאמר: כל דבר המתבגשות וצקות! הלך זה בשון מדוקדק.
ולצרה דעצדך סיקוס על להחטיף ולקומא קות פלוע צין פלועת.
ויאמר: יכרך דעצדך! דבר זה לא ראית ולא שמעת צלת הוס.

אנך חסם הגדול קרע שטן, בקרע שטן, יקרע שטן, נקרע שטן
שקרע שטן (כן צריך להחזיר אות אמת מסמו, כגון שמי בינע נרסם
צכל ראש מסם קרע שטן, וצנה מצדית ומצטל מעטין כל מייע דע אלא וכל
לשבוט צו, וכפן יכאוס כל אחר ואחר שמו צסם קרע שטן).

ויאמר: נכסה אשכח ר' שמעאל את שמו, ומשצ צחה שמו בינע, או אשכח ר'
צעמן אהוף מוחצר תפלת על שמו של ר' שמעאל: אהרי מה נפאך? אם כתב

ואימות מוטלת על כל הצדיות .

ויאמר: קי טפס! קי סכל! הסכמ סכנר הסציע המלפך הממונה על הקהצה שית
חנו צעני כל דואיו? ואיך יצק עתה סתיה סמת מוטלת על כל הצדיות?
והלך הקהצה והסימה קנ הפכס .

ואיצברו סתה למובה, וסיה קומת נסה .
ויצחק הסיס ויאמר: הלוף סיה דצורו נסה ומדוקדק! ומה יצקס לך נולד גנן לך
דק?

ופנ מזהירות ומכהיבות וסתיה תורת סמורה וערובה צלצי, ולך ססכמ דבר טכל
לסר למדת וסענתד סלמד .
ויצב הסס ויקדס: וסענתד סלמד!
וסיה חלומות מוסבת על .

ויאמר: במעטן סקט מקיף כל מה סקבלת . וסיה חלומות מוסבת על! הוכל
הדבר להיות מסובס יותר?

ותצלנ מקדס רע ומפגע רע, ותסגור פיות המדצרים על עתק, והחוסצס צרעת, כי
סתה סומע תפלה . ברוך סתה סומע תפלה . קטן
ויאמר לך הסס: סיע יודע מי הוץ זה הסומע תפלה, כי העו ידסה סהוץ מטמרון,
לסר הסציע לעסות חפלו ולכנו .

ענתו: חוצ דצרים סך למותך, וגס סכ מודה לך סקין . התפלה הזסת טעסה ידי
כי סמעל סכן גדול . נסיצ הספר לל מקומו כי סיענו לך מעלה ולך מוריד .

האורח

סס סמת סאינו מעלה, לבל הוץ מוריד מעלת המקובלים עד לכרף סו מתמת ל
לכרף; סחרי דקאותנו כי כל יצ מחסבות לצס דק רע כל הוסי, לסקר ולציץ
ולרמוז הצדיות, צלל דעת וצלל תצונה .

המחבר

אין זה צקמת דרך החכמים לדון מן הפרט על הכלל כלו: וסס המלך ימלך גס צקהל
עדת המקובלים סתד מנ ללף סלך ימה מוכתר בכל המדות המסובמות .

האורח

וסיה סוקה קסע וגס רוח .

המחבר

מכל מקום הלך תודה כי חוצס ככלס ידף סלבים סנעי סמת סונף צכע, סקר רח
למסורות צקרצ עמוס, אומה נצברים צכל דוד ודור לתהלה כסס ולתפסרת: ומי יאמר
לכדוסים כקלה סקר ענתפ, וכל קצלתכס צדוחף הוץ?

האורח

ואיך סקמין סהיץ מקובלת צידס? אעה הס מולקיס זה על זה צעקר סהכל הלנו צו,

ולעשות בקשת לטוב ולמנוח לי על כל עונותי ומטותי וקטנותי ופסעי שמטותי
וקטנותי ופסעתי לפניך.

ויאמר ה' אלהי: לפניך! ולמי הוסיף מדבר? הלך למלכתי הקרת, והוסיף קומר פפעת
לפניך! אמרת לו: קול טעות סופר הוסיף וכריך לכרוך פפעת לפניך.

צין צלונק צין צרצון צין צפונק צין צמזיד צין צהרהור צין צמוחצנה צין צגלגול זה
צין צגלגול סחר ידע פלונ צין פלונות. ועשה למען ספר הגדול אס המפורק אס
אל ע"ז וסס אל מאצ הקדושים והטהורים והמפורקים צנקות וצנהרה.

ויאמר אלהי: קין זה עוד טעות סופר, אכל הוסיף עבודה זרה גמורה, ולכל הפמות
יהיה צלצול השכל ואצוק הדעת מחד המחדר הקכל, אסר לך ידע צין ימינו לך
לשמאלו, והתכרך צלצול לוחם אצעונותו לקדושים אסר צממים המה.

שתקמו את כל מפתמות החכמה והצנה והדעת.

ויאמר: שתקמו! עשה למען ספר הגדול שתקמו! נדחה צקמות סנלקמו מקרת
המוחדר כל מפתמות החכמה והצנה והדעת, וכל מפתמות הסבלות, והכסילות
נפלו לו לאמת עולם.

והמפתח הפרנסה.

ואצ ויקרא: המפתח הפרנסה!

והכלכלה וריוח והצלה וההתעורר צהם כל ימי הוות על הקדמה.

ויאמר: כסה זה כתב נסה! כתב אל מפתמות! קול יכד על רצון מעט.
והפיה לי לעזר ולהועיל כל ימי.

ויאמר: סוצ סוצ הוסיף הדוח (מסוגע אס הדוח) מלפון ימד ללפון רצום ומלפון
רצום ללפון ימד, ודומה הוסיף כמי סין לו אלה כלל.

ויאמר קדע ומולי צממם צתקופת תמוז, וכירח צחצי מדס צמילוקה, ותכלחמ צמעפי,
וצכל דלכי וצכל דצרי, ויהיה דצרי מתקנים.

ויאמר: הדבור היה מתקן וחד קס היה קומר ויהיו דצרי מתקנים.

מדצס ונפת צופים צעיע כל סומע דצרי, והמוצרים יזכרונ לטוב כל הימים
ומס ציע קע עלך אהוציאל המלפך הממונה על אהצה ועל החובה, לצקס על ר
חממים מלפנ הקצה, שתתנע למן ולחסד ולרחמים צעיע כל דוקי.

ויאמר: לצקס מלפנ הקצה שתתנע! ללפון נקצה אכל הקצה!

וצעיע כל מאהצבי, צין אהם על השמים און מתמת השמים, ומכיה השעה הזאת והיום
הזה אטע מתפלל לפנ הקצה עת רצון ועת רחמים ויסועה וממילה וסלימה וכפרה
ורפואה שלמה ומיים טובים עלי קע פלונ צין פלונות. ומס ציע קע עלך מטמרון
עצד על יוצרי אשמך כסס רצך, לעשות חפצי ורצונ.

ויאמר אלהי ה' אלהי: ולמה לך אומר לו צתמלה צצקסה מטוך, אחר אהיכלת צ
צידו ללפון צנחשת ההסבועה?

האזרח

ועתה שמוע מה שכתב הגאון המפורסם ר"צ (אשר היה תלמידו של רבנו נסים) קח נא ס' התשובות שלו, קו"ס' עבודת הקדש שהצ"ח דבריו ותראה.

ואם א"ת ר"צ ויקרא הא"ס לפני בתשובה קנ"ז: וכבר קרה לי בהיותי בקרקווא שצצ"ח לכס המכס היש"ט דון יוסף בן אשא"ן אשר כבר ראית אותו בצלג'ה והוא היה חכם בתלמוד וראה צפלוסופ"ס והיה מקובל וחסיד גדול ומדקדק בטובות, וצ"ע וצ"ע היתה אהבה ומסק גדול, ופעם אחת אילתה לו א"ך א"ת המקובלים בצרכה אחת מכוונתם לספירה ידועה, וצרכה אחרת לספירה אחרת, ועוד הכי י"א אהות לספירות שיתפלל אדם בהן. וענה לי חלילה שמהיה התפלגה כי א"ס לכס י"ת על ידי העלות; אצל הדבר הזה כמי א"ס לו ר"צ, ואוסל מן המלך איעשה לו ד"ן, צקס נמנו א"צוה א"ל הוסב על המספט א"דין לו, א"ל א"צוה זה א"ל הסוכן הממונה על האזרחות כי תהיה אילתה בטעות; וכן א"ס א"ל מן המלך א"ת לו מתן א"ל אומר לו א"צוה א"ל המספט א"צל יצוה א"ל הסוכן; וכן א"ס א"ל נמנו י"ן צקס א"צוה זה לכר המסקים, וא"ס א"ל לחס אומר לכר האופ"ס, א"ל צהפך זה. כך הו"א צע"ן התפלגה א"ה"ס לעולם לעלה העלות, א"ל א"מכו"ן המוסבה להמסד השפע לאותה ספירה המהמסת לאותו דבר שהו"א מצקס עליו, כמו שתאמר בצרכת על הצדיקים יכו"ן לספירה הנקראת חסד שה"ס מדת החמים, וצרכת המיי"ן יכו"ן לספירה הנקראת אצורה שה"ס מדת הדין, והקס על זה - זה צ"ר לי החסיד המוכר מכוונת המקובלים, והנה טו"ב מ"אד. א"מנ"ס מ"י מכנ"ס א"תנו צכל זה, א"ל טו"ב הו"א להתפלל א"תס לכ"י צכוונה, והו"א ידע בצ"זה דרך י"ל"ס המצוקס"ב כמ"אמר הכתוב א"ל על ה' דרכך וצ"ת עליו והו"א יעשה. וזהו מה שאמר הרב הגדול ר' שמס"ן דק"נן ז"ל שהזכרת למעלה; וכן הודעתך מה שאמר א"ל צ"חוד מורי הרב רב"י נסים ז"ל, כי הדצה יותב מדי תקע עצמו הרמב"ן ז"ל למהמ"ן צ צע"ן הקצלה הה"ס, וכו', ע"כ דברי הר"צ בתשובה.

המחבר

הנ"ל ח"א צ"ן מדת המסית"ס, כי צעקנה צ"ת א"ל להרקות לי ארצנו נסים היה אומר שהרצה יותב מדי תקע עצמו הרמב"ן להסמ"ן בחכמות הקצלה, וארצ"ץ היה אומר א"ן לטו צודך לכ"ן צתפלוגתו א"ל הספירות.

האזרח

ל"ן כן אדוני, אצל עקר כוונת להרקות לך צ"ל צע"כ כי א" מן המקובלים הקדמונים היה מסמ"ן א"ן לספירות אלהות חלילה. אצל הן כמו פק"ד המלך העומדים לעשות רצונו לכל אשר יבו"ס; והנה צ"ע וכו"ן רצנו צ"י מחלוקת צ"ל ספק צעקר שהכל תלוי בו, וא"ה הקצלה?

המחבר

הלל! הוסיף ענין הספרות; סקכתם חומרים שהם עצם הצורך, וקצתם יאמרו: איך ענין הלל
כעס נצרכים. וחכמה שעיקרה מוטל בצפוק, איך תהיה מקובלת כצורה נאמנה?

המחבר

הרי זה ענין נשגב מאד ועמוק מאד, ולכן נדבר בו צין המוסכל והמסתה. רק זאת אומר
אלך, כי הזכרתם בצורך של מה שיהיה קרה לו צמי' געור, וכל ימי' היית מלכטער עליו, ולכן
מזכרת פאר דבר. דע כי צין שש עשרה סנה לו צין שבע עשרה סנה היית, והיית מסתם
לפני רצי מוצהק החכם החסיד מוהר"ר מרדכי יצחק זלחה, שהיה בקוץ ימיו סגף נהוד, ויח
היית קורא לפניו, ובתב מפיו את דרשותיו. ויהי היום והיית קורא לפניו פסוק וזכור
את צורריך צמי' צמודותך, ויאמר אליו: רצי! מלת צורריך בתורה צויד. ויאמר הס'מה
את מוטי' מפך? הלל טעות סופר תהיה זאת. ואשן ויאמר: איך לדונ, נראה סכר
דשית צרצנו צמי' שהוק דוכס היוד הזאת, והנה ערה סאין כלן טעות סופר. ויאמר
אל: כח ס' מענת סי, ואקחהו ואמנא בתב צו: צורריך מלך יוד, ועיין צמי' רי' פרט
צדאשית. ויאמר לי רצי: כח ס' צמי', ואקח ואצקס ואמנא שהוק דוכס מלת אלהים אל
הס, וסזה פירוס היוד של וזכור את צורריך מלך. ויאמר: רצי ויאמר: ולילה! הספרות
אינן אלהות. ואנן שמעתי וללן אצין, ואעמוד מרעד איך יאמר לי צמי' דבר שיצדך
לומר עליו ולילה! ואנן ידעתי את רצי הנזכר שהוק גדול מאד בחכמה, וגם חכמת ה
הקבלה לק נסתרה מלפניו, אף על פי שכל ימיו לך רצה לדבר זה דבר. ויזכר
המהר"ג כסגדלתי וקרתתי ככת בצפרי הקבלה, ודשית המחלוקת אצין המקובלים צעני
הספרות, ויאמרת צלצי: איך ספסר שתמנא עוד מחלוקת אחי' אקס הרב הארי'
כבר הורה היותן עכס הקלהות.

התאורח

אנן אצדך לפעך הענין על צדויו, ועתה נצרך על המזון שאכלנו.
ויהי אחרי הצדקה, ויאמר אל הקיס: אינן יודע איך יתפארו המקובלים שחכמתם מקובלת
צידס ואינן להרהר אחרי' דצדיהם רק לקבלס כלי' מסי' נתנו, אחר' שהם מוצא אונס נצ
נצוכים וצלת מסכמיס צעקר הגדול שכל חכמתם תלויה עליו.

המחבר

הוא זהר בצורך, כי סמנס לעמוק המוצג וגם לקוצר המסיצס, נקל להכשל ולחשוב שנחלקו
והם מיטיהם לק נחלקו, רק אנטנו לק ידנו לקוצ דעתם, ואס רק הוס מוטנו הוס.

התאורח

כל זה אמת, אצל ומה תקמין אחי' צדרי צנו צמי' על היוד הנמכרת צמלת צ
צורריך, ועל שס אלהים המתפרד לדעתו לכת מלות אל הס? האס לק תקמין צכל
לצרך שהספרות הס עכס הקלהות?

המחבר

אן נל צאמת, אצל אפסר אשנ תעשה, כי לק קבלתי החכמה מפי מקובל חכס.

שנוכל לומר שהיה החפץ ההוא מהכח אל הפועל, כענין החפץ הנמשך בנו, מפני ש
 שכל פועל זולתו ית' אינו פועל אלא מפני שצריך אל הפועל ההוא, לפיכך לכת
 התקרה דעתו עד שתגמר הפעולה ההיא, ואם נמשך מפני כח ויוצא ליד מעשה ב
 בהשלמת מלכתו; וחלילה שיהיה הדבר כן שכל הצורך ית' וית', כי הוסיף ית' על עשה
 הדבר כדי להשיג הצורך ההוא. ואם נקמין שפן ממודף בו, נמשך המודף בעצמותו
 הית', ונמיץ מידו הקדמון; אך הצורך ית' וית' הוא ומופכו אחד, וכמו שהוסיף קדמון כן
 מופכו גב', מעצד מרחקית אחרת, וכל העתדות גלויות לפניו. אך הצורך ית' ב
 הצורך ית' לא שני ופן' ולא שני רצון ולא נדנדוד ולא פעולה, ואין לומר עליו
 לא ש' ולא ית' ולא ש' דבר צעצוע, ואין מוחצות העולם מעצלים אותו, כי הוסיף
 ית' בכל מקום שיה. ומשאר שכלו הדברים נעשו לכלנו בהקדמות אחרות, כי מי
 שקיע מודה בהו הרי אין לו אכזה ככל, אך ש' לנו לתקן כל הדברים בין מ
 מדברי תורה ובין מדברי רז"ל שגדלה מופקטם שסותרים דברנו אלה. כבר נאמר
 כי לא יתכן לומר בצורך ית' שום דבר שנוכל להצין ממשנו כי הוסיף מוגבל מפני
 שכל מוגבל הוסיף מאתנו, ובצורך ית' אין אכלו לא שני ולא מלוג. ואם תשאל
 ותקמר הנה שגמנו הוסיף מן הכתוב ששום דרך הצבול, שאומר וירד ה' ועל ה' וילך
 ה' ויצא ה' וידבר ה' ויסמר ה' וכל כיוצא באלו: דע כי השוואת אלה זו, מלבדמה
 שאמרו רז"ל דברה תורה כלשון בני אדם, היא עמוקה מאוד; ורקית לך מחכמי הק
 הקבלה זל' שכתב כי כל זה ובכל מקום שנסמך כיוצא בזה מן הדברים שמודי
 חסדיו בחק הצורך ית', הכל נאמר על הספירות, אך הצורך ית' וית' הקצה הראש
 הראשונה אין לומר עליו שום דבר ממה שמורה הגשמות, וזהו הדעת נל' שנסה
 ה' קלעזר מורמאף, שכתב וזל': ומה שכתב זה אמר רס' ונשא הכל על השכינה
 וכו', הנה מוצן מדבריו שהפסוק אינו אומר מהצורך ממש; ועוד מי שיצן צספריו
 זכר להצין כמנתו צטוב צל' ספק. ועוד קשה ממה שאמרו במעשה מרכבה: אין
 אומר לך שיעורו של יוצרנו וכו' וידוע הוסיף כי לצורך ית' אין לו גבול וסדר
 ואין המחיצות מסיפות אותו, עכ"ל כי כל מה שמדדו לא מן הצורך אמרו, אלא
 לצדי השכינה מדדו, ונחשבו כי השכינה היא צורה נצחית, ולא כן דעת הדמיון ז'
 וכל חכמי הקבלה מוכיח על זה. ועוד נל' שקשה לומר זה, כי אם צמעה מר'
 מרכבה אומר צלשון הזה: רקית את ה' אלהי ישראל מלכו של עולם יוצר על כ
 כסף רס' ונשא, ומשמאלו שלו שרי הפנים וכו', עד שאומר: אומר לך שיעורו
 של יוצרנו וכו'; ואם על צורה נצחית מדדו לא היה אומר יוצרנו, אין יוצרנו
 אלא הצורך ית'. ועוד אומר במעשה מרכבה צלשון הזה: אומר ר' שמעל אומר
 ל' מטטרון שרף כסף דסודותף, עדות זו קט' מעיד בה' אלהי ישראל אלהי
 מה, וקימל מרגל ורצוף דמנף מצית מותב יקריה ולעלף קינה רצבות פרסאות
 ומצית מותב יקריה ולמטה קינה רצבות פרסאות, ומזרועו של ימין עד ארעו של

אם כן איך אומר שצאת צמה שהצעת מדברי דבנו צמי, ואמיתו' כלל נהגו
לומר שהפירות הן הן האלהות.

התורה

אין זה מדריך בעל סכל, אחר שקין דבריו מתפרשים ככלל אם כלל יאמין שהפירות
הן אלהות; כי מה היה טעם לוד' על צורח' ולוד' על אלהים אחר שהפרד
האם הזה בכתב טולת אצל קס? הלא כוונתו נראית מתוך דבריו שיש עם ע
עשרה דברים שהם אלהות ועתה לך נא לכתוב הכל במקום אחר ותראה אחד מקדמני
המקובלים ומתקובלים אומר צפירוס כי הפירות הן עצם האלהות. קח נא ספר
מערכת האלהות.

ולקח הספר, ויקרא בו האיש לפני צפירוס מערכת השמות (דפוס פירסדה דף מג
ודף נג) בדברים האלה: עוד יק' לדעת כי ענין האצילות אשר זכרנו ואשר הזכיר
עוד ממנו בעבודת הסדר ק'ננו ענין שנשתנה לו שנחמדש במאכל' לו בנאכל דבר
אשר לך היה טרם האצילות מללה, כי כבר זכרנו כי האצילות שהם הפירות הו'ן
האלהות ית' וכו' וכו'. והנן העבר הזה שהוא עקר כל העברים ויסוד כל הצני, עם
מה שנזכר תמיד בעבודה הזאת כי עשר פירות האלה הן הן האלהות ית' באשר
זכרנו, ושהאלהות מיוחד להם צל' פירוד וקני, והוא יסוד כל הצני. עכ"ל.

האין דעתו מצוהרת שהפירות עצם האלהות. ועתה למען תדע ה'ס צין המקובלים
מוחלוקת, קרא נא דברי המפרש, ר' יהודה מ"ט בהקדמתו. ויקרא זה האיש בדברים
האלה: וגם אראית' ה' הזה כלו מתמדים קב ונקי וא' לו עשר ידות על הספרים
האחרים מספרי הקבלה, כי כלם מדברים בספרות הקדושות ה' התורה ו' המועדים
ואת הדלת סגרו, והוא קס לפתוח את המעטול ואמר זה הקשר לה' צדיקים י
צאו צו. ובקבת מקומות מופתת בוכח בעקרים גדולים אשר הם שרשים מיוחדים
נדשמים בקבלה, ורוב המקובלים הולכים בהם נעים ונדים, ואזרת כגבר מלבי ל
להלחם עם בעל הספר הזה, ופעמים להלחם עם פוממו' וכו'. ויאמר אצל האיש:
צא נא עתה ואומר שקין צין המקובלים מוחלוקת בעקרי חכמתם.

קמדת' לו: קולי המוחלוקות נולדו בדורות אחרונים, כי זה ר' יהודה מ"ט היה בזמן
צרוס ספרד.

וענין האיש: לך וארחך אחד קדוש שהיה בתעלת האלף האסי, הלא הו'ן המקובל ה
החשוב ר' מנחם מלכנחטן, וראה מה כתב צפ' טעמי המצות, הבי' דבריו המייט,
(מדף לג' עד דף מ') , ואמר שיש צכאן מקום ספק נבוכו צו רבים, ושהוא כל
ראה מ' אירד לעומק הדו' הזה כי אם הלכ' מנחם, ואלה דברי ר' מנחם! דע
כי אין צבורא ית' וית' אום ג'נוי בעולם, אך הו'ן ית' מוגד מראקית קמדת' ,ו
ובהתמדה הדברים המתודקים אצלנו אין אנו רצני צו ית' וית', כי הו'ן כבר
ידע מתמלה הדבר הזה העתד להיות. ואל' נשתנה דבר צופ'ן הצורח כדי ש

ומה חלוק יהיה בין מדת קדין למדת רחמים כי לעפ"י שצוה נוכח לומר כי צענן ה
 המדות אין שנו בעצמותם אלא השנוי הוא מצד המקבלים, מכל מקום היחיד נשים
 חלוק בין המדות לקרות לזו ימין ולזו שמאל ולזו ענג ולזו ערס, כי ידוע הוא כי
 כל אלו הדברים הם מקרון בחק הצורף ית'; ועוד כי כשנשים חלוק בין המדות נשים
 חלוק בעצמות הצורף ממש, וזה לך יתכן לומר, כי ידוע הוא כי מצד שמאל נשפטים
 כל הקמחות ומעשה בשפס ושדים כשקר זיכרנו, ונקראת גם' הזר המופלג מא
 מחשבה רעה, ומצד ימין הוא הפך; ואם הם הצורף ממש היחיד נשים חלוק בפעולות
 הצורף ית'. והנה מפאת ודקדקת, ולפי מציאת שום חכם שדבר צדו כלל, אלא ה' ה'
 אקר ז"ל, גשלים לך מציאת תרוץ בקושי' זו, אלא צמה שכתבת למעלה צענן הם
 הפניות והצלות, צהבלעה מפני התפלת הדבר ש"ל קוד ה' לרסיו. ועוד ש"ל לך
 לדעת צענן הצלות הפירות, כי אמת הוא ודבר צדו הוא כי כל הפירות הם
 נאצלות זו ימין, אך הרק אונה היא צענן שכתבת למעלה; והבין זה מאד, כי כן
 הקבים א' מן הגדולים כשקר כתבת. זאת היא רסיה אמתת נתפסת בצדו
 הלכ. ועוד ש"ל צד'ים להצ'ים רסיה לחזק את בית אלהינו מדברי רז"ל ממה ש
 שמתחת סמ' הזהר הגדול וכו' וכו'. ומרוב דקות העין הוכרעו לדבר דרך
 מסל. והמסל צדו הוא למלך שחד ש"ל לו ש"ל עצדים, וצדו לל' מהם כך: הזהר
 כשתראה ש"ל מתחזק והולך צדך יצדו, תפיע אותו ותכיל אותו מאויביו; ולכ"ע
 צדו: כשתראה ש"ל שהולך דרך לל' טוב, תכה אותו ותסדרה עד ש"ל צדו; וכשעבד
 המלך עושים טובותם, המלך אינו עושה שום דבר, ואין הדן בל' ממנו כלל, אלא
 שהוא מקיים את עצדיו לפעול פעולתם; כך הצורף ית' משפיע למדות לעשות
 פעולתם, והוא אינו משנה פעולתו, אלא המדות עושים פעולתם. וצ"ל הזהר
 הגדול מציאת כך וכו' וכו'. ועתה נאזן לל' ענגנו, ונראה לי כי מכלן צ"ל
 נוכח להצ'ין כי הקצוות אינם דברים צו ית', כי ח"כ לל' היו צד'ים הפעלה ו
 וצד'ה ש"ל הוא ה' והמספר עשר, כמו שצ"ל רת למעלה, כי אין הנחל נפרד
 מן המסל, אלא צעבור שהם צד'ים השקפה י' לנו לומר כי לל' מן הצורף
 אומר, כי צדו ית' אין צו לל' מצדית ולל' תוספת וכו' ובעבור כי הצורף הוא
 צד'ים, ע"כ קראו לשכ"נה שכינה, כי הצורף אכן צד'ים וכו', וזהו מלת צד'ך
 שהוא פעול, כל' א"ל המדות המתצדכות מהצורף ית', וכך מציאת צ"ל שחד ש
 שחזר ה' ש"ל עזר מרגמאף ז"ל וז"ל: לכך תיקנו צד'תמה כל צד'ה צ"ל לשכינה
 וכל אלא ידע זאת החכמה המופלגה, כשיכין תפלתה אל יהי מהרהר לחי' מכון
 לבו, רק לחצ'ו שבסמים, וכן ראית בכתב ר' יהודה החסיד שצלת לצנו עכל הדב
 ז"ל: ש"ל חוצן מבין שלשון צד'ך אינו על הצורף ממש, אלא על המקבל מהצורף.
 ובעבור כי הצורף נמשך צד'ים ממש, ע"כ אין לקצ' ולומר כי עשרה מלכים
 הם שפועלים בכלים, אלא א' הוא הפועל בכלם; במצד צ"ל יצדו שחומר

שמיאל ע"ז רצונות וכו', ונותן שיגור לקומה רבו רצונות פדויות, כמעט ורצ כח
 שגדול לדוננו ורצ כח ונותן שיגור לרוח ע"ז רצונות פדויות שג יתנו ע"ז ל
 לאלהים: וכן היך נוכל לומר כי מן הקטנה אמרו, אם היך צורה נבראה לך
 היה לומר עדות זו אינו מעיד בה' אלהי ישראל. אם מצורה נבראה אמרו, ויות
 קשה הוסיף לומר כי מן הצורה ממש אמרו, כי כל האומר כזה אין לו אלה כלל
 כי ידוע הוסיף ומשכל להסין הוסיף כי צורף ית' אין לומר כדברים האלו וכיובד
 בהם. ועתה נגמור והתבונן בלשונות דברי ותבין בהם בעיון דק מאוד, לתקן דברים
 אלו שהם כצוננו של עולם, וזאת היך כוונתנו צ"ל בענין הייחוד. דע כי אמת הוא
 כי צורף ית' אין לומר עליו אינו שנוי ואם דבר בעולם ממשותף הגשמות, וכל מה
 שמדדו לאל בם המרכבה, לך מן הצורה ממש דברו אלק מן הספירות אמרו. ואם ת
 תרצה להקשות ולומר, כי כבר ידענו כי הספירות הם נאכלות ולכן נבראות, וידוע
 הוסיף כי כל דבר שנאמר בו אצילות, כח המאכל הוסיף נאכל ואין הנאכל נפרד
 מן המאכל, ואם כל מה שנאמר בספירות הוסיף כמו שנאמר צורף ית', והיך נוכל
 לומר כי מן הספירות אמרו, והלך הוסיף כמו שנאמר צורף ית' בעצמות ממש. דע
 כי תשובת אלהי זו נמוקה מאד להין קץ ותכלית, וקודם שנתחיל בתשובה, דעתנו
 להוכיח כי כל מה שאמרו החכמים והגאונים בענין אצילות הספירות, אין הדבר כמו
 שמוצא מפסוקי הדברים, צדקות אמרות. ופע"י שה"י אפר אל נכנס בדומק הגדול
 הזה גדר מזה וגדר מזה, עדין לך יפץ הכל בגמרי; וע"י דעת לבקר כלן כל ד
 דעת וכוונתנו, כי בענין זה תלוי עקר גדול והאמונה כלה. דע כי כל מה שאנו
 מדברים בענין הספירות לך מן הצורף נדבר, אלק הספירות הם כמו כל האומן
 שהאומן פועל בהם פעולתו, להצדיל בין אלקי אלקי אלקים, והם דברים שהם אומן
 לכל דבר ותמורתו וע"י אין לנו יכולים לקרב הדבר לדעת המוקר, כי לך נוכל לך
 לדמות אלק מן הדברים שאנו רגלים בהם, וע"י מן החכמים דמה אומן לרצון
 הנפש שהוא אזה לכל החפצים ולכל המוחסות המתפשטים מומנו, אפע"י שהם דברים
 אין עקרים אלק אחד, והנפש אינה משתנת אלק הגנוי הוסיף בגוף, שמוצא לפעל
 מחצית הנפש. ועל כוונתנו ש לנו לומר כי הם דברים אומן לדבר ותמורתו אלק
 לך היה בהם כח אזה לדבר ותמורתו לך היו כח לכל דבר, כי מה שהוא אור
 אינו אור ומה שהוא אור אינו אור; ע"י דמה אומן החכם לרצון הנפש, וכמו שהנשמה
 היך מתלבשת מן הגוף, כן הצורף ית' מאורו הגדול התנוצצו הכלים האלו. וקראו
 אומן החכמים ספירות, והתפשטות סבה הרפסונה ית' בכלים האלו נקרא אצילות
 ובם הנהר הגדול מאסת כך וכך וכו' וכו' וכו'. והנב מוכיח לך צדקות אגם מדברי
 רז"ל כי כל מה שדברו רז"ל בענין הספירות אינו אור לומר צורף ית' וית'. ה
 הקודם כי אם נאמר שהעקר ספירות הם הצורף ית' ממש עצמותו, א"כ היך
 יהיה הצורף אור והמספר עקר, ואין לשים חלוק בעצמות הצורף ית' וית'.

יודו לו ויקבלוהו. ונתמלכת דבריו הלך רח"ת כשקמר שהסכינה ה"ס בורה נברקה קומר
 סוף כן דעת הרמב"ם, וסכל הכמו הקבלה חולקים על זה. התקמר עוד סוף בין המקובלים
 מחלוקת? וכו' היה זה בענין מענפה החדשה, שכל הנה המחלוקת צדקת הסרטים, ובעקר
 סכל תלוי בו. ואין ספק שיש האמת עם ר' מנחם ועם החסיד שהזכיר הר"צ"ס, הנר
 כל המקובלים החולקים עליהם ומסמינים שהפירות עצם האהות כלם כעובדי ע"ז וחסדו.

המחבר

עד"ן לך עזרר קכל כלל היות בין המקובלים מחלוקת, שעד"ן י' צ"די לומר שקבלת כל ה
 המקובלים כן היתה תמיד סוף הספרות עצם האהות, כקבלת אות חסיד שהצ"ף הר"צ"ס,
 וכנראה מדברי ר' שלעזר טגרמיוז, וכדעת ר' מנחם והמ"ט, ובנרקה ג"כ מדברי ס' יצירה;
 וכן היתה גם סדרת הרמב"ם ור' צ"ח ובעל מערכת הקלהות וכל סדר המקובלים, אלא שהם
 לקהצת ההסתב קתמו דבריהם בהפך מכוונת, עד שהוצרך ר' מנחם להסיר מכסול מ
 מלפני עור, ולבאר הענין באור חוב. והלך תראה כי גם ר' מנחם בסוף דבריו הצ"ף ר
 ר"סיה לסדרת מדברי הרמב"ם על מסמכס הרובה להחכים וכו', הרי שלף היה צדור לו
 סוף סדרת מסכמות עם קבלת הרמב"ם, גם לך היה הו"ס מולק על הרמב"ם אחר שהו"ס
 מוצ"ס לעצמו סוף מדבריו. הרי סוף כלן הכרח שתהיה בין המקובלים מחלוקת.

האזרה

אבל ר' מנחם לך קומר ולך רמז שדעת מקובלת צ"דו, ונהפוך הו"ס שהו"ס דודק ומוקר כדרך
 הפילוסופים, והו"ס מוצ"ס מדעת סברה מדקה שהו"ס יודע שלף יסכמו זה כל בעלי החכמה והו"ס
 קומר על כל החכמים שקדמוהו סבנו על יסוד תמו: וזו קבלה? ועתה עוד אחת אשימה
 לנגד עיניך, ומשם תראה ה"ס בין המקובלים מחלוקת. קחה נלך ל' ס' אע לומות הצדית
 וסוף הספר דקדק בו ה"ס בפ"ג (דפוס אטאטרדס ד"ס לב ע"ג) וז"ל: ולהפלת ענין זה
 קשתק דעת דברי הטג"ד שהיה להרצ הגדול הצית יוסף ז"ל וכו' דא"ית לבעל מעות יהודה
 (הו"ס ר' יהודה מ"ט) למימר מפי דקומר דהו"ס דוגמת כלל הספ"ע וכו' קרי ליה מרה רומען
 ליציצין מההו"ס דעתך, ומכל מקום לך אענך על ההו"ס מלה דקומר בגין דלך קמרה צ
 בכונה למחטי קמו קבה אכל טעות גמורה ק"הו וכו', וכל ה"ס עקר ספרות יודק מדק א
 ק"הו וק"ינן עצם קלהות, דה"ס ק"ינן צ"ס כסלהצת הקסורה בגמלת, והו"ס דוגמרת
 נשמה בגוף הקדס עם הקצרים, שהכל אחד אחד הכל ימוד גמור, צ"ל א"ס צד פירוד בעולם מו,
 ומלכות אה"ס מטרותתך וסר ספרות הכל אחד צמוד גמור עם ק"ן סוף, והכל היה ורבל הה והכל זה.
 קמרת לו: קמרת זה קסה צע"ע, ק"היה ר' יהודה מ"ט, ור' מנחם ריקנ"ט, ור' איעזר טגרמיוז, וק"ת
 חסיד שהצ"ף ר"צ"ס. כלם מקובלים צ"ס, ולך מקובלים צ"סות, קמ"י שכלם לך ידעו את ה'
 וק"ת ספרות, ומכל מקום על כרמ' אודה צ"ה, וקומר שכל החכמים ה"ה לך היו מקובלים צ"סות,
 ושהקבלה הקמרת היתה ק"ת הרמב"ם ור' צ"ח ובעל מערכת האהות, ק"סר ערקה מדבריהם
 שהקמ"ט ה"ת הספרות עצם הקלהות.

האזרה

וקדון ימ'ד אל מלך נקמן מוסל זככל שמשון קדסו ועד עלי עד, סורר סהזכיר
 כל העשר ספירות, סמר סעפ' סהמדות הס עשר, ימ'ד הוס הזורח ית' המוסל
 זככל, כקשר זכרנו, עוד י' לנו ה'יה רביעית ממה סכתוב זתפלת כ'נמונת
 בן הקנה עג' המיוסדת על ספירות זככל ספירה וספירה כסזוכר סותה מ'
 מסיס ז'ה זית, סאומר סהדרך זספירה הרססונה סה'ס כת' עליון וכו', ותד
 ותזקדק תסד מדוע ל' סמר סהדרך ספירה כססונה וכו', סל' ל' דבר מ'
 ספירה סה'ס כמו מלבוש, סל' על הנסמה סכתובה דבר, כסומר סהדרך
 הזורח סתה נמוס זספירה הרססונה, ומוהוררות נעסה לו כמו מלבוש סמר
 מופל' ומעמוד סור סהס, להזדיל זין סל' סל' סל' סל' סל' סל' סל' סל' סל' סל'
 לנסמה; וסמ' ע' קדסו הזורח ית' וית' נסמה לנסמות, כלו נסמה לספירות,
 סהס דברים דקיס ועמוד סור מלבוש, וסין לדקות תכלית כמו הנסמה סה'ס
 זגיד הקדס וס' לדעת מהותה. ועוד סמר המס'ל זתפלת: מדת דומיס עליו ה'
 התגלגל, לפני קונך תועתנו הפיל, וכו' הנה ססס חלוק זין המדה זכינו ית' וית'.
 וס' זס' זהר הגדול סמרו על פסוק זדלסית: על ס' סת' היתפסר הגרן על המוס
 זו וכו', הנה סתפ' פעולת המדות לערכו ית' וית' כערך הסונן זככלו, וזסרת ס'ס
 כס'ה סמתת ית' מכלן. וכו' וכו' וכו' וכו' כתר הדמ'סן ז'ל כמו סכתבנו זול הדנה
 להתחכס דרס יכו לטדת הימן לזקס מסס סת' מלך מלכי המלכס, וכן פ' יצ' ל'
 לזקס סותו מסס. הנה דבר הר' ז'ל מכוונס כדזרנו, סל'נו סומר יכו סל' למדה,
 סל' סל' הזורח ספעול סל'נו זמדה הזריכה לו. וכו' ומלכת סיע' לדברי זעשן
 המדות והספירות ממה סמלכת כתוב ל' מן הגדולים כלסן הזה: ומה סהספירה
 הרססונה נקדסת סור קדשן, ל' נקדסת כך מפע סה'ס קדמונת, כ' סין קדשן ו'
 וסין רססן סל' הקצה וכו' סל' דזרנו ז'ל וכו'. ונ' כ' על ז' כין הפ'ט זסמרו
 זיוזר סל' ה': מלך זעסדה לזוסס יתפזר זקדוסיס וכו', קר' העשר ספירות ל'
 לזוסס מפע סהס כמלבוש להקצה, כמו הגרן סה'ס מלבוש לנסמה וכו' וכו' וכו'.
 זקת ס'ס דעת וסדרת, סעפ' סל'ן פסטי הדזרס מורס כך ומי סמסרפל זהס ז'
 זתמלת העין יקסה לו סהיו הדזרס כמו סכתבת; וידע סני ידעה זדורה סל'ן
 כל מכו' הקצלה מודיס זזה סכתבת, סזל סני ל' מלכת זדזרס סל'ו תקן זעשן
 סור סל'ן זה סכתבת, כ' כל המכמיס זמכמה הזקת כלס זנו על יסוד תהו ונ' דברו
 זעשן היסוד דבר, לכן כתבת מה סנרסה ל', והסומע יסע, והחדל יחדל.
 וסומר סל' סס: ומה סרבות הקר'סה הזקת, ומה י'סן ל' מדזרי כז' מנמס?
 יען ס'ס וסמר: ומה תזקס עדות זדורה סזו על היות מכמת הקצלה זכלת
 מקובלת ס'ס מפי ס'ס? הך כוסה העשן הזה ענין ספירות, עקר סהכל תלו זו,
 והוכס הזה כ' מנמס. ססר הוס מוסזובי המקובלס, דורס ומוקר סק'ל וסרי למען
 מוסס סמת, ולבסוף העלה זידו דעת וסברה, סה'ס זעשנו מודה סל' כל מכו' הקצלה

קמונע, ותפלה דברי האר"י.

ואקח הס' וימטק כתוב צו זיכוח רססין ס' קג: מה שנקרח קדם קדמון ס'ינו מסוס ק
ססין לו התמלה ורססית, סלס מופני סהוס קודס לכל סקר הנסכלים כמס הרב
(הוסק האר"י) זלה"ה צס"י קדם סר ענפ ד' (לס ענפ ע' ע"י זלוח העעיות), ו
זבענפ ק' כתב זול: וקמונע סכילות קדם קדמון הזה, ומכל ססן סקר העולמות
סתמנו כנז', הוה להס רסס וסוק, והוה להס זמן התמלת הווינפ וסכילות.

ויסמר הסס: וכן צס' זה ס' סומר קמונע תמכל מבוקר סהספרות עלולות מן הסין
סוק, ויקרח צו לפני זיכוח רססין ס' מוס, זול: ונעלה במדרגות מעלול תמתן סל
עלול עליון עד סקר נעמוד בעלול הרססין סהמכל הזוכס, והוס סכת עליון ונגזור
סהוס מכו' סוד ססם בתכלית הסלמות סספסר להיות בעלול וכו' ווהו סכת סר
הרסכד' זרקלמות פרוסו לס' יכרה זול עלת העלות יתמ"ז ממנו סכת עליון, סכל פסוק צ
זתכלית הפסיות, עד ססין צנו וצין עלתו דכר רק סזה עלה ווה עלול.

ויסמר: סס נס עתה ועסה פסרה צין הרסכד' והרמ"ק והרמ"ע והסר"י ובעל סומר קמונע
ססומרים סהספרות עלולות ומחודסות, וצין הסוסס סהזכר סמנע סתקעו עסס צ
צדכר הלכה להסין סהספרות פסן עסס הסלות.

המחבר

לך וסרסך צס' קמונע חכמים הקדמה סמת ססר על ידה יתכדו ויתלכעו כל ה
הספרות הסלה.

ואקח הס' וקמונע כתוב צו צסוק פרוק כג' זול: רק סת זסת רסית להזכר כדי להסר
מכסל מעיני הלומדים מפי ספרים ולס מפי סופרים, סכדכרי חכמי הסמות והכדק
מלת סס' צנה סנה מורה צכל מסוס על הזוכס ית, סלס לפעמים סינו כן, ועיין
צנה הרמ"ע זצ"ל בפלה הרמון, וציסרו יתר זרקלמות ס' ונת סלס, וסס לס' זכרתי
לככלו מפי מהר"מ, סכל קבלת הדכרים צכידור מפי סמהר"ר צנמן סכסן סקכל מ
ממהר"מ, סקכל מכמהר"ר צנמן סלוי, סקכל מכמהר"ר מ"ס כופס סקכל מפי סמהר"ר
חס וססל בעצמו. עוד ידעו כל חכמי הפסס סכדכרי חכמי הסמות סללהות סע
סלס יתכדק סלס סכילות סודו, כמו ססור ססמס סינו ססמס סמוס, ולכן סלס תתמה
סס תמכל צדכרי סחורונע סהסללות הוס עסר ספכות וכו', והרי ססמס סנכנס
צצית סינו ססמס בעצמו, סלס סודו סמתפסס בעולם, והוס כמו כן סמס סכנתסן
דכנה. עכל.

יש ססס: גסות הדוח סהיתה צירבעס סרדת מן העולם, וגסות הדוח סצמקובלים
צדמה להס ססס צותרים לכתס צלהס ולומר סהל סינו סל, וסהלסן סוק סינו ה
ססין סוק, צסוקן ססין להס עוד סלוה סכל, מלהודות סס צין חכמיהס מוסוקת, מה
סהוס צכור ססמס צכריס.

המחבר

כי אפסר לך שתקמר כן, ען וביש הרע קרדוויו, והרמנע מפסנו, והקרי' עצמו, אפסר כפי דברי המקובלים היתה כוח הקדש שורה עליו, כלם פה אחד אמרו שאין הספירות עצם האלהות, שכבר היה להן התמלת הזויה. ועתה קמה לי ס' פלח הרמון לך מנהג עזרה מפסנו, ותראה.

וקרא ס' פלח הרמון, ויקראו בו הק"ס בשער ד' פרק א', וזל: וסחרים תקעו עצמם בדבר הלכה להקמין שהספירות הם עצם האלהות ללא זולת, ואמרו שאין חלוקה הסמות ומטן הם הספירות טוח"ב רצ"ו במאכל, לפי שאין מיוחדות לו כלל בערך המקובלים בצמ"גורת מתחלפות; ועמהם נתעבה נספטה יחד. יאמרו נא יחיי' ה' מה צורך לך ליחוד מדה במדה ס'ו תקבל וס'ו תשפיע, ומי נתן בעצם אחד צמ"גורת מתפעלות זו מזו, ויאנה החוד המשתלם מתפללותנו וכוונת מכוונתנו וכו'; וגם על מציאות המדות עצמן מי המכריח ליום שלהן מספר במקום שראוי עלינו לחדול לספור כי אין מספר. ועוד שם שער ג' פ"א: כבר נתבאר מהם דתשן עשר ולפי תפע שהצתה העליון אע"פ המאכל כדעת קצת דד"ק' מסיפס עשר ולפי שחרת עשרה, והלכה הזוהר אכלם שהספירות הם עצם האלהות כפי שטרפ, וצפער הד' אנו על ידי צפ"ד לפקוח עינים עורות צדוקס הזה. ועוד קרא לפע צפ"ד עקס רמונע הנדפס בצד פלח הרמון, והוא לר' משה קרדוויו ז"ל וזל: ולדעת הקנת שהם עצמות, כמה לך חל' ולפי מרגש הק' גצרא, וכי נא"ס וסכ"ב אן אמרה, דא"כ אין צורך שתקבל המלכות מהתפארת ולפי שום מדה אחרת מזולתה, כ כמוו אלא יצדק אמרנו בצמות שטרת הווע מיצס הוא תלוי וצד"ך א"ל מדת הווע מותן וכו'; ועוד לפי דעת לך המאכל הספירה אלא צמ"ג הפעולה, ובהשתלם הפעולה תשתלם הספירה הו', וקוף דבר לפי דבריו הספירה אינה במציאות אמת מו', וכזה לך שמע על פינו, לכן חלה עלינו מצות פסר הדיעות האלה, כי אלה ואלה דבר אלהים מ"ס ויחדיו יהיו תמים.

אמרת לו: צאמת תמלת הדברים הגדילו כלבו המצובה והספק, אכל סוף הדברים הו לי במנוחה מעצבי ומרגזי, והנך כוהה בעשך א"ך א"ן פלן מחלוקת כלל ועקר, כי אלה ואלה דברי אלהים מ"ס ויחדיו יהיו תמים.

האורח

תבומין של הכל עתמך ר' משה קרדוויו, וכיון שהגד בתמלת דבריו שהאומר שהספירות הם עצם האלהות כי נא"ס וסכ"ב אמרה, א"כ א"נו חוצר ומגד אלה ואלה דבר אלהים מ"ס כי אמנם שני ההפכים לך ישודו יחד צנאסא אחד, וכל יגיע ועמולו לקרב את הרחוקים בצדוע אינה אלא חנופה שתלמיד חכמים אצ"ק מתנפים זה את זה, כן יהיו לבו כלם כאחד בעני הגולה השקפוקת להם ברכיהם: והנה תראה כי הרמנע מפסנו אפסר לך היה נשאק פנים לקדם מפני שהה מופלג בעוקר אע"פ שתמיד הוא הולך בדרך ר"מ קרדוויו, לך אמר ולפי רחו היות אלה ואלה דברי אלהים מ"ס, אכל ערך מלמדה את ה. אומרים שהספירות אלהות, ואמר ועמהם נתעבה נספטה יחד. ועתה קמה לך ס' אומר

אם לך חכה מטעם הכסף אשר זכית לצורך הנסיעה.

המרחבר

אשר שהדבר כן הוא, הנה אתה קרוי ל' לאכול לחם על שלחנ' כל עני הימים הקיובים
האלה הצאים בקראתנו לשלום; אפס את הדבר הזה תעשה, לך תדבר לך מטוב עד דע
בענינם כאלה הנשגבים מאיקול דעת אנוס, הנסתרים ממוע יומתך הסתר מאולט.

המורה

היום ידעת כי לך בזבו ל' הנסים אשר הגדו ל' חכמתך ותעם דרכך ושהנתך את
חכמת וזאתך הכבוד המדומה, וכאלה רבות; אשר עכ' מלחנ' לבי לבוא לדבר
אלך דברים אשר לך אומרים צפנ' אדם מיסד' בגללות האלה. הלך ואת החכמה
אשר לאן לקרוא לך בלמת חכמת האמת, לשהוב את דענו כעפסנו, זכ' נפנה כ
כלל בספרות אשר זכנו, המסכימות הן, אס' לך, עם הספרות אשר זכנו, בענינם ה
הבלתי נוגעים במוסר ובהצבת הקו והישר. אלה ה' פעלך ותק' מסדרתך שלמה
מעם ה' אלהיך; אשר פדחת כנפך עלי ולך עצמת מסדך טענ' ודך; וגם ל
את אשר תדל כפי כמי להנעים לך חכמת בדברי תורה ובהקיות יקרות אשר לול
תעלנה לפנ' חכמתך לרבון. ואדונ' שלום.

המרחבר

לך לשלום, ואחר תפלת הערב תשוב לך.

אחת היא תשובה, שאיננו מקובל ולא למדתי החכמה הזאת שפי חכם מקובל, על
איננו מוציאים הענינים הנשגבים האלה; וכיוצא בזה זכורני שראיתי להגאון הגדול בעל
מוות יסיר (סי' ר"י) שכתב כי אנו בלמדנו ספרי הסרי וגוריו, לא יעלה בדעתנו
דבר מוצן, זולת קריאת המלות.

האור

א"כ מי יתן וידע הקפדים הרבים ההמה כמה נכתבו, ק"ס י' אפרק לעמוד בקר
בכריאתם על הענין הנמשך בהם; ומי יתן וידע עוד, אור השכל כמה נהגו בראש
ק"ס י' בידנו בהחליט שקט ההפכים הם סותרים זה את זה, ולפי עמדתו בנוסף
אחד בזמן אחד. וגם ק"כ לא נעלמה מוחת תשובת הגאון בעל מוות יסיר א'
א"כ כל ומגמתה להרחיק את האדם מלימוד הקבלה וליה היתה צלמות ה'
קצרה הגאונה להרחיק דעת מוחכמת הקבלה, בראות שהגאון הנזכר מוכר
בדבר פשוט פ"ס ב"ן חכמי הקבלה מחלוקת וחלוף סברות בענינים מענינים פונים.
וראית ק"ס ג"כ שהיא אומר א"כ ק"כ ק"כ א"כ המוקובלים אומרים שרמזו
במאנה ובתלמוד כמה סודות מחכמת הקבלה, ק"ס קבלה היא נכבד, רק ק"ס י' ח'
א"כ ח"ק בזה הוא אומר שהמוקובלים סמכו הסודות ההם על דברי ר"ל כמו ש'
שבעי המוסר סומכים דברי תבונה על דיע השופר, מה שלק ביונו לו חז"ל, ולא
עלתה על דעתם. וכתב שדברי המשנה שחזר רבנו הקדוש מותר דברי כל
התנאים שנחלקו, וכל שכן התלמוד שחזר רב א"כ בראשיתו גדולה של חכמים
וצפופה רב, מהיכל תבונה לן שבינונו לסוד? ועוד על מה שדעה הרב יס' מ'
מקנדיה להאי על דברי בעל במינת הדת, באמרו שאין ראיה נגד הקבלה
מומה שלק הוזכר מדברי סודותיה דבר במשנה ובתלמוד, אחר שלק היו הסודות
ההם ענין המוכח במשנה ובתלמוד, כמו שלק תכר מלכת חרש עבים בספרי ה'
הרפואה, א"כ הוא ז"ל (בעל מוות יסיר) שאין זו תשובה כלל, שהרי חכמי ה'
התלמוד כבר מצאנו להם שדברו בחכמת התבונה וברפואות, א"כ א"כ ג"כ ד'
דברים חוץ לענינים ז"ל. עוד דבר אחר ראיתי מוצא בס' מוות יסיר, והוא ל' מהר"ס
א"כ ר"כ תורת העולה, והוא מתייחס מאד עליו ועל שכמות המוקבלים ההפכים
ולא יצאו בהתנגדותם, ומאמינים בצטופים ולא יכירו בהמנעותם, וזה לשונו: וכמה לא
חל ולא מדגש הסכל הערוס מכל צטופי המנעות, ולא יקשה עליו מאומה.

המחבר

אחרי שהטות דברים כלפי מעלת גאון ארץ בעל הקבלה, לא אהפכתי ק"ס ג"ס על
תעבור בוס נסובך וגדופך; וגם אמונה שכל היות שהנאמר מדרי והקיות ק"כ לקול
דבריך. ועתה הנה פנה היום, ואני כדך בהכין עצמי ליתן הבק עליו, וגם אתה תעשה ק'
האור
באמת אין לי בגד ללבוס יומך ממה שאתה רואה על בשרי, גם לחם לאכול אין לי

יום שני

ויהי צליל שמימי חג עזרת אחר תפלת הערב, ואכרך אל המקום אשר הדיף יוצב קום צ
 צבית התפלה, ויקראו לו כללום, ויצא עמי לבוס אל בית, ויחל לספר בקצת תולדותיו
 ותלכותיו אשר עליו עביו, ועשו ומכולו; ואומר סלו: רב כל תוסף דבר אל עוד
 צדד הזה, וציוס שמוחה למה תעביצני? וקם היית קט אט עביר יפה קתפ קומר
 ועבשו קטע מלמוד תנוקות ומוכר מעט חכמות לקגורת כסף ולככר לחס, מה קוכל
 לעשות לך? והמעט המוטל עלי לעשות כפי מסת די, ככר קט עושה עם עני העד,
 וקם קפרוס לך כתמי יום סו ימים, הלך זה הרבה בחקי; ועתה קין טוב כי קם שתלמוד
 מומנ לך קלוי בלדס להיות שמו בחלקו המעט הוה קט רב; ואך קלוי לתלמוד חכס
 לשמוח בחכמתו, ולהתענג ולהשתעשע בה הרבה יותר ממה שקורים מתענגים בדוב כ
 כספס וארס ובמחלם ובמסרתהם וצנטיהם ופילגיהם. הלך ודעה קטע ממות הכלי המוחה
 קת הכל, לצלתי תכבד עלי יותר ויותר סרדת המזונות ועבודת העולם; וקעפי שקמתת
 הכלי הנזכר וההתקצרות על המתקצר בכל יום קעה כמות וגם יותר, הנה תענג מכלית
 הקמת במערה ובחכמה על הכל יתגבר. קום דבר קט מקיים בעצמי ציוס טובה היה
 צטוב וציוס רעה ראה; כי לפי שמקורעות העולם עלולי ההתפכות מיום ליום ומחדש
 למדש, הזרור חרס שהקדס כשיהיה צטובה אל יתעצב אל לבו שמוח תתקפר עליו
 השעה, קלל יהיה צטוב וקמו בחלקו; לך כן ציוס רעה, כי קז קלוי לו לראות
 כלומר כלום עינו ולבו על התפכות עני העולם, ויתעס מעמלו לכמר קול עוד
 מעט וקשתה פס יצועות. לכן גפ קתפ קו, שקר קטך לך מולה ונלך רעב, ו
 ולחמך מזומן לך ליום ולזמים קלה, היה צטוב, ואל תעבור נפסך ונפסי צבדת מחר,
 קכל בהפך יחדו נתעלב כלקדים צדכרי תורה וחכמה, ונצחק לעסירים המדצים דקה
 וצכל יגעם ועמלם לך ימצאן ולך יכיר מנוחת הנפס וקמות הנקמה. והנה עמוד
 כמה דברים שכתבת בחכמת הלסון ובחכמת התורה, קוציכס קלך, ותמקור ק
 קתפ צרות המחקר קשר קט הוקה צך, ותודיע דעך, והקגורת כהם, וקקכלס צ
 כמחה.

ואביקרו אל בית וקתן לפני קונטיים הצדלות העדפיס קשר לו, ויקרן צו, וגם צמך
 הקעודה וקמריה, עד קרוב לחצות הלילה; ומצאתו עקר ידות על קשר דמית לפעם,
 ולך מעט הועלו לי העדות לתקן קמר כן קת קשר כתבת. קמר קן הלך לו הקיף
 לצית מלום; וקע שכתת וקשה. ויהי צצקר וקט על מטת וקול הקיף לופק וקורס
 כסמי, וקקס וקפת לו, וקומר סלו; מה זה מהרת, וקע קשתת קשתה קוהצ הקשה, קח
 קמר כל מה שהתלוננת על מנהגו כלמוד צליל הוקענך רצף.

שהולך בצפון אמו י' צו נשמה משכלת, שהרי אמרו (נדה ב') שנתשעת יחו לילה
 מלמדים אותו כל התורה כלה, ואעפ"י שלקח אמרו דבר זה שלקח דרך דרש, ממי לקח
 היו אומרים כי שלמלך שהאמ"ט שהנפש עצם עומד בעצמו; והנפש לו הנשמה ה
 הזאת לקח היתה לכלם דבר נבדל מהעצם אשר צו מות האדם ותנועות והתקנות,
 אבל היו מסמינים שהמות והתנועה והשכל כלם נשדס ע"י עצם ה' הנקרא נפש לו
 נשמה, הנטן בכל אדם בשעה שנזרע, הטוב הוא אם רע, שהרי אמרו (סנהדרין ל'
 ע"ב): גוף אמר נשמה מטכה סמיוס ספרכה ממע הריני מוטל כאצן דומס, הרי מנוד
 שכל מי שאינו מוטל כאצן דומס י' צו נשמה משכלת קיימת צ"ס, נמשלת קודם
 בגוף ונמשלת אחר מות, צמה שאמרו ונשמה אומרת גוף מטא, סמיוס ספרכה מ
 ממנו הריני פורחת באיר ככפור. ואמנם הפילוסופים לקח אמרו ק; ומפורק מכלל
 להרמב"ם במורה (הלך ה' פרק צ"ט) כי הנשמה הנשארת אחר המות אינה ה
 הנשמה ההווה באדם באיחווה, אצלת בהווה בעת התחוות ה"ס כח והכנה לצד. ע"ל.

המחבר

אבל אמרו שהנשמה תקנה ההשקרות ע"י השון צוכמות, כחכר י' צו הסכל שהיה
 צו צכה להיות בפועל.

הצורה

כן הדבר, ונמשך מזה שמי שלקח ע"י אן לו השקרות, ואין עונש לנפש אחר המוות
 לקח שתכרת ולקח תמיה; וגם זה מצדקוהו מפורק להרמב"ם בהלכות תשעה (פרק
 ח') הנקמה שאין נקמה גדולה ממנה ה"ס שתכרת הנפש ולקח תזכה לקוות החיים
 ע"ל. ונמשך מזה שאין הנדל בין רשע גמור לאדם שחטא לעולם רחוקות צחטאים
 קלים.

המחבר

כבר התעוררו רבים מגדולי החכמים להחיל את הרמב"ם אל מהסגה זו.

הצורה

איננו חורף מאפסן על הרמב"ם ז"ל, אבל אנו אומר שכן היתה דעת הפילוסופים ודעת
 כל מי שנפתה אחריהם. ואין ספק שכן היתה דעתו של בעל העקדה, ומפורקת
 ה"ס בספרו אשר עסי, שהנפש בתחלה כח והכנה לצד, ועל ידי השון והמדורת
 הטובות תעלה למדרגת עצם עומד בעצמו; והוא אומר שאין זו סברה ממוקדת
 ממנו, אבל שה"ס פרוק מה שהחכמים אומרים אותו צחטא ובהסתך; ועוד אומר שכן
 ה"ס דעת חכמי הכנה, והוא מביא מחמר ארך מספר הזהר המקיס סברתו.

המחבר

תמיד אנה מוזר ללמד מובה על המקובלים, אבל זה לקח אסמין לעולם, שתהיה דעת
 המקובלים מסכמות עם סברת הפילוסופים, בשען היות הנפש כח והכנה לצד, ושלל
 תהיה ההשקרות טבעית קליה רק מקריית, לפי מה שזכרתי ללמוד ולהשתלב, זה לקח

וענין האיש ויאמר: לך יאמר — אדוני עלי כדברים האלה, כי אם הינה מתוקה עלי,
הנה יורח ממנה מתוק עלי תלמוד תורה ולכמוע מדעות נעימות כלפיך השמעתני א
אמץ, ועתה לבס בדרך והרשני את כבודך, ומכתבי ירך אשר נשאלו לי לקרוך, ואמר
כן נלך לבית התפלה.

ואעץ כדבריו, ויקרא בקונטרסי עד תמו, עוד שלש שעות אחרות, ואמר הלכנו יחדיו לבית
הכנסת, וימדו יצאנו וקצנו הצית, ועמד לצנו.

ואומר סליו: הן אמת רב הוסיף התענוג אשר לך מתענג במקורות אשר לך מוקד והוכר
במעמקי לבוננו ובמלכות נביאינו, ומה גם כי יגל לבי שמקום הנחו לי אצות להתגדר
בו, הנה ברשות קוסי המלקכה וארכה ורחבה, אי אשר לי שלם אכטער למה כל קו
קידמו החכמים המפרשים והמחברים הראשונים, אשר קטנם עבה ממתענו, לתת לבס לח
למקורות יקרות כאלה, להקל מעלינו מעט מן המסך הנורא הזה. ומה מאד יפלא בעיני
מיעוט מספר דורסי הפסט הנכין בין דברי החכמים הגדולים אשר קמו זכה לאומתנו א
אורי חנינות התלמוד; ורבה מזאת אסתומם ברשות כי גם החכמים אשר דבקו בפס
לך דבקו בו דקות גמורה, עד שלם יפורו מעלינו פעמים כמות. הנה רסי דל
הפסטים בכמה מקומות הוסיף מתרחק מן הפסט ללכת בדרך הדרכ וההגדה, ועם
כי כוננו רכובה, הנה הרשס והרמץ עורכים אתו מלחמה להעמיד הפסט על מ
טכוננו, והם עצמם עם היות כל דבריהם מתחסי מדבק, הנה כל זכו דבריהם רק
על ס' התורה, ולך על אשר ספרי הקדש, (חוף מאיוז ספרא הרמב"ם). ואם נפנה ל
לשאר גדולי המפרשים, נחבע רדק ודון יחוק אצדנאל, נמצאם במקומות הרבה ג
נוטים מדרך הפסט לכד אחר, הלך הוסיף הדרכ הפילוסופי.

וענין האיש ויאמר: כן דברתי, נזק רב ועבוס הזיקתנו הפילוסופיה המאובסת אשר פסטה
בעולם ע"י הערביים, אשר לקחו אריסטו בראש ובסר, ובסמו יצבעו וזקאן להסכים
דבריו עם אמונתם אשר ככלו מסבותיהם, ומדקו חכמה מזובלכלת ומבלכלת הנצנות
אשר בהתפסט מלכות הישמעאליים אירצת התפסטה גם הוסיף אצבסה הדעות ו
וכלכלה האמונות. וחכמי ישראל גם הם כדי להסכים דברי הפילוסופיה ההוסיף
עם תורה שלמה סלנו, דחקו וכלכו דברי התורה והנביאים וחכמי המשנה והתלמוד
בדי שימרו מה שלם אמרו ולך עלתה על לבם מימיהם, ולעשות זה המליכו הוסיף
הדרכ והלמו והמסל, ויעזבו את הפסט ולך עבדוהו; ואם בדבר אחר הועילתנו ה
הפילוסופיה ההוסיף, והוסיף להרחיק הגשמות מן הבורא יתעלה, הנה בכמה ענינים א
חמים הזיקה הפסידה קכלכלה אצבסה אמונתנו הקדושה. ותמלכת כל דבר בענין ג
נפס כאלים כמה הזיקתנו הפילוסופיה! וכמה הרחיקה את היהודים מאמונת קדמונ
קדמוניהם! איי ספס אמונת כול היתל אהנפס עצם אחר עומד בעצמו קודם יצירת
הגוף, אהרי אמרו (מגצה יצ) עבדות סבו רוחות ונשמות אעתידין להצלחות, ואמרו
(סנהדרין יצ) אהו יתנת צאדס בצעת פקידה, כלו צפקוד אדס את אסתו, וצפידוס אמרו

לעמי הארץ שלל יסקלוס: אבל מה תאמר בני ישראל? הלא היה לנו סכל? הלא התחשבנו כדן מלפנינו, מפני שקמרו לנו אתם קרויים אדם? אמור לנו כי אדוני, כששאל אתנו ענינו את רבי נחמה סימות נתת צדק, משעת פקידה או משעת יצירה, אך לא היינו משעה שיהיה יהודי? אבל צדקתם שהמקובלים לקחו להם דעות הפילוסופים אשר הן ביניהם, והחליפו בהם קצת חלופים כדי להסלים עם תורתנו ואמונתנו, וכמו שנתן על ידי סגנו, ונבדלו על עב סמוס, והנה חכמות הקבלה מקובלת היא ביד המקובלים, אך לא מקדמוענו, רק מן הפילוסופים. וגם לא כלל לאגנה אותם על מה שעשו, כי אמנם כוונתם רבונה היתה צדקת; וזה כי צדקותם רוב הלומדים נמשכים בימים ההם אשרי הפילוסופיה המוסב המוסבית של הערבים הסתדלו לצדד ממנה קצת דברים ולשנות קצת מדבריהם קצת, כדי לקבץ גם המתפלספים של האמונה; וכעין מה שעשו גדולי חכמי ארץ עמים קודם ללשוננו.

המחבר

אין כל זה רק טענת סמוס, והנה כדאי להזים חכמי הקבלה הקומרים שחכמתם מקובלת צדק מן הרבאננים. ועוד הלא כבר אמרו חכמים (כתובות כ"ח) עמי ארצות ארנס חיים.

האורח

אעפ"י שר' שלמה אמר כך, ק'נה אלא סברת יחוד, הלא תבא כי רבי יוחנן רבו הכה על קדקדו ואמר לו לא עמך לטרא'יהו דאמרת עליהו הכי; מלבד כי מאמר זה לא יורה בהחלט אתהיה נפסם נכרתת צמות גופם, אלא יקומו צתמית המתנס; אבל הורת עמי הארץ חסדים בטבעם נשמה העומדת בא"ס, הוסיף מתנגד לדברי קדמוענו ז"ל, והיא ס סברה ממודקת מן הפילוסופים, וממנה לקחה המקובלים, אלא שהובילו אותה ישרא מכלל הקומות.

המחבר

דבר דברך בפילוסופים, ובמקובלים אל תשלח ידך.

האורח

מן הסברה המוסבית הזאת, שאין הנפס קימת בא"ס מצד תולדתה, אלא מצד פעולתה, נמשך להם לפילוסופים מה שקמרו שתכלית האדם צעהו הוסיף להסלים נפסו עד שתהיה סכל בפעל, ואין תהיה עומדת ונשארת אחרי המות, ומזה נמשך שהסבר הנפס לצדקת בעה"ז, ק'נה מתנה טובה שהכל נותן לאדם צעבור צדקתו, אבל הוסיף מוסב נמשך צעבע מן הפעולות אדם עושה, כי כפי'היה מעיין ופילוסוף גדול וגם בעל מדות טובות, קי' א אפשר אלא יגע אל ההצלחה הנצמת, ומזה נמשכו אשרי קן גם המקובלים ואמרו שהסבר והענג נמשכים מן המצות והעצדות המסך עצמי מוסך כהמסך כל מוסב מסבת; וזה רחוק מסך ממשמעות דברי התורה והנביאים, ומקבלת רבותנו ז"ל. הלא ידעת מסמכס ז"ל: (צ' פ' מג) וכי מה שכפת לה לכנה צן שוחט מן הוואר לצוחט מן

ר' יצחק ובלא קטנת מן המקובלים.

האורח

קמה ל' ס' הצרות והפכה הדברים בעיניך.
 וקמה ס' הצרות ויחפש הקיס וימצא כתוב בו (חלק ס' מסמור יה' פרק ס') וקמה ס' ח' ו
 וקמה ס' תעמה על החפץ באמרי קנפס הקדם מורכבת מצורת הקרבעה יסודות
 כי ל' מלבי, ל' מפי מדיק קרוק ונאמן בכל בית ישראלי, הקרי לוריא ז'ל צספרו
 ע'ן ח'יס, וזאת קשר דבר בקדש סס: המדבר יותר פעמי מכלם, והוא מושק הקס ס'
 קשר בכל יסוד מארבעתם. עכל. עוד סס: וקרבע צויות חכו נקראים נפס ס'ות
 כלבד נמוסכת מצורת הקרבעה יסודות. עכל. וחס תאמר בלצנך: הלס כבר סמארט
 סכל המחובר מן הקרבעה יסודות נפרד לצפוס, וחלקיו מתפארים וחוזרים אל הקרבעה
 יסודות כקשר בתמלה, כל עמת צצן סן ינך, וק' יקרה כה גם לכל נפס ח'ס, ס'
 קשר יפסד ויתבטל מן המציאות, וקיה ספוס הקטנת הסקרת הנפס, קשר כבר קימו
 וצלו עליהם ועל זרעם כל צע סת, מכל סכן העס צמר לו יה; על זה תשן לסוב ס'
 קמרתך מענה רך מסיב כהלכה צרורה, דע צע סבסמות קמרו כל המקובלים הנ
 הנאמנים, וצרכסס הקרי לוריא ז'ל ותלמידו ר' ח'יס וייטאל ז'ל סזאת הנפס הנקראת
 נפס היסודות היס מקבלת הכליון צטבעה ובעסם צרייתה, כי ישן ונישן סהס מחוברת
 מד' יסודות הקרי ס צה צחנת גסס, כקשר כתב ר' ח'יס וייטאל ז'ל צספרו קשר קדס
 ח'ל צגופו וגס צכחות נפס היסודות וקסם לצדס ס צחנת גסס. עכל, נהרי מפורס ס'ס
 צחנת גסס צנפס מרה הזאת, לכן ל' נקראת ח'ל המקובלים צסס נפס גמורה, רק
 נקראת כח הגוס לבד, היס וכל קשר צה, ספילו כח העוונ סבה בכלל הזה, כ'
 כקשר כתב הקרי ז'ל בע'ן ח'יס וז'ל: והנה כל נפס הזאת להוותה כח הגוס, קנה
 נקראת צסס נפס גמורה, רק נקרא כח הגוס עכל, קך על ידי תר'ג מצות סתק"ס
 הישראלי, סן הסצע מצות סמכ"ס חסיד סומות העולם, נקנה ההסקרה הנסמית צזאת
 הנפס, ונסקרת ח' וק"ס בעולם צסגולת חלה המצות, כאמרו ז'ל חסדי ק' ס' לרס
 חלק לעה'ג, קכל צזולתס נסקרת על טבעה הרקסן, סמקבלת הכליון, ונפסו ל' ח'יה
 קך קזונס הנפס העלונה סמן הסמיס לעסיה, קשר בכל ס'ס ישראלי, היס נקראת נפס
 גמורה, וצטבעה ובעסם צרייתה קנה מקבלת הכליון, מומות סקין צה כד גסס, ומכל ס'
 סכן רוחו דיציה ונסמת דצרייה, וקין צרך לומר צחנת חיה ויחידה סמעולם הקבלות
 ועולם קדס קדמון.

קמרת לו: הנך קוה בעיניך קך סין סצרת המקובלים מסכמת כלל עם סצרת הפילוסופוס
 כי הפילוסופ יאמר סמי סלך עין ולן התפסס תכרת נפסו צהכרה, והמקובל יאמר
 סגס קס תכרת נפסו היסודות, הנה בכל ס'ס ישראלי נפס גמורה ק"מות צק"ס.

האורח

וקת תנספת סהוספו המקובלים על ידי הפילוסופוס, לתת כבוד לצע ישראלי, ולהחניק ל

כמו שקומר הרמזים זל; כל ס הנפשות האמורות בקבלה הן שלשה עבמים נפרדים וקונים זה מזה, שהנפש מעולם העשייה, הרוח מעולם היצירה, הנשמה מעולם הנדריקה, וכן חדר מעולם הקצילות, ויחידה מעולם קדם קדמון.

האורח

הכלל כבר הקדמות להגיד לך שהמקובלים החליפו בגנו כל מה שלקחו מן הפילוסופים.

המחבר

והמיה והיחידה קשר מעולם הקצילות וקדם קדמון מהרץ שא לא להם?

האורח

הכלל ידעת דעת הפילוסופים (הנפשה בתחלת ס' הכוונה) שנפש החכם מתקחדת בסכל ה הפועל, ועשית היס והוס דבר אחר, ומכאן נמשכו המקובלים לומר כי חיד סגולה זוכים למה ויחידה שהן גאכלות כל נצרכות, כלומר שהן חלק שלמה ממש, עד שצמות הקדם תשוב נשמתו ותדבק בשלמה והיו לשמדים. הכלל תלשה בס' האור (חלק ג' דף קע"ו) אור החיות לקחו אחר דנשמות דעלמא, וכל נשמתן תמן סלקין ומתמן ארתין. הנמשך כזה צורה וצנביקים ונדברי התקנים והסמורקים? ובהקדמת ס' שפע טל תמצא מבורך בסדרוכה אגשמה מעצמות הכלל, סמוך על מה שכתוב ויפח בלפיו נשמת חיים, וכל הנפוח מעצמות הוס נפוח וסעפי' אפי' הענין הן צנפיות הקדם, שהרי קיט נפוח סכלל חח אפי' מעצמות, מוט' הוס קומר שחלילה לומר הן כלל ית' שיפח דבר אפי' מעצמות.

המחבר

הנה הסברה הזאת כלל לקוחה היס מן הפילוסופים, כי מי מן הפילוסופים אמר כזאת?

האורח

כבר היו רבים בין הפילוסופים הקדמונים שחשבו שחלק הקדם היס חלק מהעצם הקסי' המ המפורז בכל העולם וקשר קראוהו נפש העולם. סבל דעת כי המקובלים כלל נמשכו ל לשמונה זאת שלל ממה שקמרו הפילוסופים הערביים מהתעצמות סכל המעיץ החכם עם הסכל הפועל.

המחבר

על מסמרתו שקמורה וקתיצבה לראות מה תדבר בפחותך בענין הסכל הפועל, הגם בו דבקו המקובלים להכעסו תחת כנפי חכמתם.

האורח

הן כלל ספק, והוס מה שקראו לו מלכות, קו שכנה, והיס הספירה העשירית אצלם.

המחבר

עד כאן העזת פעך להוביל דבה על אקוני ארץ, ולחלל את הקדסים? הגם הספירות מן הפילוסופים נלקחו?

האורח

הן כלל ספק, והנה מעיד לך על זה עדים נאמנים; אצל אפי' צריך להגיד לך שמתת הענין ב

העורף, הן לן נתנו המצות אלה לכפרה בן הדורות. וגדולה מזאת מילאנו במדרש תנ
 תנחומין פרשת חקת, ששאל גר אמר את רבן יוחנן בן זבדי מה ענין למעשה פרה לן
 לדומה שנבקה בעין מעשה כספים, והוא היצו שהוא כמו מה שעושים למי שנכנסה
 בו רוח חזית, שמביאין עקרים ומעשין תמט, והרוח יוצא, סוף כסן הרוח הוא רוח הט
 הטומאה, ועי' ספר הפרה הוא יוצא; לסתור שיצא הגר אמרו לו תלמידיו לזר
 דחת בקנה לע מה שנה שומר, אמר להם חייב כל מת מטומא ולס פרה מקהרת,
 אלא כן אמר הקנה חכה וקקת גזרה גזרת לן אתה רסן לעבור על גזרת.
 הרי מפורש שרצן יוחנן בן זבדי סלק היה דבר נעלם מומע, נשבע לתלמידיו סלן
 הטומאה והטהרה נחשבות כלל מן המת ומאפר הפרה, אלא הכל גזרת מלך.

המתבר

למנע זוכר לנ כו הרמב"ן נש"ס המקובלים, בפירוש סמך סלן הסכר והעונש המגיע
 לעושה המצות ולעובר עליהן אלא מעשה נסים, כל נמסכים טפולותנו כלל.

האורח

כן דברת, וכן כתב הוא ז"ל בפרשת וחרס, אצל ידוע תדע שהמקובלים הנכסס אמרו ב
 בטלו את דבריו, וכן תמצא בס' שני לוחות הזכרת (דף י"ג) שאול כוונת הרב לרש
 תשובה כפי הנגלה לכורך המון החכמים, ושאול סמך על מה שכבר רמז בפולותנו ויה
 מה, הנה דעת המקובלים הן שכל מצוה שאדם עושה עושה תקון למעלה, וכל עברה
 שאדם עובר פוגמת למעלה, באופן שכל מצוה ומצוה יש לה טעם ויסוד בטבע ה
 הטובות; וזה דבר שכסאמעהו תלמידיו רבן יוחנן בן זבדי מפי רבס, אמרו לו למה
 דחת בקנה, והוא הודה להם ונשבע להם בחי"הם שבסמות הוא דבר סלן בו מומס.
 והוא דבר סלן כל ביד המקובלים מיד חכמי ישראל, אלא מפילוסופי הערביים, רק ש
 שהם הוסיפו בו וישנו בו דברס, וכאלה ססמיעך עוד רבות. ורבו הנשמות באדם,
 נפש רוח ונשמה, מלן כל למקובלים? הלס לן ממנו רמז כלל בדברי רבותנו, וגם
 מפורש אמרו במדרש תהלים על פסוק ברכי נפשי את ה', שהנפש יחידה בגוף. לן
 אצל כנר ידעת תמלת דברי הרמב"ם ז"ל בשמנה פרקו: דע שנפש האדם אחת וס
 פה פעולות רבות מתחלפות, יקרא קצת, (מן הפילוסופים) הפעולות ההן נפשות, ואלס
 הרופאים כתב בפתיחת ספרו שהנשמות אלא, טבעית חזנית וסכלית. ורבי יעקב
 בן חביב כתב בתמלת עין ישראל על מאמרס ז"ל משמרה ראשונה ממור נוער,
 שזה מוצא על פי סידוע בולכי נפש האדם, שהס אלקה כמות, טבעית, חזנית וסכלית,
 ובעל הקבלה קראס נפש רוח ונשמה.

המתבר

ידעת שהמתפלסים אלהים לסמוך דבריהם על דברי חכמי הקבלה, אצל באמת כגובה
 שמים על הארץ כן גבהו דרכי המקובלים מדרכי הפילוסופים. הלן תלסה כי אלא
 נפשות שהפילוסופים מזכירן סנם באמת אלא נפשות, רק אלקה כמות מנפש אחת

בא"ס ובלתי נפסד, ומה שהיה למטה נפסד ובלתי קיים בא"ס אלא במין, ולזה היה האור
 ביה נוסף וחסר, להורות שהיה בא"ס כמובן מן הדברים ההווים ונפסדים ובין הדברים הקיימים
 בא"ס הבלתי נפסדים. ולפי א"ס אפסד ששתלשל הענין הזה מעלה ועלול אל בלתי תכלית,
 עמד ההשתלשלות בסכל העשירי שהוא הפועל בחומר כל מה שתחת גלגל הירח, ולזה
 נקרא סכל הפועל ונקרא בל' רז"ל סר העולם. ובעבור שכפי דרך וסדור סלו העלולים
 שקמרו א"ספע מכל א"ס מהם עלול א"ס שהוא סכל עומד מעצמו ונפסד גלגל, ומהסכל
 העשירי שהוא הסכל הפועל לא הוספע עלול אחר שיהיה סכל עומד בעצמו, אלא
 נפסד שקיומה בחומר כנפסד הגלגל, ונפסד הוא כפי זה כנקבה שהוא מוספע ואינו מוספע,
 הוא שהרז"ל אמרה שבת לפע הקנה לבנו של עולם לכל נתת בן זוג, ול לא נתת בן
 זוג, אמר לה בתי כנסת יקראל תהא בת זוגך; הנה באמרת אמרה שבת ל' נקבה
 יורה שירמוז על מדה שהיא מוספעת ולא מוספעת והוא הסכל העשירי וקראוהו שבת לפי
 שמכתי הקבלה "חסו כל יום מימי בראשית אל עלול אחד מן השבעה סכלים האחרונים,
 ויקראו העלולים ספירות, ויאמרו שהשלישה הראשונים הם דבר רוחני, ויקראו אותם אור
 סלינו נתפס, והשבעה האחרונים "חסו כל א"ס מהם אל יום מספעת ימי בראשית,
 ויקראו את העשירי שבת לפי שהוא שחרן העלולים ובו שבת ההשתלשלות; ויאמרו
 שהסכל השחרן שהוא הסכל העשירי והוא הסכל הפועל והוא הספירה העשירית
 שקראוהו שבת נתרעמה לפני ה' למה שבת זה ההשתלשלות וכו'.

המחבר

נראה שר' יוסף אלבו רצה למסך דברי המקובלים, שיסכימו עם דעות הפילוסופים; אבל
 ידוע שאין יחס ודמיון כלל לדברי מכתי הקבלה עם דברי הפילוסופים, ואין יחס ודמיון כ
 כלל לספירות המקובלים עם הסכלים שהזכיר ר' יוסף אלבו.

הצורה

הלא כבר הראתך שהרצב"ד ור' שלעזר מגרמזיק ור' מנחם מריקנקטי ור' משה קרדווירן
 ורמ"ג מפאנו, ועוד אחרים מקדמוע המקובלים קיימו וקבלו שהספירות נבראות לא שהן
 עצם השלמות בדעת האחרונים; א"כ אין ספירות הקבלה החוקות כל כך מן הסכלים
 הנבדלים של הפילוסופיה, אלא סוף סוף אינם הגלגלים אלא המועים הגלגלים: א"כ במה
 תניס ותכניס א"ס אפסד כבעל העקרים, א"ס אין אפסד עדים ברוכים? ועתה לך ואפסד
 כמה קרובים הם המקובלים לפילוסופים. ידוע תדע כי מחלוקת גדולה נחלקו הפילוסופים
 העדתיים בענין מנע הגלגל הרקסון (הזכירה דון יצחק אברבנאל) על פסוק וירא את אהי
 יצא), כי הנה אבן רעד מסב כי הגלגל העליון המקיף בסב היה מענו הסבה הראשונה
 ית' בל' שמכתי, ואבן סנה מסב כי המנע הרקסון הוא זולת הסבה הראשונה ושהוא ה
 הרקסן שבסכלים העלולים מן הצורא ית'. ועתה כמה סלי א"ס אומר אמונים.

ואקחו הא' וימלאו בתוכו צו (ויכחו שני סימן כ"ג): והנה דע כי דבר זה הוא מחלוקת בין ה
 המקובלים כת' אל קודמין ז"ל, כי כביס מהם כתבו שהכתב אין לו התמלה אלא הוא קדמון

ברחבה, ומתירץ לו סוף תכעס.

המחבר

אחרי כל הנאבות והגדופים אשר שמעתי מפך עד הנה, אין רע לך אשמע עוד אחרת.

התורה

קחה לך ס' העקרים ותבין.

ואקח ס' העקרים וימכר כתוב בו במאמר שני פרק אחד עשר כדברים האלה לאמר: ואחר שהרצוני במאמרים מוסכל ומוחזק, ראוי שנבאר לך אפסר שימכר הרצוני מן הקצרה הרקסונה, עם היותו אחד בתכלית הפסיטות, ואופן המכר הרצוני מטעם הוסי על זה הדרך: כי קודם שנתנו נמכר מיע הגמלים שהם עשרה או תשעה להכרח, והתשעה מהם שמימיים והעשירי הוסי החומר אשר בתוך מקוער גלגל הדח, והט' הקמימיים הם סיים ויש להם גרמס ונפשות שהם פועלים ורוקמים במביארת, ברקיה שהם בתנועותיהם ונטיותיהם לכפון ולדרוס יחדו עניו הצעלי מים ויתקנו היותם באופן נאות לקיום מינם, ולפי יסדר עניו החי מי ששני ה', ועל נאמר שהם מים מוסכילים מסגים הדברים המסודרים מהם, וזה הרצוני לך אפסר שימכר מן האחד הפסוק אכלו בסנאמר כי ההתחלה הרקסונה הקפיעה ממוביאותה ה הפסוק בתכלית הפסיטות שכל אחד הוסי העלול הרקסין, שהוסי נמכר עומד בעצמו ו וסינו עכס ולפי מוסכבע בגסס, והוסי התחלת הרצוני, לפי שהעלול הזה יוסכל בו רצוני בצד מה, כי יש בו מיני השכל, כי יכיל את עצמו ואת התחלתו, וצומה שיכיל מהתחלתו שהוסי אפסר יוספע מטעמו שכל אחד, וצומה שיכיל את עצמו שיס בו שני ענינם בהכרח, הסי היותו מסכיל שהוסי שכל פסוק, והשני היותו מסכיל שהוסי אפסרי המביאות בעצמותו, אומר שמביאותו נתלה בצולתו, יוספע מטעמו נפס הגלגל וגרמו, כי צומה שיכיל מעצמו שהוסי שכל פסוק, שהוסי מוסכל מסוב, יוספע מטעמו נפס הגלגל, וצומה שיכיל שהוסי אפסרי המביאות, יוספע מטעמו גרס הגלגל החלק, המניע התנועה ה היומית. וכן מן השכל השני יוספע מטעמו שכל שלישי ונפס גלגל הככבים הקיימים ו וגרס הגלגל. על זה הדרך, וכן מן השלישי יוספע שכל רביעי ונפס גלגל צבתאי וגרמו; ומן הרביעי שכל חמישי ונפס גלגל צדק וגרמו; ומן השכל החמישי שכל שישי ונפס גלגל מאדים וגרמו; ומן השישי שכל שביעי ונפס גלגל חמה וגרמו; ומן השביעי שכל שמיני ונפס גלגל נגה וגרמו; ומן השמיני שכל תשיעי ונפס גלגל ככב וגרמו; ומן התשיעי שכל עשירי ונפס גלגל התשיעי שהוסי נפס גלגל הדח וגרמו; ומן העשירי יוספע חומר כל מה שתמת גלגל הדח וכל הנפשות אשר הם; והשכל העשירי הזה הוסי שיקראוהו שכל הפועל. והוסי מבואר שכל אלו הגרמים מתמלפים בטין צ בהכרח, להיות עלותיהם מתמלפות בהתמלף העלול לעלה, וכמו שיתמלף חומר כל מה שתמת גלגל הדח לחומר גלגל הדח, להיות עלותיהם מתמלפות, שהאחד עלה והאחד עלול, כן יתמלפו כל הגלגלים האחד מהם לאחר, ולפי שתתפנו צדבר אלא בתמונה הכדורית והתנועה הסבובית. וכאשר מה שהוסי למעלה מגלגל הדח קיים צ

יתפסו הנמוכים ויפתלסלו מהכתר הנזכר, ק"י ימזק זהם הרצוי והסני, כי זהתפס
זהתפסות העלולים מדרגה אחר מדרגה מסתלסלות המדות והכמות מטביקות אחרות
ודקותם ק"ב מביקות יותר עב, ומעט מעט הולכים ומתפסים הכמות ורצוי רצונות וכו', הר
מזוסר ק"ך מהסתלסלות יכס הרצוי והפעולות הזונות ונדלות זו מזו, וקהלין ק"ף לבדו
ק"נו פועל פעולות רבות, כי ק"ס פעולה אחת פקוטה.

ויקמר: הרקית ק"ך הספירות והעלולים, הקבלה והפילוסופיה הערבית, חלוס ק' הוס?

המחבר

כך וקראך כי כגזוה שמים על הקרן כן גנהו דרכי המקובלים מדרכי הפילוסופים.
וקח ס' ערי קדשה לר' מ"ס וייטאל, וקמכך כתוב בו בתמלת חלק ג', וז"ל: הנה ז' רקיעין
הן והעליון נקרא ערבות לפי שכולל ג' ספירות ראשונות דעסיה, והם גלגל הסכל גלגל
המקין גלגל המזלות, וחמשה גלגלים שנתקן בדק מאדים חמה נוגה, שהם חסד גבורה
תפסרת נחו הוד, וגלגל קפי יסוד כולל ככז ולבנה, והאחרון נקרא וילון ק"נו מסמך
כלל, כי הוס ספרת מלכות דעסיה עכל. הנך רוסה ק"ס חמנס אמת הוס שהגלגלים הם
הם הספירות, כנה זה לך יצדק רק בספירות דעסיה, קבל למעלה מעולם העסיה יס
עוד לפי המקובלים עולם היצירה, עולם הצריחה, עולם הקצילות ועולם קדמון. ונהפוך
הוס לפי דעת הפילוסופים, ק"ן ק"ס דבר בעולם זולת הסצה הראשונה ועשרת העלולים ומה
שהסתלסל מכל אחד מהם. יקח ק"ך יס לחכמת הקבלה על חכמת הפילוסופיה יתרון
כיתרון הקור מן החסך.

האורח

זה ענין קצנו המקובלים קת חכמתם ממה שהיתה ציוס הולדה, כי חמנס ק"ן ספק ק"ן זכרין
לכרבעה עולמות ק"ב' במקובלים הראשונים, כי לך העיו הראשונים מהם קת פנהס כל כך
להכזב דברי רצוננו בחגיגה. שהרי ק"ס דף י"ב בפירוש קמרו כ' ז' רקיעין הן, והעליון ש
שזהם שהוס ערבות, ק"ס סופנס וסרפס וחיות הקדש ומלכ"י הסרת וכסס הכבוד, ומלך
הם ונסס קובן עליהם, וק"ך נקמר קמנו שעוד למעלה מערבות יס עולם היצירה, ועוד
עליו עולם הצריחה, ועוד עליו עולם הקצילות, ועוד עליו קדס קדמון קודס סנגיע למלך
הם ונסס? ועוד הלך ככר הרקותך צס' קומר חמנס שהקדמונס לך היה להם קשות לפרסס
קלך מהספרות ולמטה, כלומר שקדמונ המקובלים לך דברו דבר מסדס קדמון שהוס עליון
על הספירות; ק"ב ספוס מהיט נתחדשה ידיעת קדס קדמון זה, ק"ס הראשונים לך דברו
בו? ק"ס רצ' לך סנקה, ר' מ"ס חטן לכו? ומי נתן קשות לקדמונס לדבר במה קלך הורס
לדבר בו הראשונים, קסר קטנס ענה ממתענו?

המחבר

ומהיטן צן להם למקובלים לפי דעתך ק"ס זה של ספירות? הלך ק"ס הזה לך נמסס קבל הפילוסופים.

האורח

הלך הראקותך יוס קתמול כי הראשונ' ז"ל קורף לחכמי התכונה חכמי הספירות, ק"ב' שלקח חמנה

כקדמות ה'ין סוף, והוא מתחד עם ה'ין סוף ולכוס ס'ו, ונקרא שמו של ה'ין.
 וסמכותה שה' ד'ית' בפרקי ר' של' עזר עד של' עזר העולם היה ה'ין וסמו
 לצד, פ'דוס ה'ין וסמו הבת, וכמו שתמכ' בפרדס עבר ג' פרק ס'. וכתר
 ל'ן דווקא, סל' בוונתם על העלול הרסון, ולפי סצומנס ס' היה לה' רשות לפרס
 מהחכמה ר' מהספירות ולמטה, לפיכך קל'ן סל העלול הרסון נסס בת' עליו.
 והרמ' ז' קר'ן נסס ר'ן, וסל הקדמון בהחלט קר'ן בעל הר'ן. והנה הרמ' ז'
 בפרדס ה'ם סכת' כי בעל סברה זו הס בעל תר'ין, מכל מקום כת' ס'ין ר'ן ל
 להסמ'ו, ועוד כת' סס עבר ד' פ' ג' שהנתן קדמות סל סוס דבר זולת ה'ין סוף,
 הרי זה מ'מ'ן נסעות ע' ל'ן אומר סמונס. ועוד נמכ' בת' בו נס'טן כ'ן: ידע
 ל'ו לך כי כמו סמל'ן חכמי המחקר על מנע הגל'ל הרסון העל'ן ס' ה'ין ה
 הז'ה עכמו סן ס' ה'ין עלול מונ'ו, כמו כן נולד זה המחלוקת ב'ן המקובלים על
 המנע הספירות ומתלב'ס בהם בנשמה בגוף; כי לפי דברי הרמ' ז'ל ודעמיה המ
 המנע הרסון ה'ין הסל'ה עכמו ממו'ב המ'סות, ולפי דברי הרמ' ז'ל ודעמיה ס'נו
 הז'ה עכמו כי ס' עלול מונ'ו דה'נו ר'נו.

ו'סמר סל ה'ין: הר'ית ב'ן סדס כי כמו סמל'ן חכמי המחקר כ'ן נסות ע'ן בעכמו
 נמל'ן המקובלים? ועת' על פ' סנ'ס גדיס ס'ס הדבר. קחה נ' סל ס' נוה סל'ס.
 וס'ה ס', וצוקס הדבר וימכ' בטמ'ר'פ' ס'חד ע'סר ז'ל: והנה המקובלים נמל'ן בענ'ן ז'
 לסת' כתות, י'ס מה'ס סה'מ'ן סמ'ע'ר ספירות ה'ין הס'ה הרס'ונה י'ר, ומה'ס מי סה'מ'ן
 סה'ס'ה הרס'ונה י'ר ל'ס ידבר מונ'ה ל'ן ברמו' ול'ן צפ'רוס, ויקרס'ו ס'ן סוף, להיות י'ר
 ל'ן ג'ב'הו ספ'ת, וס'הנ'ס'יס ל'ן ז'כ'רוהו צפ'רוס ר'ן ברמו', וס'ת זה קבור הסכל'ס מ
 מל'הס'ג, וס'מנס ס'מ'נו בו סה'ין מ'ו וס'ה'ן ס'ה ועלה למה סזולת, וס'ומריס ס'ספ'ע
 טמו' עסדה סכל'ס יקד'ן ס'ורפ' ספירות; וקדה זה למקובלים כמו סקרה לחכמי ה
 המחקר ס'ס המנע הרסון עלול סן ה'ין י'ר.

סמרת' לו: תקמר מה סת'רה, לעוכס ל'ן ס'מ'ן סה'ספירות המקובלים והעלולים סל
 הפ'לוסופ'ס ע'ן ס'וד הס, כי דוקה ס'ע סה'עלולים הסמור'יס צפ'לוסופ'ס'ה הס עלולים
 זה מזה ל'ן מ'ן הצוקס עכמו, ל'ן סן הספירות סל'פ' חכמי הקבלה כ'ן נס'נ'ות מ'ן ה'ין י'ר
 ול'ן י'ס מ'ו.

האורח

ס'ן הדבר כמו סחס'ת. קח ס' אומר סמונס ות'רה.
 וס'קה ס' וימכ' בת' בו צ'וכוח ס'נ ס'מ'ן ע'ן ז'ל: כ'ר סמרת' לך סר'ס'ן סוף ל'ן ה'ין
 מונ'נו צ'ל סמכ'ע כי ס'ס נמכ'ן ס'וד פסוט כמ'ו ודומה לו כל מה סל'פ'סר, סהרי'
 כל פועל מסתכל לדמות' ס'נו עלולו וכו', סל'ן ודקי מוכרח לומר ס'כן ה'ין כמו
 סקבלו כל המקובלים סה'ין סוף סה'ין ס'וד פסוט כ'ן פעולת' ה'ין ס'חת פסוטה וסלמה
 וה'ין כת' קדס קדמון הכולל כל הנמכ'ס צ'סדות וצ'ל סוס ר'נו; סמונס כ'סר י'ר

המחבר

הם קרית לך שנית, ואם שנית לך שלכת, ואם שלכת לך פירשו לך חכמים; כי חכמים קין
כוונת המקובלים בזה שאומרים, אלא שהקין סוף מוכד עצמתי הנעלמות הנקצת מכל השנה
לך יתכן לקרוך לו שום שם וליחס לו שום תשר בכל, אצל הוץ מתעבה ומוקצג שני
כצת השגה עי פירוטנו הנקצות מומנו, כלומר עי פעולותנו, עכ השמות הק
הקדושים הם מיוחסים אל הספירות, אך לך מוכד עצמן כי הם מוכד הכח הפועל בהם,
שהוא הקין סוף המתלבש בפירות.

המחבר

גם שני רחוק תשובה זו בפריהם, והוא בעצמה התקצרה זהו חכמי הגוס הקדמונים עובדי
ככנים ומזלות מסיצים אל הנצרים שהיו מריצים עמדם על עצדם הנצריים, כי כיו אומרים קין
כוונתם בעצדם השמש אלא לתת כבוד לצורכן הפועל על ידו, וגם ישרא כסעמו את העגל ואמרו
עבו אלה אלהי ישראל אשר העבד מקרץ מצרים, לך הוא מסמינם שהזהב אשר היה צהוב
נשיה הוץ אשר קרע להם את הים, אצל חסכו שהא ית יאצל על הכורה ההיך מרומו, וציונה
זו השתחונו לו, ועם כל זה יתמיצו פליה. ומה הצדל צין מי עיבוד העגל לו השמש וכוונתו ל
לכח אלהי העולם הפועל בהם, וצין מי עיבוד הספירות עם הכוונה לכח קין סוף המתלבש
בהן? האין כוונה אלא כל זה כלל דבר מקובל צאומתנו מאבותנו, אלא כקוח מן הפילוסופים
אמרו אלאו לנו לברחיק מן הצורף כל שמות התקרים, מפני שהם מורים רצוני לו שני לו
התדמות לצב אדם. ספס כי המקובלים הפריזו עוד על המדה, ואמרו אפילו שמות העבם לך
יתכן ליחס לך ית, והוץ מה אלא עבה על דעת הפילוסופים, כי מימיהם לך נמנעו לקרוך צאם
ה' אף ללבונו, המקובלים לך יופכו בזה. הן שמות כי כבוד אמרו קצת הפילוסופים בעמנו ש
אם האלהות וגם הם ההויה נקמרים לפעמים על השכלים ועל המלכים, וצתכם א רה
החסיד הרשע הרשעון צפרכו שמונה רמה אשר לחית צכתצת יד הסריך לבין (צמסחר צ
ענין א פרק א) לצאר מקרקות הרצה צצאן בהם השמות ההמה, ולדעת קין רסו להבינם על
הצורף ית, אצל על מלכיו, כגון וירף אלו ה' צאלוב מומרף, וישמר ה' אל אצרים למרה
זה צתקה ארה, וה' אמר המכסה קנ, וישמר ה' אס לממס צסדוס, וילך כ' כסדר כלה, וה'
המטיר על אדום, והנה ה' נצב עליו, וישמר אנה אלהי אצרהם אצין, ויאס אלו ה' מתוך
הסנה, וישמר אנהי הקל אלהי אצין, ויפן אלו ה' וישמר לך צכחד זה, וישמר ה' א גלעון
ותקרא אס ה' הדובר אלה, אלהי העברים נקרא עליו, מי ה' אשר אשמע צקולו לך
ידעת את ה', ושחרים כללה. הנה ממ אלו הוץ וכן אס פילוסוף אור צעמנו הציד לאמר כי
אמות הקדש אנים נמוחקים לך יורו מעולם על הצורף ית צמו, כי אס על אזה נצדף לו
נקצל, חלילה. צאופן אשנמו כצנתפלל להי אלהינו נתכוון לנמאס אולת הצורף, זה לך א
אמרוהו הפילוסופים. והחסיד הרשע הנצבר אמר צמקוס הנצבר, וזל: וכן כל תפלה א
אמנם היך אל ה' יתברך, מאסין מוחצבה צזולתו, וכל פעל אמנם יבא צאמצעים מסרתי,
מי איוחצו אולת זה הצך עליו קללת אלהים ומסרת המסברים, עכל. וצאמות אמור נא

מל' רומי שקורין לגלגל ספר"ה (מחשבות) וממנו למדו חכמי הקבלה לקרוך הסכלים מ
 מעשי הגלגלים בצס ספרות, וצווח כי מוכן הסס הזה צס יצירה, ולפ' הצינו כי סס ס'נו י
 יוכן ממסממו, שהוס' כסון מספר, והתחכמו לקרוך הסכלים ספרות, כדי סיעלה סוד כן צידס
 להתעלות הסוילים, צסמורס ס'ס רמוז וזכרון לסצרותהס צדצרי מחמיו הרססונס יוסתה סמור
 נס' לי מהיכן צס' להס למקובלים לציר הספרות כגלדי צכלים עשרה גלגלים זה צתק
 זה סס סין ספרותהס לקוחות מן הפילוסופים? והלס' הספרות לפי דעתס סין גוס ולפ' כח
 צגוס כלל, וסין בעלי צודה ותמונה צסוס פניס, ולמה יצירו סותן צצרת עוליס. ס'
 סלמלס' סצסמת לס' היה המכוון צספרות סלס' מונע: הגלגלים צלצד? ומסין צס' להס מה
 ססמרו צכל ספדה וספירה, ס'ס לה סוד פנימי וסוד מקיף, סס לס' מומה ססמרו הפילוסופים
 וכצד הכסותך סותע צס' העקדים, סכל ס' וס' מעשרת העוליס יס' לו סע מיינ' הסכל, כי
 יסכיל סת עכמו, ויסכיל סת סצת?

המחבר

ומסין סס כן צסו להס למקובלים סדצעה עולמות סלו סציע? כי סמונס סס סין זכחנס
 נמוכס קכל צצותנו, גס סכל הפילוסופים לס' ימס'.

האורח

לס' ימס' הלס' ידעת כי הפילוסופים כלס נהגו למלס' המציסות פכו לסלס' חלקים, ו
 וקרוס עולמות, וסלה סמותס עולם הספל, עולם הגלגלים, ועולם המלס'כיס, תמלס' זכרונס
 נוהג' הדצה צספרי הרססונס; וסלו הס' סהמקובלים קורס'ס צסס עס"ה, יצירה, צריס'ה
 ועליהס הוס'פו הסכילות, כדי להתקוק מעט מן הפילוסופים, לצלת יודע סהספירו'
 קן הן המלס'כיס סו הסכלים סל הפילוסופים.

המחבר

סין העטן כמו סתתה סומר, כי הגלגלים ס'ס עולם היצירה, כי כצד הרס'ותך צעיקך
 צס' סערי קדסה סהגלגלים כלס גכללים צעולם העס'ה; ס'כ' עולם היצירה הוס' נעלה מ'
 מעולם הגלגלים.

האורח

זה סמות בעצת עתה, סתרי סהמקובלים התירו להס הרצועה להוס'ס עולמות ככל העולה
 על רוחס, כדי להרתק ווע' ווע' סת הקדס מצורס'ן. ומה ססמור צטה סהמקובלים סומרים
 כלס פה סוד סהסמות הקדוס'ס הצלת נמוכס, וסס הויה עצמו, סין ס' מהס סורה על
 הצורס' ית כי סס על הספרות הנסכלות ממונ? וזה מצורס'ר מלד צס' הפרדס (סער יס')
 וצס' פלה הרמוז (סער ד'). וכצד ידעת סעע המקובלים הסלה הרמק' והרמונ' צצ'סוד
 גלו דעתס סין מספרות עכס הסלהות, והנה צסמורס ססס הויה רומז לספרות
 ולס' סל המס'כל, נמסך מזה ססין סס הויה רומז לצורס'. סכל לצצרוס': וס' לס' סדע
 הוס' צעולם ע' מתעצת מו, סדהיה סדס מסרס' עכד ומתפכל לסלה'ס סמורס, ויקרס'
 להס סמות כסמות ססד קרס' סצותנו לצורס' ית.

נל

חלילה מלומר כזאת על עם האלהים, אבל את תקוות בדבר, אמת אין למדין חכמת
הקבלה מפי ספרים, אלא מפי סופרים, ואין לנו לשמוך כלל על מה שיראה קלינו זה
בהקפה ראשונה מתוך ספרי הקבלה, כי עמוקים הדברים עד שיגש קים אל קבלת פה אל פה.

האורח

איך מי יתן וידע הספרים למה נכתבו?

המחבר

להיות לזכרון בין עני החכמים אשר כבר קבלו הסודות פה אל פה.

האורח

איננו רואה שיהיו ספרי הקבלה כתובים על הדעת והכוונה הזאת, כי הנה הם מפרשים
התחלות חכמות ועבכרים דבריהם יותר ממה שצריך לידע החכמה; ואם לא היו כותבים
אלא לבעלי החכמה, לא היו מקריבים לשון ולפי היו מחברים ספרים גדולים כמו שעשו,
אבל היו רומזים רמזים נסתרים אחד הנה ואחד הנה, כמו שעשה הדמיון בפירושו על
התורה. וכל שכן ש' שומר שמועם, אשר עליו לנו דעם, כל קורא בו ידע ידיעה
ברורה אלא נכתב לבעלי החכמה, אלא למבחינים אותה, למען הסית אותם ולקבצם איה.

המחבר

והצנת אפילו יתברר אלא שכן היתה כוננת המחבר כמו שרצה מתוך דבריו, מי יגיד לך
אם הוא היה באמת בעל קבלה, ואם לא למען עליו לומר שכברו כן היא סדרת המקובלים כלם?

האורח

באמת איננו יודע אם כדברי בעל שומר שמועם כן דעת המקובלים, כי באמת ידעת אין
איש מהם מסבמים על דבר אחד, לאות ולעד אין בידם קבלה כלל. רק זאת ידעת שהמח
שהמחבר הזה חסוד ועבד מוקד בקהל המקובלים, והוא מסותם שמוזכרים בשבח. ועתה לך
וארריך עד שני, והוא גדול ונכבד מוקד יותר מן הרשעים, ותראה לך הוא מחלל הסם הקדוש
הסם המיוחד אס ההויה, לתת כבודו לנבדלים.

המחבר

מי הוא זה ואיזה הוא?

האורח

הוא ר' חיים וויטקוב, תלמיד מובהק של הארי. ועתה קחה נא לי ש' שומר קדשה.
ואקח הס' וימסך כתוב בו בתחלת חלק ג' וזל: הנה המחבר העליון אשר השביל כל העולמות
נקרא אין סוף, ואין בו אום תמונה לא צדס ולא צקות, ואפילו צקות האותיות כלל, ולכן א
אפילו ההרהור אסוד בו. ויאמר אלו האים: הרצת מפורס לתלמידו של הארי רצן של כל ה
המקובלים האחרונים, שהצורא אין לו אום אס, ואסאסור להרהר בו. והנה לפי זה אין ספק א
אכאמר דוד אורת ה' לנגד תמיד, לא היתה כוננת על הצורא ממוס, אבל על אחד
מנבדלים, וכאמרה תורה צדאסת צדא אלהים את השמים ואת הארץ אין הכוונה על ה
הצורא ממוס, אבל על אחד מיצורי.

קתה לחי, וכי מפני סקין קטנו מסיגים מהות העכס הנסגז קסר זרק את הכל, לך
 יתכן לנו לקרוך לו קס הסכמי, למען נוכל לדבר צו קס לאחי, לפרסם מציאות
 וירשתנו וירשתנו? וכל קס אחרי היות קתנו השמות הקדושים קסר הוק חפץ זה, וקסמר
 עליהם זה שמי וזה זכרי והנה כמעט קרין לקרוך על המקובלים מקרל סכתוב ה
 החוקרים להסכיח את עמי קמי כקסר קתנו קבותם את שמי בצעל. וקס לכבוד הקל ית
 הם עושים זה, הלך למחיה הם דומים? הם לך לקרס העמים על, קתו קומרים כי נסגז
 ונעלה הדרס מקסר נעבדהו, ועל כן נחרו לעבוד משרתנו עוקי רכנו. קמור נק בתיך
 קתה קמי, ולמי קב העבוד, קס קין ל קס קסר לקרהו צו? הלא עבוד לותו צבירוף
 עם קפירותנו? הלא קת עבודה זרה. וקס קוק קס לך יתכן לקרוך לו צקס, קד קב
 קרסוהו המקובלים צקס קין קוק? ולמה קצחר צקס זה קסר לך קב קבנו כי קס מן
 הפילוסופים, ולך קרסוהו צקס קויה, קסר היה מעולם לכל צע יקראל לנחלה. מ
 מלבד כי קס קויה קומז על מציאות המתמדת, וקס קלהות על היותו צעל הכחות
 כלם, וקס קדנות על קדנות; וכל קלה ענינם הנרשמים בלב ומציקים קהנתו ו
 וירשתנו צנפס; לך כן קס קין קוק, קלך ימקך קומנו קוקס כלל בלב קדס, כי קין
 ענינו ענין חיובי קלך קופלי, ועוד כי קנה לנו קס כן קומז והמקום, קנים דבר
 במציאות, וקס הם קין להם קוק, וכן המספר קין לו קוק, וקעפ' כן קין זהם קמס קה
 במחשבת הכל. ועתה בל וקלה ידי. הנה קומד צעל מוצת קלצות קרחי פה ו
 והקריך לקין צקער קיחוד לבקל מה תהיה קועת קמיתוד קחכס בלמרו קהל קוק
 קחד כדי קלך קמור קחד צפוי ויהיה בלבו יתק מסחד; והמקובלים לך כן עקו, ק
 קבל קלפטו קין מלת קחד, ולך קוס מלה קחרת, כודקת בלך קוק עכמו. קח ק' קין
 קומר קמועם ותבסה.

וקח קס וקמס קתנו צו צויכוח קע קימז קג. וכמזן קסר קחד הנה הוק מורה קצוב, קינו
 מוגבל בקחדות, ולכן קס קתנו צו קחד בלכונך קעפי קלמור קין יחיד כומדו, קסר, קתת
 מגביל, וקמס קומר קצק ליחוד, והנה קולפי, כי בלך קוק לך יתכן לקוראו קחד, קהוק
 קפני קחד, וכדקענו צק יכרה ולעג קחד מה קתה קופר וכו', קרי קין קס מלה ודבור
 קתהיה קסויה לוקמר על קין קוק, ולפיכך כדי קלך קצבל קלכין מה קין לו קצוב, ולך
 יגדי קפה מה קין לו קדר, קמסר לנו ללמך קותו צקוס קס ותקל וקתה נקודה.
 וקמור קקס: קלה מה קמסר להם למקובלים מן הפילוסופים, צבנותם להתפלסף והם
 לך היו מוכנים לכך, ולך קדמו להם קלמודים הקריבים צהכרח קיהו קודמים ללימוד ה
 חכמת הקלהות. קלך קינו קחד. קלך הוק קפני קחד! קס כן מה הוק? קח: קלכס?
 קן קינו כלום? וקד לך זכרו דברי קחז וכל קלך קוס על כבוד קונו קסו לו קלך
 צק לעולם? וקו קבלה מקובלת לנו מקבותנו? קס קדבר כן הוק, קקלל קו קחד
 צקלך קין להם קלה כלל.

נאמר כל האיש: אין אתה יודע עוד גדול מסודות הקבלה שרמז לנו המקובל הגדול הזה
 בדבריו אלה, וגם את כל מלחמת לבי בפניך לך עד כה, כי יראת כי אמרת פן תאמר עלי שאת
 מוציא דבה על גדולי עולם; אפס עתה אחרי שנדמנו הדברים לפנינו, עבור במלך לך אכול מהגד
 לך הסוד הרמזי בהם. הכחית מה של מים וויטאל שומר כי קודם שנברך העולם היה האין אפס ו
 וכל גדוליו הכל אחד, כי היתה השלהבת גנוזה בגחלת? הרחית בעיניך? הצולח והנברך הכל
 אחד! קודם שנברך העולם, מה היה העולם? אנו צועמנו אומרים שלם היה, אן שהיה אין, אכל ה
 המקובלים הפליטו עשה הגדילו תפיה. ואמרו שהעולם היה גנוז בתוך צורסו, בשלהבת בגחלת. אס כן
 העולם מה הוא? אנו מה אנו? העפים והקצצים מה הם? הכל חלק אלוה ממעל, הכל עצמות
 הצורח. ועתה לך נא אתה ארץ הענין מפורש לכל האין והמקובל יעבד בפרח מטפחת פפרים
 (דף י"ט ע"ג) וז"ל: ודאי היש הספל התמתן הלזה מן היש האמת העצמי המוחלט הוא בן, אן מנח
 סממנים, אכל המוכיח סממנים מוחודשים ודאי, נאכלים ומשתלשלים מסת ית, ומאמתת מביאות נמסכו, ו
 ויאלו מן היש העליון (שהכל היה כלול בו במציאות דק בלתי נמצא, כי כמהו כאין, כענין חזרת
 ין שנשפכה בים הגדול, שלך יעלה בו צור הין ההוא בלב, אכל כלו מים במים, ופנה להם מקום
 ועשה מהם כל היצור. בזמן ונמקום ובחומר שחדשם כלם, לחפכו הקדום, את הכל עשה יפה
 בעתו) שכך הכתוב אומר בדבר ה' שמים נעשו וגו' דבר ה' ורוח פיו (א"נ אפס ואין מו)
 הם הסממנים שלו, שעשאים חומר רוחני והעצמות השקטי שממנו נתהווה העולם ומכוסו. עכל.
 ומה בין דעת זו לדעת הכופר והאפיקורוס פ"ע"ז"א שם השעים ירקב?

המחבר

הם! כרחוק מזרח ממערב רחקה דעת המקובלים מדעת פ"ע"ז"א.

האורח

את אגד לך מה הפרש בין זו לזו. פ"ע"ז"א אומר שאין שם אלוה כלל, אכל העולם בכללו הוא ע
 עשם אחד קדמון, היה הווה ויהיה, והוא קודם אנת אלוה, אעפ"י שצדמות אין לו אלוה כלל. והמקובלים
 אומרים שש אלוה נברל מעצם העולם, אכל ששצדלם העולם כל צדאן כל מן האין ולס מחומר
 קדמון, אכל האצלו מעצמות ית, והפרידו מעצמו, תחת אשר לפני כל היה הכל אכל דבר אחד.
 נמשך צדמות שהמקובלים ש להם אלוה; אכל הם עושים עצמם ואת כל העולם כלו חלקי אלו
 מה שאין הפה יכולה לדבר ולק האין יכולה לשמע. וכבר היתה כחית דעת הפרש הקדמון צור
 זרוסטריו. ולכלת תגמגם ותאמר שלי אין דעת כל המקובלים אלו בזה, דע אן כי דבר ל' מים
 וויטאל בענין הזה מס' הזהר לוקחו, תמכסוהו בתמלת הסדרס זוטאן אשר פרסת לל האשעגל רכס.
 ואקח הסדרס אטאן ויקרן זה היש כדברים השלה: וצגן קד האתק, ועלי תשוקתו, דהוא וכל ס' ער-תק
 קדשק דליה אתו למקמע צמדוה מלין סתמיין ואצחק דעתיקס קדשק סתמיין דכל סתמיין, פדי' וסתפרס
 מכלק ולס פרס, דהק כלל צה מתדבקן והוא מתדבק בכלל, ה הוא כלל, עתיקס דכל עתיקין סתמיין
 דכל סתמיין, סתתקין ולס סתתקין סתתקין צגין לכיימק כלל ולס סתתקין צגין דכל סכח, כד סתתקין
 ספיק ט' נהודין דלרטיין מינה מתקונו, וס'עון נהודין מינה מתנהדין ומתנהדין ואזלין ומתפסטיין לכל ע
 עבר, כבוצינל דסתפסטיין מינה נהודין לכל עבר, זסינון נהודין דמתפסטיין כד קדונו למנדע לון

המחבר

חלילה למקובלים שיחשבו בזאת, שכל הם שומרים שהאין סוף בצמנות עצמו אין לו סם, כלל בצמנות הספירות ופיר הנבראים שהשגיל.

התורה

ואם הם שלהם בצפוסק זרקהית זכרף שינו סב של האין סוף שלל זכיתתק עס ה הספירות, אם כן סותף היה לו לקדוש זררף הוס זמעה זרקהית; ואם לל יודו שהיה לו סותף, יצטרכו להודות שסם שלהם חמו זכאן על האין סוף עצמו זכלל סתוף עס הספירות.

המחבר

המקובלים אינם מודים כלל זה ולל זה, שכל הם שומרים לפי מה שהצננות מדבריהם, שהזורף ע עצמו לל הזכר כלל לל בצפוסק זה ולל בצפוסק שור, שכל שלהם השמור כלל הוס פעול, כלומר הזורף זכרף שית שלהם, ושלהם זה הוס שחת מן הספירות, וכן זכרקהית לחז לספירה הנקדחת חכמה; זה רשית זפירוס זכנו זחי, וגם הוס שומר שפן זנו חסות להרהר זכאן סוף, וספילו זכיתת.

התורה

ומה תשל עוד? הרי לך גם זכנו זחי שהוס מקדמוניהם, הוס חסכים זזה לענות שית הכתובים, למען ה הרחיק סם זורקנו מלזכנו.

המחבר

אין זו ענות הכתובים חלילה, שכל הוס פירוס על דרך הסוד. ועתה שחרר שר לקחנו ס' שער קדחה והתחלנו לקרוף זו, הלל נס"ס העשן, קול מסוף זכרו תתכשר אלינו כוננתו. ואסז וקדלף ז זמקוס אשר הנאת זתמלה, וזה לשונו: והשכל חמסה עולמות, זה נשמה לזה וזה לזה, והן אדם הקדמון הזכר זכ' התקונים וזלפון הג' קונים נקדלף זמחנות: ב' עולם השכילות: ג' עולם הזדחה: ד' עולם היצירה: ה' עולם העשייה; ואלו החמסה עולמות נקדלף הוה שחת, כי קובו של יוד הוס אדם קדמון, והזד שכילות, וההלל רשונה זכיה, והו"ו יצירה, וההלל שחרונה עשייה. ולפי ששדס קדמון לרוב העלמו אן לו תמונת שות שלל קובו של יוד, כי האין סוף אפילו תמונת קוף אן לו; לכן אן אנו מזכירן לעולם כק ארבעה עולמות אצ"ע, כי הם שותיות גמורות, ושרבעתן יוד נקדלף סם הוה. עוד נתחלקו אלו הארבעה לתפע מדרגות, והן חכמה וצנה ושס כחות התפארת ומלכות, כי אלו הארבעה נקדלף ארבעה יסודות עלונים שהם ארבעה עולמות אצ"ע, ונחלקן לתפע ספירות; ושמנס קובו של יוד שהוס אדם קדמון העולם החמשי העליון, כולל כלס, וכו לזדו ארס כ כל ד היסודות שהן ד עולמות, אצ"ע. תמצא כי לעולם לל יי יותר מוד יסודות זלזד. כלל העולה כי האין סוף אינו נכלל בזוס חסבן כלל, וסחכ מעולמות זתמלה הם כוללות א, והם סם שלל הוה אדם, וסחכ נחלק לד יסודות זולת השדס אנהם שהוס אדם קדמון קובו של יוד, והוס ה הספירה העשירית עלונה מכלל ונקדלף כתר, וסחכ אלו הד' יסודות נחלקו לתפע ספירות כזל: והנה כל זה נכללן זכיתת חלוקות, והם החסכיל והנסכלים כלל. וזה ששמרו זכרקי ד' קלעזר עד שלל נזכרף העולם, כל העולם הזה, היה הוס וסמו שחד, כי האין סוף נקדלף הוס, והנלל והנסכלים הכלולים זכמו שהוס הוה שחת, הכל שחד, כי הותף השלהבת גנוזה זגחלת.

בקומתו וסמך יזונו לעיקרם, שז' קס קס קלנו לבנו רוחו ונסמתו קלנו יססוקס, וקס יתכלו הדברים הנזכרים, מפני שמקוריהם קצר מהם היו, יתקבצו קל קרסס.
 וקומר קלנו: הזכרת דבר הקמור כס קומר קמונס (ויכוו סנ סימן מו) והוק קהקור קס כספרי המקובלים לפי תמוס מזל עיון וחקירה, כל יבנו דבריהם על קמיתותם, וכסלו ככמה עקדי הקמונה; והנה כן קנ מקמין בעטן הזה קלק ירדנו כל קנ ולק קתה לעומק כוונת חכמי הקבלה, והם זל נק"ס.

האורח

גס קנ זכור דבריו קלה, והם קמורים בעטן כמנס קין סוף, קבעל הספר קומר קין קין להקמנו כפסוקו, וכמו קהוק כתוב בכל ספרי המקובלים, כלומר קקודס הדריקה היה קין ס סוף ממלק כל המקום, עד קלק היה מקום פנוי לכרוק העולמות, וקס כמנס קל קת עכמו, ופנה מקום כסמכעיתו, והוק נקקר קכז מקיף המקום הפנוי ההוק קקר כו העמד ברותו קקר כרס; ובעל הספר קקר לקן בעקר קלות, להוביח קהמקמין כדבר הזה הוק מקס קת הבורח ועוסה קות. מקבל קנו, והרבה מן הכפירות קלה, וקינו קומר דבריו קלה כ בקבלה מרבותו קבל לפי הנרקה לענות דעתו, קעפ' קהוק מבקס להביק קיע כדבריו ממה קמכך ככתב מספרי הקבלה. וקמרי קקר כרקות נכוונת הוכיח קמונת המנסו כמקמעו הוק כפירה קמורה, כן ככקר קך קפוק קאי להקמין קות, וקמר קהמכוון כו קינו קלק קהין סוף הוכך לבמנס כמו הבלת בעל תכלת כדי לכרוק נברקס בעל ת תכלת. קקה זה דבר גדול למדוט המקובלים כסוד הנפלק מזה, קקר הוק כחך להביק כ כל מי קלק קבע על קדרך קהבע בעל קומר קמונס, להפסיד קמונתו מכל וכל! ומה הוק קסוד? קהבורח ית קוכך לבמנס כמו הבלת בעל תכלת, להמכיק נמכסס בעל ת תכלת. קי סכל! קי טפס! והלק נמע הוק בעכמו, וקפלו למי קין תכלת לכמו, להמכיק ד דבר בלת בעל תכלת, והנדק מוכרח בעכס טבעו קיהו בעל תכלת; והחכמים כלס מסכמים קין הבורח יכול לכרוק קמר קיהו קה לו. עד קחכס גדול קנגז, קמוקל ק קלקרק קמו, המכיק מן הבר הזה תסובה נכות לתלונות הכופרים על מניקות הרע בעולם כקמרו כ הרע כל נברח, קבל הוק נמקך בהכרח מטבע הנברח, כ הנברח מוכרח קיהו בעל תכלת, וכל כחותו מוכרח קיהו קך וגבול, וכל הרעות קבעולם קין נמכבות קלק מזה, קקנחנו וכל כחותנו, והעולם ככללו וכל כחותו, הכל בעל תכלת. כדוגמק, מי קקומר קלק היה קאי קיהו קפנו קל קדס עלול לחליס, הנה הוק כקומר קהו קאי קיהו כח הקין בלת בעל תכלת, עד קוכל לקכול ולקתות כל מה קרבה, וכל קיעור קרבה, ובעול ככל קות נפסו, ויתגע כל מה קיזמן לו, וקבול פצע וחבורה ומכה קכזריה, ככל קקר יקה, ולק יחלה, וזה נמע. וכן מי קקומר קלק היה קאי קתהו נפס קקדס עלולה להקתקע כ ככמה מדות רעות, הנה הוק כקומר קיהו כח הסכל בלת בעל תכלת, עד קלק קיהו קפקר לו להתפתות קמר קס דבר ממה קמכיק קקדס לדי חטק, וקס זה ככל, כ הנקמה גס קין כרוקה, והנברח ק לו גבול. ומה נכבר קסוד הזה מכל קודות הקבלה.

לכ סכח אלכ צובינך צלחודו, כך הוה עתקא קדישא הוה צובינך עלכה סתמוך דכל סתמוך, ולכ סכח צר קיטון נהודין דמתפסטן דמתגלין וטמירן, וליטון סקרין סמוך קדישא וצין כך כלל חד.

סמרתו לו: מוכן אין ללמוד סלל שהספירות היו שלמות בלין סוף כסלהבת הגנוגה בצחלת, סכל כל חילכה סיהיה כן כל המציאות נעלם צו קודם הצריכה, סהרי המאמר כל הזכיר סלל ספיק ט' נהודין, סהן תפע ספירות, כל המציאות כלו.

הצורה

סכל צלמרו פריס וסתפרס מכלל ולכ פריס, דהן כלל ציה מתדבקן והוה מתדבק בכלל הוה הוה כלל, הלל נרסה צרור סהאל הוה הכל, וכל המציאות מעצמות הוה וסוף סוף תודה ל' ס' מ'ס ו'ט'ס ורצו סה' היו מבינס ס' הוהר ותר ממע ומוך, והנה מפורס לית לר מ'ס ו'ט'ס סדעת וכוונת כמו סמרת, סכל המציאות מעבס סין סוף הוה. ועתה הנה לפטר עד סלפי על הוה דעת המסובלס כמו סמרת. קחה נל ל' ס' המ'ס.

ולקח ס' ו'ט'ס כתוב צו צמערכת הסמות וז' עין סלילות הוה סנתגלה כו הכמוס והתנס מהכח סל הפעל וכו' דע לך סוי כי הנקודה סמרת למעלה סהין סלילות, כל נ עתדס סכל עכמה דבר, כי ס'ס הוה סלמות כל סקרין, וסכל סלס לל יוסר דבר, כי ה הכל היה כמוס צו צלחודות סהו סקר אין צו כל תמרה ולכ סני, סלל הכל צלחודות הפסוקה, והיה צו כמיס צפופ, וכגחלת סהסלהבת כמוסה צו, כל יוסר צה כי ס'ס הרחבה וסע' סהסלהבת נרסה דבר צעבמו נבדל מהגחלת, לפי סהסמות קסורה צה, והגחלת מ מתסחדת צסס סהסלהבת, וכן צלילות כל עתדס דבר סכל סלס, כי הכל היה צו, מ מסחר סכל הנברסין בלין ממנו והוה הדפוס סלהס, סכל היה ססר הרח'פ'רה לצד, ו הוה סופ' הפסוק הקדמון כל היה לצרוך צרוסין עד העת סנפסו סותה ויעס. וצען הזה סין לנו עסק לסלול צו למה סז ולכ קודס, והזהירנו התורה על זה צפוסק כי סלל על לימיס סססונס ססר היו לפער למן היום ססר צרל סלתיס קדס וכו', ולכ צדצריס סהיו קודס.

ומלך נתעורר סופ' הפסוק לצרוך נברסין, סופ' הזה הוה הרח'פה צגחלת והה ס סנה להתגלות סהסלהבת, וע' סמר הכתוב ורוח סהיס מרחפת על פנ המיס, כי הרוח נ עקדס רטן, ס' סל ססר יהיה סמה הרוח כלבת ילכו, סלל היה ססר סלל סותה הרח'פה, והרח'פה הוה סופ' ססר סמר יהי סוד, והסור הוה עסר ספירות ססר כלו צנקודה, ונה התמילה סתרה צ' וס'ימה צל, והרמו כלל, כי הרטן יוסל מהלכ, כלומר כל היה ססר דבר קודס הצרחה כי סל סלל סהין הרטן, ויהיה הקינס צנברסין כל עוד ס'מסר הרטן צקזום, והס מ'ס סלל סני, סססרהיס יהיה הוצל הגדול הצל לסוף סצע סמטות המוזות צצע סספירות סלן הצען המתמיל מהסכל, ס' דבר צוה לסללס דור, והדור הוה ל סנה, וס' יתכלה הכל, וס'צו המדות לסרסס, וס'צו סליו כמו סהיו צרלסונה, וכסת וכסת'פוך מלת לב תמכס כל, והרמו כי כל יתק'ימו הנברסין סלל הזמן ס'מסר הלכ

ורק ע"י כפירה זאת תתקיים תשובת הק"י.

המחבר

חלילה וחס כלומר בזאת על אף אלהים; אבל האלה הזאת כבר העיר אותה בעל אומר
 אמונים, ועתה נקרא על דברי תשובתו. וקראו הם' וקראו בו (אם סימן י') כדברים האלה לאמר:
 אמונים על זמן העולם הרחוק שהיו עולם אדם קדמון מדוע לא נאכל קודם לכן לא האני כלום
 הק"י אלה, כי לא רצה להרחיב הבחור בזה הענין ככל הנכון, מפני מה שאמר ר"ל כל האמת
 כל דברים אלו לא אכלו כל עולם וכו', וכמו שהקדים בתחלת דברו; אבל כדי להוסיף מן ה
 המצובה אפרס כך כוונתו בזה היסוד. דע כי קודם זריחת קודם דבר, כשהיה האל ית' לבדו,
 לא היה אף מציאות זמן כלל, שהרי הזמן נפג עכמו אף לו מציאות, כי הוא מקרה דבק ומאריך א
 אחר תנועת איה דבר שנתהווה והולך והווה, שהוא נופל תחת הזמן, ויתבאר בו אגדה הדבר
 הזמן שהם העבר והווה ועתה, כי בהכרח א לו הזמן יותר אמן מאה שהיה לו זמן שנתהווה; א
 אמונים כשעדין לא היה קודם דבר אלא הא ית' לבדו, הנה אף לא היה קודם זמן וכו' וכו' אמר
 שמוכרחים לנו להודות שהזמן התחיל אחר הבריאה וכו', כלל העולה לכיון אלא האמת
 לא היה הזמן להיות אף קודם לבדו, אף מקום כלל לא קודם ללך מדוע לא
 האכל את אדם קדמון קודם הזמן שהאכלו וכו', וכן כתבו אחר המקובלים בפירוש, דכל
 מה אכלו אומרים אעלה ברבונ קודם זה וסוף פעל זה וזה אחר זה וכו' אינו אלא ה
 הולאת הקדר וקדימותו בלמוד אן בטבע ובצבה, וכדי שנכלכל דברנו במשפט איוכל האומע
 להציע ולהכיל ולביר איותם בצכלו, לא שנרצה במחשבותנו ופעולותנו קדמות זמן, כי הם
 למעלה למעלה מוסדר אמונים, וצדק הו המושג והפעולה, ארכוז ומפץ ה' בדבר ה' הוות
 נאכל אף לאפילו בצפירות אן אם מציאות הזמן ממש.

ואמר אף הק"י: הק"י הזה חשב לי"ב דברי הק"י ותהי להפך שהוא עוקר אותם ומקעקע
 ביצתם; כי הנה אם אמת הדבר אף אף לוטר זמן קודם זריחת העולם, אף אף מקום
 כלל לאותה אלה שהעיר הק"י ולא לתשובה שהיא, ומה לנו צורך להתפסקות והסתלקות
 העולמות העליונים? ואמר שהזמן התחיל בצאת ימי הבריאה, וקודם לכן לא היה אם זמן
 כלל; ומה הועילו הק"י בצדו? מלבד כי הדבר ברור וגלוי לכל קורא אף אדם אף אף
 הק"י ענין אף אף זו כוונת הק"י, כי הוא אומר (והבין אף בעל אומר אמונים בויכוח אף
 סימן אף) וז' אמונים אכלות אדם קדמון הזה, ומכאן אף העולמות שתחתנו כנ"ל הרי
 להם אף אף, והיה להם זמן התחלת הויתם ואכילתם, עכ"ל. ואם אף כוונת הק"י בדבר
 בעל אומר אמונים, כבר ראינו הכפירות והנמנעות הנמשכות ממשמעות דברו.

המחבר

וב כך אף תוסף דבר אף עוד בדברים האלה, כי אינו אומר אלא להכחיש מה שקיימו וקבלו
 עליהם גדולי אף, מן הטעם אף הדברים מתישבים צדעת הקצרה. והנה עתה פנה הזמן
 לעצמו, נלכה אף לבית התפלה, ואחר תשוב עמי, אף תגשור צדעתך אלא להתל צי עוד,
 ולבנות דבר עמי כי אם בענינים המובנים אף אלא. ואמר הק"י: אכילתם אעשה כדברך, ועל לבית
 התפלה.

המורה

אמת כן הוסיף, שהענין הזה נכבד מאד, לך שמעתי כמהו בתנ"ך המצוה העצומה הנולדת
 ממוציאות הרע. אמנם בענין המקובלים תכלית מה שקורה לך הוסיף סוף סודות הקבלה נפלים
 תחת חקירת הסכל האנושי, ושהמקובלים אשר התדללו לחזקה בעינינו פילוסופים, יותר ממה
 שהועילו לה הזיקוה. והנה אחרי שבעל שומר אמונים לך אמר דבריו מפני השמועה, אולם לפי
 הנראה לו בחקירתו, אף אנו אין לנו חייבים לקבל ממונו מה שהוסיף לך קבל מדבותו. וגם
 לך שמעתי מאנשים מקובלים שהמקובל הגדול עמונו מ' ריקי זל' חולק על בעל שומר
 אמונים בענין הצמטוס, ומפרט אותו כפסוקו.

התורה

אם תקחהו כפסוקו כבר בלך בעל שומר אמונים שתבין לך כפידה גמורה, ואם תפרטהו
 כמו שפירשו הוסיף בדרך משל, אן לך יורה דבר, אן יורה דבר בטל ונמנע.

המורה

באמת נל' שהדבור בענינים בסלה הוסיף הריקה מכלדנו אנוהו הקובלים הקטנים, והוסיף נכנס
 בכלל שאלת מה למעלה ומה למטה מה לפנינו ומה לשחור, וכמעט שעלנו נאמר וכל
 שלך חס על כבוד קונו ואין לו שלך זק לעולם.

התורה

כן הוסיף באמת, שכל מי הם ההורסים החוקקים ומחסימים? הלל המקובלים. ועתה בך ודעה
 סוף המקובלים נכנסים בכלל מורס בשאלת מה לפנינו ומה לשחור. הוסיף לוריק (הובאן ד'
 דבריו באומר אמונים, וכמו שני סימני י') העיר השאלה למה לך נברך העולם קודם ה
 הזמן שנברך, והשיב כי לך היה שפאר שיצדק העולם הזה קודם שתפסאן ושתלכלו העולמות
 העליונים, ותכף שגשתלכלו נברך העוה' יראה נל' נכמה כפירות וכמה בטולים הוסיף הוסיף הוא
 לנפול, אחרי שלך חס על כבוד קונו, ולך ילך מהסתכל בד' דברים שהזהירו רבותנו. הכפירה ה
 הראשונה היא שהוסיף שומר שלך היה שפאר שיצדק העולם הזה קודם הזמן שנברך בו, מפני שורך
 הזמן מרובה, ומשמעות התורה ואמונת כל ישראל היא שהפך, ולפי דבריו בטל טעם השבת. הכפירה
 השנית היא שהוסיף שומר שלך היה שפאר שיצדק העולם הזה קודם הזמן שנברך בו, מפני שורך
 השתלשלות שור העולמות, אף לך היה נכח הבורך להמציא העולמות כלם בסעה ימים; ו
 ואמונת כל ישראל היא שהיה הקב"ה יכול לברוא העולמות כלם במסחר אחד כדברי רבותנו,
 והוסיף עסק בדרישת ימים, מפני שכך עלה בדברנו המפסי. ומלבד שתי הכפירות האלה, הנה
 בטל גדול נכלל בדבריו אלה, והוא שכלות סוף סכלות למעלה ממונה, כי הוסיף מבקש לתרת
 גבול למה סוף לו גבול, כי אמר שהבורך ברוך הוסיף לו לאסית, ולך סחית, הנה הזמן ש
 שעבר קודם דרישת העוה' סיננו בעל תכלית, כי לך היה לו לאסית, אצל העולמות ה
 העליונים, ואם יצו כמו כנו, בהכרח איהו למספרם תכלית, מאחר שהם נברכים, ואף עדין. ש
 לבטול מפני מה לך התחיל דרישת קודם הזמן שהתחיל, ואף מה הועילה תשובתו? ואין הוסיף מ
 מתשובת זאת אלא שהבורך ית' סיננו באמת קדמון ממש בלי לאסית, כי גם הוסיף י' לו לאסית.

ליל ג'ולייט

ויהי זכור שמוחה תורה שחרר התפלה, ונשכח הביתח יחדו, ונשכח ונשכח, ויפתח הקסם את פיו וי
ויסמר סלי: הנני הנני לעשות הטוב והישר בעיניך שדוני חביבי, והנני מסיף דברי לענין מעניני
הפסטי, והוא דבר הנוגע אלך וידעת וחקירת מוסלית עלך ועל כל אהבי חכמת לבן הקדש.

המחבר

דבר דברך, ויהי דברך לי לשאון ולשמחת לבני. מה ענין החקירה אשר תשים לפני?

האזרח

הלא הוי החקירה על קדמות הנקודות והטעמים.

המחבר

יפה דנת שהחקירה הזאת כריכה לסיס כמוני, כי הנה פעמים רבות קרה לי שפירשתי חזיה
כתוב פירוש זבלת מסכים עם נקודותיו, וכן עם טעמיו, וכשרחית הפירוש מתקצ יפה על לשונו
של מקרא, אחור לן נסוגותי מלכתבו על ספר, קעפי סיתנגד של הטעמים, ועם כל זה כשרחית
פירוש מסכים עם הטעמים, לן נמנעתי מלהסתיע בהם ומלהציק מהם לחיה, ועשיתי זה מפני
שכן רחית לענין כל המפרשים אשר לפני. לדוגמא ישי זל על פסוק ותשלח את למותה דמה
מדרש רבותי מפני הנקוד, וכן בתחלת יחזקאל כתב: שלמלך שרשית טעם זקף גדול נקוד
על ופניהם לן היית יודע לפרשן; וכן בפסוק הלך המה בעבר הירדן שחרר דרך מצור
השמש הוא מציק רחיה מן הטעמים, ושעפי שצממת הוי רחיה לפתור, למי שמצין עומק ה
הוראת פסקי הטעמים, משל מקום הנה רחיה שהוא קומך על הנקוד והטעמים, ועם כל
זה מלכנו לו שכתב על וצמורה שדבעה גביעים: זה אחד ממוספה מקראות אלן להם
הכרע, והנה היה לו להוסיף ששמנס לפי הטעמים יס הכרע, כמו ששמרו תלמידיו חכמי
התוספות (יוסף נצ); וכן היה קורא כמעט כסדוס היינו, וללך לול ה' התגר לנו ש
שכיד כמעט, כדרך הטעמים, וכן פירש נחר מפוח מאס תס עפרת, שהמפוח נחר מכה
האס, וזה נגד הטעמים; וכן על ויקח את עפרת מלכס כתב: תועבת צני עמון מלכוס
שמה, והנה דמה הנקוד מפעל הדרש, (עבודה זרה מד). וכן הרצב בן צתו כתב על פ
פסוק מטרש צני עלית: והמפרשן צמכרת יופף לל ידע פסוקו של פסוק, ולל צחלוק ט
טעמים כלל; וכן על פסוק כל נשיל בהם כתב: הטעם שתמת כל מוכח פירשן: הרי שהה
קומך על הנקוד. ועם כל זה הוא מפרש וילך שרלל את מכרס מות על שפת הים, ש
שרלל היו על שפת הים, ומאס רלו את מכרס מות, וזה נגד הטעמים. וכן צמה ש
שכתוב ויקח שלעזר הכהן את מוחות הנחשת אשר הקריבו הפרופים וירקעו צפוי ל
למזבח זכרון לבני ישראל למען לן יקרב לל זר אשר לן מזרע שהרן הוא להקטיר
קטרת לפני ה' ולל יהיה כקרח ובעלת כל אשר דבר ה' ציד משה לו, הוא מפרש ויקר

מתלונן על כלבך וקומר: והוא אב מטעה לבעל הטעמים, הרי כי לדעתו אין ראוי לעשות
כן, ועכ"ז על הכזבתה הנסה לבי עשו כלה כתב: ויהיה לפי זה הפירוש מלת עשו כוונת
לדב"ס לנכח שיעשו כלה, עם היות שהנקוד יגדלו, וכן הוא שומר כי אם אין נח היה הגדול
מסתיו, ולפי יחוס למה שכתב שמי יפת הגדול, וכן בפסוק שר קולך שמעתי בגן ואירש כי
עבוס שני הוסיף מעביר השתנה מן הגן לתנו תמת ואירש, וכן בהמול ימול לך חס לפסוק
פסוק, וכן הוסיף מעביר השתנה מן מכל אשר לך ונתנו בשרך געל, ורבות כסלה שתי. אבל
כלק' בפירוש גלה דעתו בהוסיף כי וכתב: אין כל טעמי הפרושים הולכים אחר טעמי הנקוד.

האורח

נוראות נפולטת על עובס זכרוןך בזכות דברי כל המפרשים הסלה במקומותם במוסדותם.

המחבר

כל תתמה על זה, כי כל הדברים הסלה קבוצים ועומדים לכלי בקונטרס אשר כתבת לי לזכרון,
וכו עד כהנה וכהנה ממה שהזכרת לפעך, ולפי מן המפרשים אשר הזכרת לבד, כי גם מאשר
גדול המפרשים ודומה צרי העתקת כמה פרושים המתנגדים למשמעות הטעמים, ואם בפרט
כי גם ר' משה הכהן, והרמב"ם, ובעל העקרים, והוזקוני וכו' עובדיה ספורנו, ובעל מעשי ה', ורמב"ם
ותהו, כלם סרו לפעמים מדרך הטעמים, וכל זה לי להתנגדות, לך גם אני במקומות מתי מספר
פירשת כתובים שלק בטעמיהם.

האורח

קמוס מה תסמר שהיתה קמונת כל הגדולים הסלה בענין קדמות הנקוד והטעמים, ובענין הסלה
מי היה מחזיקים?

המחבר

נראה שלק הטעמי שנכתבו ברוח הקדש, ולפי שהנביאים ובעלי רוח הקדש בעלי כתב הקדש
הם עבדים נקוד ספריהם, שם היו מסמינים כן לפי היו מתרים לעבטם לומר פירוש שיתנגד ל
לנקודו ולטעמיו. והנה לנו להרשע עדות בדורה אין הנקוד קדמון ככתב הקדש, כי ב
בסוף ס' צמות כתב: אין טעה העפסיק, וסוף קס הוסיף עזרם הסופר, והכלל כי המפסיק לפי היה
סדרז חכם כמקו; וכן במקום אחר בס' צמות הזכר חכמי טבריה, ואמר כי מהם קבלנו כל הנקוד.
ובסוף פירוש שכתב כתב כי עזרם הפסיק הפסוקים. וכלק' במכלול צננין נפעל מן הטעמים
גם הוא העלה על לאונו מלת מתקונ הנקוד. וקדמון מסלה ר' יהודה חיוג בספר איתור
השתר והמסך קו ס' הנוח, הנמסך שתי כתבת יד.

האורח

הלך זה דבר יקר עד מסד. האסקו נל לי.

ואקח הספר ואתן לפעו, ויקדש בו מעט הנה והנה. שחכ' שמרת לו: גם ר' יהודה חיוג כתב
בפרש אסקו וזל: אבל הסופרים מותקני הטעמים שמו צין נפעלה שעטנו כנר היתה כשהיה
בהפסק טעם וצין נפעלה שהוסיף לעכאן, הפרש, ששמו טעם הרשקון בענין הפעל, כמו שגרת
מהנה לפי נשברה שהצית במקום העין מן נפעלה, ושמו טעם השע' כלמד הפעל, כמו

אלעזר הכהן את מחותנת הנחשת באשר דבר ה' צד משה לו, ולפי דבריו אלה הירי
 ראו שיצא השתנה תחת וכעדתו לך תחת ה'. וכן הוא מפרש והוא מהומה גדולה כ
 כאלו המס פתומה, וכן פירש ארמי אובד אבי אובד תשר לארמי, ודבות כאלה נגד
 הטעמים. וכן הרשבע, גם כי בתחלת ס' מאונס כתב: לזהירך שתלך אחרי בעל ה
 הטעמים, וכל פירוש ארמינו על פ הטעמים כל תלצה לו וכל תשמע אלו; וכן צפוקס ספר
 צמות כתב: ה מפרשים צדים מטעים את המפסיק וכל אמרו נכונה וכו' והכלל כ המפסיק
 לך היה אחריו חכם כמהו, כי הנה ראינו בכל המקרים לך הפסיק כי אם צמקוס הרואי;
 וכן בתחלת טעיה כתב: עקר גדול הוא לקמור דרך הטעמים: הנה עם כל זה לך נמנע
 מלפרש מקראות הרבה שלם על דרך הטעמים, כגון וסנאי קדוש רעים ומטאים לה' מאד
 פירש רעים לצע אדם ומטאים לה', וכן על כלו כקדרת אשר כתב: ואין מלת כקדרת
 קמוכה, רק טעמו כלו אשר כקדרת; וכן וכל השלף צלו מצרימה לכבוד לך יוסף הורף
 מפרש וכל השלף צלו מצרימה לך יוסף לכבוד (וכן פירש גם הרשבע), וכן על ותבלע אותם
 ואת קרח צמות העדה קמור כי ואת קרח קיענו דבק עם ותבלע אותם רק עם צמות
 העדה, וכן ארמי אובד אבי הוא מפרש כשקת רשעה, וכן שחת לו לך צע מומס פירש כ
 כאלו אמר שחת לו דור עקש שהם לך צעו וזה הוא מומס, וכן צפוקס גם תוצח את
 הפסח בערב כצוק השמש מועד בלתי ממארים שב לך פסח, כי מועד מדק האבני
 יצאו ממארים, וארמינו דבק עם כצו השמש, והנה לפי דבריו היה לנו לקרוק גם
 תוצח את הפסח בערב כצו השמש. ודבות כאלה בפירושו. והרמב"ן ז"ל על פסוק ו
 ויסמר אדני לך עם מלכות מן בעיתך כתב: מצינו שותו בפרכים קמוץ והנה קראס צ
 צס רצס בלתי רלע: הרי שהיה שומך על הנקוד. וכן על והנה עלה זית טרף צפיה
 כתב: ופסוקו של מקרא פירשו בו שהוא תלך לעלה, וסמך לדבר שהוא קמוץ. ועם כל
 זה על ניממו מן השלף כתב: ויתכן שהם שיעור הכתוב וימו את כל היקום אשר על
 פני הקדמה, כי מאדס עד צהמה עד רמס ועד עוף השמים עמותו מן השלף, והנה
 לפירושו היה ראוי שיצא השתנה תחת הקדמה; וכן הוא מפרש הקף תפפה, אצו של ה
 הקבה הף מדרת דינו, ולפי זה הנה היתה ההף כסויה לקמוץ; וכן הוא קורף והיו צע ל
 אפיצו תמן קומר צפו וגעתס וקנז ותמונע, ואח"כ צפוקס אחר היתה פלגס וגו', וכל
 הזכר הכתוב את סס הפלגס. ועל פסוק קדס כי יקריצ מכס קרצן לה' כתב: אעור
 הכתוב הזה קדס מכס כי יקריצ מן הבהמה קרצן לה', מן הבקר ומן האפן תקריצו; והנה
 פירשו נכון מאד, אצל היה ראוי שיצא השתנה תחת הבהמה, וכן הוא מפרש צפוקס פירש
 הוסיף לבקר, ולפי זה היתה הצית רסויה לקמוץ לך לצדי; וכן צפוקס שחת לו לך צעו
 מומס הוא מקרב מלת לך עם מלת צעו, ועוד לו כאלה. ורצנו צמי על וקס ככה את
 עובה כי כתב כי משמעות כל מלה ומלה לפי הנקוד, ועם כל זה הוא מפרש שחת לו
 לך צעו מומס על קדס הרשקן, ודור עקס ופתלתול מפרש על ארפל, והוא דבק עם הלה
 תגמלו זאת קעפי אפוקס פסוק צעהס. ודון יחזק אצרבנאל צפרסת צרפסת (שאלה צ')

האורח

כן נעשה כאשר דברת. והנה הרחיה הרקסונה לסברת ר' אליה בחור היק שהוק קומר
סחור על פני כל התלמוד וכל המדרשים, ולפי מנל לרזל סזכיר בסוס מקום לך נקודה סחור ולפי
טעם סחור; וכן חכמי סאמות העולם מוסיפים סגס היירועמוס מרזגס ומפרס המקרלס רומית לל
הזכיר מעולם סחור מספרין הרזיס לל הנקדות ולל הטעמים.

המחבר

סבל סחית לר' משה קונן בספרו בן יומי סהעד כי במסכת ערוצין דף י"ח כתבו חכמי ה
התספות גרים רזנו מנגלל קרי ביה הנסמה ברזגס, והנה לפי גרסת רזנו מנגלל נמנל הדגס
מוזכר בתלמוד. הן סחור כי חזרת על רזור תוספות סהזכיר, ולל מלסרתו בלסין סהוק סומר,
סלל בלסין זה מלסרת: פירס רזנו מנגלל; וידוע כי הפרס גדול יס בין פירס לגרים, וכר
לדון ר' משה קונן לכח זכות קומר סע סול גרסה סחור נודמנה לפעו.

האורח

גרסה סרת לל היתה ולל נברסת, הרבה מפסת ולל מלסרתה; גס מהרלס בחדוסי סגדות רזיל
רזור זה בלסין: פירס רזנו מנגלל; וכן רזיל ג' ר' יססיהו פיגטו. ולל זו בלבר סלל סר' משה קונן
עכמו בס' העוין ססר לו רזיל רזור זה בלסין פירס רזנו מנגלל.
וסקח ס' העוין, וזכרס הדבר וימנל ברזגס פ' וול: סך תוספות כרנו וזה לכאנ פירס רזנו מנגלל
קרי ביה הנסמה ברזגס.

ויבחק הקס ויסמר סל: הלל סמרת סלך ביוס סתעמול סתמקובלים הומוקו מזייפס, וכן החכ
הזה כיון סלל להלך בעד ס' הוהר הוכך לעסות עכמו סעה סחור רסע לפע המקוס.

המחבר

עוד רחיה סחורת הוס מרזיל מרזל, בלמרו סבמסכת סופרים הזכירו ס' ספסקו ונקדו, וגס סרת
מפסת ולל מלסרת, רק רחית סס ברזגס ג' ספר ספסקו וסנקד רלס פסקוס סבו סל יקרלס בו.

האורח

והנה הטעמים מבייגס סוף הפסוק, לל רלס פסקוס, סכ סין כונו רזל בזה סלל לומר ססס
בסול יעלה סדס על לבו לנקד רלס הפסקוס סו להעח ריוח בין פסוק לפסוק (זה עסן ס' פ
ספסקו) יהיה סס הוק פסול לקרוא בו ברזור. ובסמרו סנקד רלס פסקוס סבו, ולל סמרו
ולל הזכירו מעולם מה דנו סל ס' מנקד ומוטעם, עדות ברורה היק סלל הו הנקדות והטעמים
נוהגס בימיהם כלל.

המחבר

עוד מלסרת לרזנו בחי פרסת וירל סכת: וכן סמרו במסכת מגלה וסוס סכל זה הנקוד,
וגס זה בלסרתו ולל מלסרתו, רק מלסרת במגלה דף ג' ונרדדיס דף לו': וסוס סכל סלל
הפסקוס, ועטנו סהפסקו בקריתס בין פסוק לפסוק, וזה עסן בסוס סכל, כלומר ולל סה
סיה סוף פסוק רסוס ברזגס, סל ס' מה ברזל לכוס סכל? סבל מה סלל רוקה הוק כי גס

וזו אלהים כוח נשברה, שהר"ש מן נשברה במקום הלמוד מן נועלה. וכן נשרה י
 יחל כתב: וכן דרך מתקב הטעמים להחזיר הטעם לפסחור בתורה שיש לחזרה תורה
 קטנה כדי לתת ריוח בין הטעמים. וכן נשרה בנש כתב: והתקינו מכוונת הטעמים
 טעם נשרה טעמה לטעבר על הבית וטעם נשרה טעמה לכל עת, והוא שם לה, על
 השלש, כמו הנש אחרים נשרה, בערב ה"ש נשרה. וכן נשרה אברה כתב: וכן כשמשמים
 מתקב הטעמים טעם הנלקחים מומין הנש העין נשרה טעמה שה"ש תחלת אותיות,
 וטעם הנלקחים מוסר הנשול נשרה טעמה שה"ש הקות השנת, להבדיל נשרה.
 וכן נשרה הכוזרי קנר (מסמר שלישי סימן ל') מכלי ספק שהיה ש' התורה ש'
 פשוט מסין נקוד וטעמים, כשסר שנחנו חושים סת' ה"ש. ורמזין כתב בתשובה (הובשה
 נשרה וסוף קוד יורה דעה סימן רע"ה) ש' מנוקד פסל מפני שס'ינו כנתינתו מסי',
 וזה לקוח מחסבות הגאונים, שכן כתוב במחזור ויטרי (סימן ק"ך): בתשובות הגאונים: וכן
 וס'שלתם שם שסור לנקוד סת', סת' שנתן למשה נשרה לך שמענו לו נקוד, ולך
 עתן נקוד נשרה, כי החכמים צינורו לסיבתן, וס'סור לנו להוסיף מדעתנו, פן
 נעבור נכל תוסף, לפיכך אין נוקדים סת', וס'עפ' שנתנו פסקי טעמים ונגנות
 הקריאה מסי' במסורת כדכתב וס'ס כל וצ', על פה נשמהו, ולך נשמהו נקודה
 נשרה.

הצורה

עד שכן המדקדק הגדול ר' שלמה צמור ולמד בספרו מסורת המסורת הקדמה
 שלשית, על פ' רשיות לקוחות מן התלמוד, שהנקוד לך היה ולך נשרה לך קודם עזרף
 ולך צימי עזרף ולך אחר עזרף. עד אחר חתימות תלמוד נשרה. לך נחלקו כל ה
 החכמים, בין חכמי ישרא'ל, בין חכמי סומות העולם לחזי, חכמי מאש'רים ומק"מים ס
 סצרת ר' שלמה, וחכמי מולקיס עליו, שכל הדעת המקובלת עכסו בעין הזה שכל
 חכמי סומות העולם ה"ש דעת ר' שלמה, והגדולה נשרה שכתב מחכמי סרא' מנש'ים
 נשרה שנה מוסדת רק על ש' הזהר והתקונים שסומרים שהם מעשה י' די הת
 התנאים והסמוראים, והם מזכרים במקומות הרבה הנקודות והטעמים.

המורה

הדליה הלקוחה מן הזהר והתקונים שנה כלום לדעת, כי מסמין ש' שהספרים ההמה צ
 צדוח הקדש נכתבו, וס' אין עוד טעם לנשרה לך הוזכרו בהם הנקודות והטעמים, כי צ
 צדוח הקדש הוזכרו, כמו שהוזכרו בהם ג' מרי דקדוק (בהקדמת התקונים) ש' אין ספק
 שכל התמילו עד סוף ימי הגאונים, וכן מחמד נשרה הישמעל'ים ש' היה בתחלת ימי ה
 הגאונים, ג' הוא הוזכר צ' הזהר ח' דף כפ' נשרה נשרה, וכן ש' אגות כל תפ'ין
 ש' לך היו ולך נשרה עד ש' נשרה נשרה, ג' המה הוזכרו ש' דף נשרה, וכל זה לך
 יקשה מאומה למי ש' מסמין כמו ש' להסמין ש' הזהר צדוח הקדש מנשרה. לכן הנש מ
 מסכים על יד ש' ש' ש' תורה לנשרה חלכ'ך להכנס בענין המקרה הנשרה, עד

שהתמקו בענין התנועות בלבן קריאה ולפי בלבן כתבה, אין פסק שלם דק רבץ בדבור
 והיתה כוונתו לומר מי קריט ימכה, ואמר מי כתב מפני שהיה קומך על הקריאה
 המקובלת על פה, כאלו היו תורה שכתב. הלך זה כדרך שלם דקו בלמורס במקום
 סוף (ברכות נ"ג) הכץ על קמו יטה לבינה פנץ בן אס לבינה תקרא, והיה להם לומר
 כל תקרי בן אס שלם בן אס, שלם שלם דקו.

המורה

עלן הדברים כמו שאתה קומר, אך מוזן סן הדבר ברור וקפסר לבעל הדן להטיל בו פ
 פסק, ולרשות ברורת אנחנו כריכים. ועתה הנה נזכרת לבן סוף מתלמוד יוסלמי, והוא
 חזי רליה על קדמות הנקוד. וזה לבן הידוקלמי (ד"ס קדוקין) ובצבעית כתב; ופירס ר'
 יוסע זננאסר ובצבעית כתב זפתה, ולפי בצבעית זמורק להורות פ"ס בה הלך ה
 הידיעה וסוצנת כל הקנן הקמור דכ תקנה, ופי' הוא צבעית של מכרה גכל. והנה
 בלמורס כתב, ולפי קמרו ובצבעית קריט, נראה שהו ספרהס מנוקדים.

האורה

אס פירוס המפרס נבין, נלמר כלסר קמרו על ימכה כתב, שלם דקו, וקמרו כתב במקום
 קריט, וקמנס יות קרוב לדעת פלן בוגת הסע על דין הידיעה, שלם על הו' המוזכרת
 פ"ה דקרא לרשיה.

המורה

קרוכיס זכרין. ועתה הנה עלו זכרונע פנ מלמריס הנמצאים במדרס, ונזכרו בהם הנקדות
 והטעמים. ה"ל הוס בצמות רבץ פרסה צ' וזל וקמור משה משה, אתה מוצף בצברהס אברהם פ'
 צו פסק, יעקב יעקב פ' צו פסק, סמואל סמואל פ' צו פסק, אצל משה משה פ' צו פסק. והסנ
 הוס במדרס קהלת על פסוק טוב סס ומסמן טוב, והוס ג' במדרס סמואל פרסה כ', והוס בצלקוט
 קהלת רמו תקעג וזל אס הו' (סמותן של צבטיס המקוקיס על לבו של אהרן) חסרין את אמת
 כל הו' מכפרין, תע ר' הוסעיה (ובצלקוט ר' הוסע) שפילו נקודה אמת.

האורה

אס מן המדרס אנה מביץ רליה, כך וקראך פנ מקומות מן המדרס המעידים נגד קדמות הנקוד
 וסנהס במדרס פד היכריס הנקרא מדרס חזית. כ הנה רססונה על פסוק תרי זהב נעשה כך
 עס נקדות הכסף ר' אצץ צד כהנץ קמר אלו האותיות, ר' אהץ קמר אלו התצות, ד'ס תרי
 זהב נעשה כך זה הכתב, עס נקדות הכסף זה הסרגול עכל. והנה סוף פדרסו הפסוק ע
 על הכתב ועל הסרטוט, אך כל עלה על דעת א' מהחכמים לדורס נקדות הכסף על
 הנקדות, אס היה הנקוד ידוע צימיהס? וזאת פנת על פסוק ודגלו על אהבה, בעל מונעת
 בהונה צפה מלף קמר בן ספרהס כל הו' מעקדים.

המורה

רליה זכרין טוביס ונכוהיס, וקולס אך תתיצב הסתנה הזאת אשר בין מדרס למדרס?

האורה

אם לא יטבץ בכל התלמוד זכר ורמוז לשמות הנקודות הנה אין לך ראיו רפיה כי אולי מעולם לך נזדמן להם להזכירם.

האורח

הנה לפחות נסע מקומות נרצה שהיו צריכים להזכר הנקודות, אם היו בימיהם, אלא כי בענין ספר תורה, כי למה לך הודיענו שם מנוקד פסול? והשני בענין הכתיבה נצטת, כי לך לך על דעת ל' מהם לשאל: שתי אותיות ננקודות בענין ל' דלמאן לפלו נ ננקודות? ואם תמוץ לומר לפלו כלל נקודות כתב שתי נקודות מהו? ואם תמוץ לומר ח"ו, כתב שתי נקודות זו בצד זו מהו? חל כ"י הו ופטור, ל' דלמאן תרי חירק הו וח"ו? וכי אין בתלמוד אשלות כחוקות מאלו? ואולם הטעמים, בשלש מקומות היה להם להזכירם, כדי לתמוד מהם פירושי המקראות.

המחבר

סוף סוף אין כל זה שלל חזי נסיה, ולכאיות צרכות שאין להן מדרגה אגו צריכים ועתה שמע נס מסמר נטבץ בסנהדרין דף ד' נראה ממנו שלל היה הנקוד בימי רבותנו. אלא תלמידים שתי ר' יהודה בן רועץ על מה שכתב וטמא שבעים בגדלה: אקרא שני שבעים י יכול תהא ולדת נקבה טמאה שבעים; אמר להם טימא וטיהר בזכר וטימא וטיהר נקבה, מה כשטיהר בזכר נקבה כפלים, אף כשטימא בזכר נקבה כפלים; לומר שיצאו יצא ויהי ממזר אחריהם, אמר להם: ל' שתי זקוקים לכך, שבעים קריין, וי' שם למקרא. והנה שם הו ספריהם מנוקדים, אך אלו התלמידים אקרא שני שבעים? ואך הוצרך הרב לדון מדעתו, ולומר טימא וטיהר בזכר וכו'? ואך אמר לבסוף שבעים קריין, ולל אמר שבעים נקוד? ואך אמר שם למקרא, ולל אמר שם לנקוד?

האורח

דברך טובים ועבדים, וכן בכל מקום אמרו שם למקרא, ולל אמרו שם לנקוד; ועוד מפורש אמרו: מקרא ספרים הלכה למשה מסיני, וידוע כי כל הלכה למשה מסיני אינו דבר הכתוב בתורה, אלא נמסר בעל פה. וכן מצאנו להם שאמרו (קדושין נ"ג) מי קריין קודש? קדוש קריין; ולל אמרו מי כתב ל' מי נקיד קודש? קדוש כתב ל' קדוש נקיד. ובעבודה זרה (כ"ט) אמר לו: שמעל שח היסך שתי קורא, כי טובים דודך, ל' כי טובים דודך, ולל אמר לו היסך כתב ל' היסך נקוד? מלבד שם הו ספריהם מנוקדים, לל היה מקום לשאלה זו. ואם היה שנשכחו ל' נשתבשו קצת הנקודות, לל היה להם לדון מסברה, אלא ימנו הספרים וילכו אחר הרוב, כשארם במסכת סופרים (פרכו) קיימו שנים וביטלו אחד. וכן ביצמות (ע"ה) אמר רבא היינו דקריין פכוע (באוק הפל) ולל קריין פכוע (בפה קמוכה) ולל אמר היינו דכתב פכוע. וזלתי במקום אחד מצאנו לכבא עצמו דאגב דיהטיה לל דק ואמר (זבחים ס"ד) מי כתב ימכה (ימכה)? ימכה (ימכה) כתב; וזו לבנה חזי רחיה הנמכרת בכל התלמוד שהיו המסמינים בקדמות הנקוד יכולים להסמיע בה, שלל שלל ר' אותה. ומאן אין זו רפיה כלל אמר שחשבו ברוב המקומות

וצדקתו מצדקת רצון ויחלף רצון. והנה משתת התשובות שקמרת דעת נוקה ל
 לקבל התשובה הטובה לתנון הקושים הלחשונה, והתשובה הלחשונה לתנון הקושים הטובה,
 כי המאמר הנמשך בשמות רצון ונזכר בו פסק, הוא למור סתם ולפי כסס אחד מהחכמים
 הקדמונים, למנס מאמר מדרש קהלת שנזכר בו נקודה, הוא למור כסס ר' הושעה או ר'
 הושע, וצמח מזה שדרשו נקודות הכסה שלו האותיות מס"ע הרבה כמה שקמרת שקדשו
 נקודות לבקש קצת מן האותיות שיש בהן צדקתן נקודה או נקודות. וסמנס נל כי קודם ש
 שנרצה בחקירות על קדמות הנקוד, ראו שנקוד על קדמות המסורת. יש ובען העולם
 קומרים שהם מבלבב לנשי בנהג, ואם הדבר קן הוא הרי מביקר שהנקוד קדמון כלנשי כ
 בנהג וינת מהם

התורה

גם לכל הדברים אשר ידברו אל תתן לבך, כי הנע מביא לפתך שלשה גדול עולם המעדים
 פה אחד שלם נכונה המסורת כי סס זמן אחרי התענות התלמוד. ועתה קמה נל ל' חובת התענות
 וקח הספר וימלא כתוב בו בהקדמה כדברים האלה לקמור: עינת כספרי הקדמונים שהיו
 אחרי לנשי התלמוד, אשר חזרו בעטת החובות חבורים לעמוד מהם על חכמת הענין הנפתר
 ורית כי כל מה שכוננו לפרש ולבאר לינו יובל מאחד משלשה ענינים: האחד מהם לפרש ס' ה
 התורה והנביאים, וזה על פי דרכים: או לבאר פירוש המלות והענינים, כמו שעשה רבנו סעדיה זל
 ברוב ספרי המקרא; או לבאר ענין הלשון והדקדוק והסמוך לכל עברי ונדדיו ולתקן מלות,
 כספרי צן גלנח ובעל המסורת ומי שנהג מנהגם.

ויאמר אל הקי: הן כך עד אשר שהו בעל המסורת אחרי לנשי התלמוד. ועתה קמה
 ל' ס' מאזנים לר' רצון, ותשמע עד פי.

וקח ס' מאזנים וימלא כתוב בו בתחלתו וזל: ואחר גלות סבותינו מעיר הקדש העיר ה' את הח
 קדושו, ובראשם חזק הקדוש, למחר ראש בכתב קמת במצות שלהינו, והיא המסנה עליה לין
 להסוף וממנה לין לגדוע, גם אחריהם צלו שרי קדש והם לנשי התלמוד, ולכו במעגליהם, ויסקלו
 מסלות התעודה, ויטרו כל לין נגף מאכרמות ה', והנמטה מעל הדרך אשר דרכו צרה
 פתלתול ועקש. ואחר כן עמד צדקתל כיד ללהינו הסובה עלינו את תעדות
 גדולות. השחת קומרי חומות המקדש המשז מוסד ידי שלהנו, אשר לל יכול זר
 להחריבו. והה המקדש הם ספרי הקדש, ולנשי התורה הם לנשי המסורת שהצדלו כל
 ערב מן הקדש, ויספרו צרת המקדש מצן שתי עד לת עשרה, למען אשר לל יקת
 זר אל שעי צדק.

ויאמר לל: ועתה קמה ל' חלק ראשון מס' משנה תורה להרמבם ותשמע עד שלפי.
 וקח הס' וימלא כתוב בו בהלכות סת פרק ח': ולפי שקצית שצו גדול בכל הספרים
 שקצית צדדים לל, וכן בעל המסורת, שכותבין ומחבין להודיע הפתחות והסתמורת
 נחלקו צדדים לל כמוחלוקת הספרים שסומכן עליהם, רשית לכתוב הנה כל פרשיות
 התורה הסתמורת והפתחות, וצורת השירות, כדי לתקן עליהם כל הספרים ולהגיה מהם;

שנת תשובות בדבר. התשובה הראשונה כי מלת פסק הנזכרת בשמות רצף הפסד שיהיה המכוון זה הפסקה בקריאה, בקול ולפי זכות; כלומר שכל היה מקובל לכלל בתורה שבע"פ שצריך להפסיק בין שניהם לזכרהם, יעקב יעקב, שמואל שמואל, ולפי בין משה משה. וכן נקודה שנת הנזכרת במדרש קהלת יתכן שהמכוון זה על הנקודות שקבת מן האותיות מור מורכבות מהן, כגון שלשת ראשי ה"ן, וכמו שראית שדרכו נקודות הכסף שלו האותיות. כי קוף סוף אף אס נאמין בקדמות הנקוד, עדיין לפי ראינו ולפי שמענו מי שיאמר שהיו שמות השבטים המפורתים כלצנ' הפוד והחפן, מנוקדים. והתשובה השנית היא כי לפי כל המדרשים ולפי כל מה שנמצא במדרשים הוסיף קדמון בקדמות התלמוד.

המורה

זה מדוע קצלי, כי עד היום השמנתי כי המדרשים והתלמוד קדמות שחת להמה, וכלם דברי רבותנו התנאים והאמוראים. וכי דעתך לומר שגם קבת מן המדרשים המפורסמים בשרא"ל הם ספרים מזוייפים?

האורה

לפי, חלילה! גם לפי מקמין כי כל המקמרים הנמצאים במדרשים המפורסמים בשרא"ל, והם שמורים בצס אחד מהתנאים או מהאמוראים, המקמרים ההם באמת החכם ההוא הנזכר שם שטרים. אך מה שהוסיף לומר קתפ, לפעמים הם דברי המחבר והמחבר הכותב על ספר המדרשים הקדמונים המקובלים פה כל פה, ולפי כל המדרשים חוברו ולקטנו ונכתבו בדור אחד, אך ש מדרשים קדמונים כמו התלמוד, וש מדרשים משוחרים מומנו הרבה. ולדעתם כל ושרא"ל כי מדרש שמות רצף (לשדר בו נזכר פסק) חובר רצף קפק שחר זמן ה התלמוד. כי הנה גלוי וידוע מן התלמוד, וכתבו ג"כ הרמב"ם בהלכות קדוש החדש פרק ה', כי בימי חכמי המשנה וכן בימי חכמי התלמוד עד ימי רבי ורצף היו קובעין על פ' הרפ"ה, והדרים בחוכה לשרף היו סומכים על קביעת שרף שרלל. וכן תמוכין בתלמוד (רה"ב) כי רצף היה מתענה י"ב פעי ימים, מאוס ספק דיומא, וזמנא חדא שכתב כוונה, הרי מבושר פעד ימי רצף היו מקדשין על פ' הרפ"ה. והנה בשמות רצף (פרשה ט"ו) תמוכין כתוב: כשהיו רבותנו נכנסים לעבר שנת השנה נכנסים בעשרה זקנים וכו', עוד תמוכין שם: הדושה שנת הלצנה היאך כריך לדרך בזמן שהיו שרלל מקדשין שנת החדש. הרי מבושר שכן היו מקדשין על פ' הרפ"ה בזמן שחזר מדרש רבות, שכתב החדש הזה משוחר בתלמוד, סו שהמסמרים השלה נוספו שחר חתימת התלמוד. וכיוצא בזה ש לומר על במדבר רצף, כי הנה בסוף פרשת שלח תמוכין כתוב שהתכלת נגנז, ובתלמוד (מנחות מ"ג) תמוכין שהיה התכלת נוהג בזמן האמוראים כלם, ואפילו בימי רב שחזר שהיה מרעין סבוראי.

המורה

דברים אלו דברים של טעם הם, ומלבד הרפיות שהבאת גם לשון המדרשים השלה ושמרים במק במקומות הרבה נכר הוסיף שיעו כלשון התנאים והאמוראים, והוסיף מאונה מלד במליכותו וכו

האורח

אם היה הנקוד נודע לכל הקדמונים, אלא שלל היו מסתמסים בו רק במלות המסופקות
 כך כל רשעה נכזיב יולב אום ספר. איהיה בו הנקוד תמת מלת זכר בפסוק תמוה את זכר
 עמלק, עד שלמד לולב זכר בקוס הזין ופתח הכף? ואם אחד מן נשכח וכל עזרן ורה
 והחזירו, אך חזר עוד ונשכח? והלך מימות אנשי כנסת הגדולה ואילך אין לך דור שלא
 היו בו חכמים גדולים בישראל, ושלכלת הקבלה נודעת לנו בלל הפסק; ואין אמרו (קדושין
 ב') פסוקי מיהא לית למנה, בפסוקי נמי לך בקיטן, דב אלא רב אלא בר אלא אמר
 במערכת פסקי ליה להק' קרף לתלתן פסוקי ואמר ה' אל משה הנה אנכי בלך אלא נעב
 העט?

המחבר

אין זו רשעה, אהרי גם אמרו גב אנהו בקיטן בחסרות ויתרות, אמן לך בקיטן; והנה חסרות ו
 ויתרות הוס דבר שבמכתב, ואעפ' כן נולדו בו פסקות אחר עזרן, אך כענן הזה נוכל לומר
 גב אעזרן תקן הנקוד, אלא חזר ונשכח, עד שנולדו אלא רבותנו פסקות ומחלוקות.

האורח

הפסקות בחסרות ויתרות תולדנה גם בימינו, מפני שקשה הוס מאד איהו כל הספרים זהוין תמיד
 שלל לכתוב ו חסרת או יוד אחר פחות או יותר; אבל במקום הגמת סוף פסוק לך ערשתה וכל
 נשמעה מחלוקת כלל בין הספרים בין בכתב יד בין בדפוס אחרי הזמן שהנקוד נודע; לפיכך
 אן אפשר ל להאמין כלל הות הנקוד וסוף הפסוקים נשכחים מעזרן עד חכמי התלמוד בסופן
 אלא אמרו הם בפסוקי נמי לך בקיטן, וסידו נע מערכת מפסיקים פסוק אחד לשלשה, אם היה
 הדבר אמת אעזרן נקד הספרים, בין אעשה זה מחדש, בין שהחזיר לולבנו מה אהיה כבד
 ואפשר? בזמן שהיו הסנהדרין והתנאים והאמוראים, והשיבות הגדולות, היו הספרים נשמרים
 פחות ממה שנשמרו מימי האלונים ועד היום, עם הכרות הרבות והפזורים העצומים ובטול היצבות
 אעכלה הסומה אחרי חכמי התלמוד, עד אהיה מן הזורך לכתוב תורה אעעל פה על ספר?
 ואין אע' רב חסדן (חגיגה א) הוס קרף היכי כתב ויאלח את נערי אע אראל ועטו ע
 עלות כבאים וזכו זכמים שלמים לה' פדים אן דלמס איד וס'די פרים הוו? ואין אמר על
 זה התלמוד: למאן נפקא מינה, לפסוקי טעמי? והנה אכתב כוסה אהו זהירים בטעמי,
 מדאמרו למאן נפקא מינה לפסוקי טעמי, וכן אמת במקם אחר הקולך בלל נעמה עליו הכתוב
 אומר וגם אן נתב להם חקים לך טובים, ואעפ' כן היו מסופקים אהם, אלא היו להם הטעמים
 היו כוסים אמן פדים חזר לעולות אלא לשלמים; וכאעלד להם הספק לך אמרו לבדוק ב
 בפסוקים האלו אן, אן ללכת אחרי רוב הספרים, ולקיים אנים ולבטל אחד. הנה מצוטר שלל
 הז הטעמים אעלם אלא כסאך תורה אעעל פה, וכאיהי נולד להם אום ספק, היו אע'ם לפאט
 אותו מסבדן כמו אעשו אעאך כל הדיעם. וכן אן נחלקו (מנחות ב') בפסוק ואמר ה' אל מ
 משה דבר אל אהרן ואל יכל יכל אע אלא הקדש מצית לפרכת אל פנ הכפרת אעא
 על אהרן ולל אמות, רבנן אע' אל הקדש בלל יכל, כאילו אסתנה תמת הקדש, ומצית לפרכת

אסור שמתכוונו עליו בדברים אלו הוסיף הק' הידוע במצדדים, שהולך כולל לדבשה ועגורים
ספרים שהיה בירוסלם מכונה שנים להגה מומנו הספרים, ועליו היו הכל שומכין, לפי שהגהו
בן אשר ודקדק בו שנים הרבה, והגהו פעמים רבות, כמו שהעתיקו, ועליו שמתכת בס' ה
המורה שכתבת' כהלכתו.

וישמר סל' הק"ש: ה"ל. כך מובאך ש"ל קמו בעל המסורת עד שחר חתימת התלמוד, וגם
עד שחכי בן אשר.

המרחב

ר"ה דבריך טובים ונכוחים, אך חכמי התלמוד הזכירו פעמים רבות שנת המסורת, וד' ע
עקצ"ל שחר מסורת ס"ג לתורה.

האורח

ל"ל ירת לטוף דעת, כי מסורת שהזכירו כשמה כן ה"ל, דבר נמוך פה של פה, ל"ל
כמסרה שלנו אשר ה"ל בכתב; ומה שהיו למדים פה של פה ואקראו ב"ס מסורת, ל"ל הו
ל"ל לדעת ל"ל תבה מל"ס וס"ו חסדה, כמה ש"מרו י"ס ל"ס למקרא י"ס ל"ס למסורת מקרא
הו"ל דרך הקריאה, כגון בסוכות, מסורת הו"ל דרך הכתבה כגון בסבת; אך ל"ל היתה מסורת
הקדמונים נוגעת כלל בענין הנקדות והטעמים, וב"ספה ברורה לחמו התעספות והר"ס צנדרים ל"ל י
שהמסורת הם החסרות והיתרות; וא"ס היתה ל"ל מסרה כ"סר קתנו היום ל"ל היו מסופקים ל
מולקיס זה על זה בקריאת קבת מצות.

המרחב

הי"ט נחלקו והי"ט נסתפקו בקריאת המלות?

האורח

ל"ל אונה ב"מה שהמעטך לפני: קמר לו ש"מעט ש"י ה"לך קתה קורב" כ" טובים דודך ל" כ טובים
דודך. קמר לו כ" טובים דודך, קמר לו ל"ן הדבר כן, שהרי ח"דו מובח עליו ל"ל ש"מך טובים
ש"מך ש"מך על כן עלמות שהצורך.

המרחב

ל"ן זו ר"ה על בלתי היות להם המסרה, כי המסרה ש"נה לומר ה"לך ה"ל קריאת המלות,
מ"סר שהנקוד מורה ה"לך ה"ל; ל"ל זו כדמות ר"ה על של"ל היה הנקוד ב"מי רבותנו.

האורח

ומפ" מה קתה לומר כדמות ר"ה ול"ל ר"ה?

המרחב

מפ" ש" מן התכמים ש"ומרים ש"כר היה הנקוד נמ"ל בל"ן הקד"ס מקד"ס, ל"ל של"ל ר"ו
כל ספריהם מנוקדים, ל"ל ב"מון המלות ש"פ"סר ל"טעות בהן, כי כן החליט בעל מ"לור ע"י
(פ"ק נ"ן) שהנקוד נ"ט ב"ע, ו"סר כן נ"שכח, ו"סרו חכמי ט"ב"ה ו"סדוהו. ו"כונ"ס ב"ה ד"ע מ"י
ש"כ"צ הדקדוק אשר ס"צ"ו המסרה, ש"מ"ר בתחלת ד"ב"ו: ש"מ"ר שהנקוד ע"ן ב"ע, ל"ל ש"מ"ו עד
ש"ל ע"לך ו"ג"הו.

היו חולקים עליה במקום שלם היה לרצול מחלוקת זה; אבל השמנו וידעו כמו שהוקח השמנו
שהקריסה לך היצעה לרצוננו קלף בעל פה, ומתוך כך היה ספקר לה שתתקבל ברצון
הזמן, על כן לך חסדו לה בכל מקום שהיה נרסה להם קסינה מתעבת. פה לפי פסוקו
של מקרא.

המחבר

לפי הדבר בין הו"פ והגה כחצר עשו כן שולם להם, שבאו לחריהם החכמים מפרסי המקרא, ונאענו
עליהם בכל מה שהיה נרסה להם מקרים עם פסוקו של מקרא, ובכל מקום שהיה נרסה להם שלף ה
הנקוד מתעב על מאמעות המקרא שח מעלו, ולפי חסו לו; וכל זה מדעתם של הנקוד רק מעשה
בני קדם.

ההורה

עוד חשוב תרסה כי מתקב הנקוד אשר בדרו גם לתרגום הנקלום וינתן לך חסו. הלך תרסה
שהם נקדו ותשלח את אמותה בלופן שלף יורה שלף צפוחה, וסנקלום תרגם וקוסי סת ית שמתה
ולפין הוסטה לך יפול על השפחה, שלף על הוד; והנה לדעת סנקלום הדי רליו לנקד
אמתה ברגש. וכן הם עשו ונסתם גין הדי מקרא נוס, וינתן עשאו ל סתמה, ובכל הורה
הקד'יה ונסתם כמו שעשו ג' צבעים זקנים שתרגמו לתלמי, וכמו שעשאו ג' זקני בן
גוריון. ואך מלכס לבס לחכמי טנדה לחטק על מה שעשה עזרל וסגס אחרי כן לך
נפל ב מחלוקת? אן אך מלכס לבס לסנקלום וינתן וסר בעל התרגומים לחטק על הנקוד,
לפי הו"פ מעשה עזרל, אן מלככת הנביאים עבום? וסס לל תרגום הכתובים נפנה, נרסה
כמה וכמה מקראות שתרגומם מתחלף מן הנקוד, כגון מוחרף עכל לל יורלס (מסל כ' ד')
מתרגם כללו בתנב מוחרף עכל לל יורלס, וכן רע רע יאמר הקונה (סס כ' יד') מ
מתרגם רע רע, וכן וסכר עבריס (סס כו' יוד') מתרגם וסכר עבריס.

המחבר

נרלן הדברים שהנקוד השכחה ממודסת אחרי תרעמו- התלמוד, בזמן שהנרות והפזורים הביאו
הנורך לכתוב בספר מה שהיה על פה; וסקודם לכך היו קוראים בספרים בלתי מנוקדים, לפי ספר
ידיעתם דרכ הלפון, וסס שהיו למדים לכל רבם קריאת המקרא מתחלה ועד סוף, כמו שנתרסה
מסותה אפנה בן חמס לחקרל בן עשר למסנה, שמסמע שהיו עוסקים חמס שנים במקרא,
ומקרא שסמרו לן עענו פירוש המקרא, כי זה הו"פ מה שהם קוראים בסס מדרס, שלל הו"פ
פסוק טעמים, כמו שסמרו בנדריס: המודר הנסה מחברו לל למדנו מקרא, שלל מלמדו
מדרס הלכות וסגרות, וסמרו הטעם מפע שסמור לכבל סכר על למוד התורה, שלל על
המקרא מקבלים, וסמרו מה טעם? רב סמור סכר סימור, כלל שלחות לומדי מקרא נעריס
קטנים, המלמד קותם יכול לכבל סכר צבנית מה שסמור קותם מן הפגעים, לסי לל צבנית
מה שמלמד קותם; וסמור סמור סכר פסוק טעמים, שהו"פ דכר סיענו מעבס התורה, והגה
מבוסר שהמלמדים לל היו עוסקים דכר עם תלמידיהם מוכן חמס עד עשר, שלל שסמוריס סותם

ואל פני הכפרת בלב ימות, ורבי יהודה סבר של הקדש ומצית לפרכת בלב יצא, ואל פני הכפרת בלב ימות, כמו שהוק מסמעות הטעמים אשר לפענו היוס? וכן אף אמרו (י' זומח ג') חטא מקדשות בתורה אסן להס הכרע, אלת, מסוקדיס, מוח, ארור וקס, וצדלסית בלב (פלסה פ') ר' תנחומס מוסף חדף ונע יעקב בלן מן הקדה בסמעס? הנה בלף היה לאלס הכרע אס כרף לכרוף וצדלונס עקרו אר, אן וצדלונס עקרו אר ארור, ועזרף כנר תקן הנקוד, והו אורף אגף בגסת הגדולה והסנהדרין והתנאים ו האמוראים ונשתבסו הספרים כל כר, עד שלף היה עוד הכרע הוין מקוס און הפסוק, אן הוין מקוס האתנה? ומימות הגלונס וסלך בלף עותה בזאת: כל כך לכסור דרי? זה ודף בלף אסמינהו.

המחבר

אוף אוף, הלף תלסה (פסחים קיז) אנהלקו על הללוה ובסה וידיה ומחציה, אס הן מלה אחת אן ארס; והלף זה דבר התלוי בטבת, ואעפ"י נחלקו, אכף אן מעס להודות אנהשתבסו אכלס הספרים.

האורח

חלילה לומר כן אהספרים נשתבסו, אכל בל אנתקלקלו הספרים נקל הוץ לסופר אקרצ אן ירחק אות אחת מחברתה, עד שלף יוכר אס היא תבה אחת אן ארס; אסר עכ לפי דעת הוצרכו הטופס להתקין טנגפך, כדי איהיה היכר למקוס שהוץ און תבה, כי רלן שלף ה הו הסופרים נזהרים בהרחקת תבה מתבה ובהקצרת אותות תבה אחת זו לזו ככל ה הראי. אכל חוץ מזה וחון ממלך וחסר בלף נרסחה ולף נשמעה מחלוקת בישראל בענין כתיבת ספרי הקדש. ומלבד כל אלה אס עזרף תקן הנקוד, הנה כל מה אשמדוהו חוץ בענין התנועות והטעמים בלב מחלוקת אן ספק אכן היה כתוב בספריהס מימות עזרף ואלף נול זו בספרים קלקול ופצוס כלל, ואכף כצדלן אהכ חכמי טבריה להחזיר הנקוד לוסג, אף אפוס אלמו ידס להחליף גס מה שהיה מוסכס אכל רבותנו? הלף תלסה כי צקדושין ל אמרו: ונע רבנן חמסת אלפים ואמנה מקות ואמונים ואמונה פסוקים פ פסוקי און, ועס כל זה חכמי טבריה בלף אמו בתורה אלף חמסת אלפים ואמונה מקות ואדבעיס וחמסה, הרי חסדו מג פסוקים ממה אאמרו רבותנו, ורבותנו צטרפ אמדוה, ואן מחלוקת אכלס, וכן רבותנו אמרו (אנת ל') ומפי דברו סותרין זה את זה? כתב טוב בעס משחוק, וכתב לשחק אמרת מהלל, הרי שהו קוראים מהלל; וחכמי טבריה בלף חסו לדבריהם ונקדו מהלל. וכן צפסחס (בלף) ובמקומות אחרס משמע שהו קוראים ונתן לכסר אסס לו צקחן השין, שהרי עסקוהו אס דבר, למי שהאסס שלו, וחכמי טבריה עסוהו פעל. וכן על ו וקנטן צעס מחציתו חטסס ומקתסס אמרו (גדרים י' וכדיתנת ה') מחצית הבשת תלסה חמסיס ומקתסס, וחכמי טבריה אמו הטעמים צלופן אמשעותו אהקנטון יהיה איעורו מחצית א איעורו אל מר דרור, כלומר לנ שהוץ מחצית תך, כמפורס צנתצות השלוס. הרי אן ספק שלף האמינו חכמי טבריה אהקריאה שהיתה לרזל היתה צידס צכתב מעזרף, אכף בלף

שזכורנו שרשייתו לבעל מאור עינים שמוציא (צפרק ג'ט) כסיה על קדמות הנקוד מדבר
 היירועמוס מתרגם המקרא כל רומי, שהיה צימי רב קסי, כי מלכ כל' מס' גרותו אמר כי היהודים
 מעט הוס' שנהגו סימנים קוליים לקורות, וכן זה שומר זכה וזה שומר זכה בקריאת המלות העברת
 והוס' (בעל מאור עינים) מפרש שהכוונה לומר שהה הנקוד צימיו, שלם שלם היו היהודים מאתמלסיס מאמו לא מעמי?

האורה

בעל מאור עינים מאור היה בקותה פעה שכתב הדבר הזה, כי סימנים היירועמוס כל רומי היה
 כותב, וכל רומי סימני הקולות הם קורות לך נקודות, אך הדעת נותנת שכלמרו סימני הקולות
 כונתו על קורות ה'וס' המורות על הקולות, ועליון אמר כי היהודים שתמשו בהן מעט, וזה שנת
 כי רוצ תצות ספרי הקדש מסרות לך מלכות, וס' התה כונתו על הנקודות, היה מזכיר הנקודות
 לך סימני הקולות, כי כלמרו סימני הקולות הנכריס ס'סר יקראו צפפרו ס' ספ'ר סימני ק' קורות
 כי קין שלם נקודות. ועל זה ק' שומר לפי הלשון שהצין כ' עזרה, שאמר בתרגמו דברי הי"ר
 היירועמוס כי היהודים מעט הוס' שנהגו סימנים קוליים לקורות. וסימנים מה תקמר קס תרסה כי
 לך כך אמר היירועמוס, כך בפרש הזכיר הקורות הקוליות, ובמקום של' עזרה תרגם סימנים קוליים
 לקורות, שזה מורה שהסימנים הקוליים הם זכר גבול מהקורות. הוס' לך אמר שלם קורות קוליות,
 וס'ר כי כלמכע, כלומר כלמכע התבנת היהודים נהגים מעט הקורות הקוליות. ופה שמה י'שן
 צרפ' תבה לו בסופה הקורות הקוליות נכתבות תמיד, כגון קדס, שברהס, שרה, רזקה, לבל ז
 כלמכע התבנת הקורות הקוליות תספרנה על הרוב. וזה לפי היירועמוס, לפי מה שרהוס
 אמר בזכרונו, כי צקרתו ומלכתו זה ימים וסנים, וסמרתו כלבי. *Vocalibus in medio*
litteris persans utuntur et pro voluntate lectorum, et varietate a
regionum eadem verbis utuntur atque accentibus proferuntur.

המחבר

תמה ק' על כ' עזרה, אך לך הצין כי *Vocalibus in medio* עינו כל' ספק קורות קוליות, ולך
 סימנים קוליים לקורות, ועל כמה פעמים יעוות עלינו בעל קדמות הנקוד ק' דברי הקדמונים
 שהם מציגים לפיוע סברתם.

האורה

וקתה דע לך כי דבר ידוע ומפורסם הוס' שלם חבתי כלומות העולם, כי החכם היירועמוס לך
 הזכיר מעולם ק' הנקוד צפוס אחד מספריו. ורצה מוס'ר הודיעך, כי מלכת לכל היירועמוס
 מאמר אחד המורה כלכצע שלם היה הנקוד צימיו כלל וכלל; כי הנה הודה ולך צוס שהיה
 יר' מלג'ת לך המלככה לתרגם ס' דברי הימים, מירשתו פן יטעה בקריאת השמות המרובים
 ס'ר צו, והוס' כזר היה ידע לפין הקדש, שכזר למד קותה כלילות מוס' יודי זר מענף שמו,
 וכזר תרגם כמה ספרים מספרי הקדש; ועם כל זה לך שלם ידו לתרגם ס' דברי הימים עד
 שקר' קותה תמלה מורסו ועל סופו עם אחד מוחמי עזרה. וס' היה הנקוד נודע צימיו, אך
 לך היו נוקדים ס' דברי הימים שלרוב השמות ק'ר צו הוס' כר' כל כך לנקוד? ולך הזכיר

ומלמדים אותם פסוק טעמים. ואיך היו עוסקים בזה חמש שנים, אם לך שהיו למודים התנועות
והטעמים על כל המקרא על פה? קמונו עם כל זה איננו חוזה להחליט על כלל היו הנקודות
ידועות גם לכל הקדמונים, כדי להסתמך בהן לעת הצורך.

החזרה

הט שזעך ושמע. במסכת עבודה זרה (נ"ה) שמה שנענף ר' חנינא בן תרדיון למות בשרפה
מפני שהיה הוגה את הקס בלשונותינו, ושללו היכי עבד הכי והלך תמן לבקש שאל שומר
לפי ההוגה את הקס בלשונותינו אין לך חלק לעולם הנצח ונתרצו להתלמד עבד. והנה רש"י
פירש הוגה את הקס בלשונותינו שדורשו במצב אותיות ועושה בו במה שהלך חפץ, אבל ה
התקפות וכל המפרשים פירשו שהיה קורא בפירוש אותיות של קס המיוחד בלשונות שאל
התבות, ובבר שמהו לך כשאלו נכתב לך נקרא. ובשמות לשון הוגה את הקס בלשונותינו
מאמע בלשונות שאלו בכתב בהן, ואם כדברי רש"י היו שומרים במצב אותיות, לך ב
בלשונותינו, כי קס בן מצ' קעג הקס המיוחד, ואין אותיות שאלו הקס, מלבד שיש היה דורשו
במצב אותיות ועושה בו מה שהלך חפץ, איך שפוסק שלטה בו? האם? היתכן שאלו היה
חפץ להנצל אם היה יכול על ידי דרישת הקס במצב אותיות? ומה ששמה להתלמד עבד
אין ענינו להתלמד הוסיף עצמו, שאלו כדי שיתלמדו אחרים, כמו ששמהו (ימא לז') כותבין
מגלה לתנוק להתלמד בה, שיתלמד בה התנוק, וכן (פנהדרן סה) להתלמד שאלו, לל ל
שלימד עשה כדי שיתלמד ל' עקבך, וכן (גמין כד) בסופרים העשויים להתלמד, לל ללמד
לתלמידים, וכן (רשף הקנה כד) להתלמד עבד, לל ללמד לעדים; וכיוצא בלשון הזה שמה
והנכה הראויה להתכבד, לך שתכבד הוותיקה, שאלו שתכבד בה מי שנותן אותה צמתה.

החזרה

ומה יבא לך מכל הדיוקים האלה?

החזרה

אל חנינא בן תרדיון לך היה יודע הנקוד כלל ועקר, מאחר שאלו מצב תחבולה ללמד ל
לתלמידיו דרך קריאת הקס הנכבד והנורא, מנבלי שיבטאוהו בצפתו, ואיך לך בחר לכתוב להם
הקס בנקודות? ואם לך רצה לכתבו, שמה יאבד העיר, או שמה יבא ליד הפריצים, או מוסוס
דברים שצעל פה סי אתה רסקי ללמדים בכתב; הלך שפסד היה לו לומר להם שנקודות הקס
הן הנה נקודות מלה אחרת ידועה, בגון בדקה, שהנה או יראה, וכיוצא בזה; או שישמר ל
להם: היוד נקודה בנקוד פלוני, והלך בנקוד פלוני. הלך היה ללמדו טוהט ומאנת קודם שיעבור
על לשון דלך תשק, ששד הוסיף ממור כל כך עד ששמר קצב שאלו שהעובר עליו אין לו
חלק לעולם הנצח. ושמהו שכל העולם נזעזע בשעה ששמר בסעי.

החזרה

זאת עקבת בעיני רשעה גמורה. ועתה אחרי. ששד התבאר שאלו הענין מה שיש בו די ב
בראיות לקורות מחכמי ישראלי, נשים לבנו שפוסק גם לל חכמי אומות העולם; וזה שש שומר מפני

כ בעצדה נתנו סוף הפסוק אחר מלת 'מקטל', וזיהו'סלמי (פ"ה פרק ט') היו קוראים
 מקטל מחמת אחר יעקב. וכן במערכת פסקי ליה להן קרן לתלתן פסוקי הנ"ה
 א"כ ז"ל א"כ בעב העט, וא"ע"י כן בעלי הנקוד ל"ל ע"הו א"ל פסוק אחד. ויותר
 מזה מ"סנו במבילתן שהיו קוראים נ"ב"ו כמו נ"ד בחולם, ובעלי הנקוד נק"ו נ"ד ז
 ב"ד"י. וכן בתורת כהנים הד"י"ן נ"ג"עו ב' י"מ"ן עד הערב, ובעלי הטעמים הפרידו
 ב"ג"עו זו ב"ק"ת"ה.

המתבר

א"כ מה תרצה ללמוד מזה ש"נו כו"ס בעלי הנקוד חולקים עם מ"ל?

האורח

נ"ל כ"א ר"ה א"ל היו בעלי הנקוד מאחזרים הרבה לח"ל; ש"ס היו זמן רב אחר חתימת
 התלמוד, ל"ל חל"ס ל"ס לחלוק עליו, וס"פ"ו תמ"כ לומר ש"מל"ס ל"ס לעשות זאת ל"ל
 ה"ו כל ש"ל מ"מ"ס התלמוד ומסכ"מ"ס לקרוא בתורה וצ"ב"ס"ס על פי בעלי הנקוד. והנה
 התברר לנו זמן התחלת הנקוד שה"ן קרוב לזמן חתימת התלמוד, ז"מ"י ר"ב"ן ס"ב"ר"י, ב"ק"ת
 א"כ"ע"ת א"ל"פ"ס ו"ס"ס ומ"ס"ת"ס ב"ק"ר"ו"ב.

המתבר

כ"ן ה"ן ג"ב דעת ר"ל"ה צ"ח, א"ע"י א"ע"ה ב"ח"צ"ו, וכת"ב: ג' א"ל"פ"ס תתק"פ"ט ל"ב"ה,
 שה"ן א"ת ת"ל"ו אחר ח"ר"ן ב"ת"א"ע " וצ"מ"ת א"ת ת"ל"ו אחר ה"ר"ן א"נ"ה א"ל"ל א"ת א'
 א"כ"ע"ת א"ל"פ"ס ס"ד, ו"ע"י הח"צ"ו"ת שהזכיר הם החוקים זה מזה ר"ע"ה א"נ"ס! ! ו"ס"מ"ס א'
 שהנקוד נתקדש קרוב לזמן חתימת התלמוד נ"ר"ה צ"ד"ק ומוכרת, וד"ל"ל כ"ק"ת מוכ"מ"י ר'
 ה"ק"ו"ת המ"ס"ר"ס ז"מ"ו עד אחר א"ת ד' א"ל"פ"ס ת"ך. והג"ב"ל"ת זמן התחלת הנקוד קרוב ל'
 לחתימת התלמוד ת"ע"ל ג"ב למ"ס"ן ת"ס"ו"ה ל"ש"ת א"ל"ו"ת גדולות. כ"י ר"א"ו"ה א' ל"ס"ו"ל:
 א"ך ע"ן גדול וחד"ש בהמ"כ"ת הנקוד והטעמים ל"ל נ"ס"ר זכ"ר"ו מ"פ"ד"ק ב"א"ח"ד מ"ן ה"ס"ר"ס,
 ל"ס"ר"ד ב"א"נ"ה פ"ל"ו"ת ב"מ"ק"ו"ס פ"ל"ו"ע נ"ק"ד"ה ה"ת"ר"ה. שה"י א"ס ה"ה א"ה ז"מ"י ר"ב"ן ס"ב"ר"י;
 א"ן לת"ו"ה על זה, כ"י מ"ן ה"ז"מ"ן ה"ה"ן א"ן א"ת"ו"ו ס"ו"ס ס"פ"ר. וה"ש"ת"י א' ל"ס"ו"ל: א"כ
 הנקוד המ"כ"ה ח"ד"ה, א"ך ק"ב"ו"הו ה"ק"ר"ס"ס ו"ל"ל מ"ס"ן ב"ו. ר"כ"י ה"נ"ה כ"ת ה"ק"ר"ס"ס ה"ח"ל"ה
 כמ"ס"ת"ס ו"ח"מ"ס"ס א"נ"ה אחר חתימת התלמוד, וצ"ת"ך כ"ך כ"ב"ר א"כ"ד (צ"ר"ו"ב ה"י"מ"ס וצ"ה"ע
 וצ"ה"ע"ד ה"ס"פ"ר"ס) זכ"ר"ו"ן ה"ת"מ"ל"ת הנקוד, ו"ח"ס"ו"ו ה"ה"מ"ו"ן כ"י ס"פ"ר"י ה"ק"ד"ק ה"י"ן מ"ע"מ"ק"ר"ס
 מ"ת"מ"ל"ת ה"ו"י"ת"ס, ו"ל"כ"ך נ"ת"ק"ב"ל הנקוד ג"ס א"כ"ל ה"ק"ר"ס"ס. ו"א"מ"נ"ס מ"ה נ"ס"מ"ר על ט"ק"ו"ס
 ה"ת"מ"ל"ת הנקוד? ה"נ"ה דעת ר"ל"ה א"כ"ה א"נ"ת"מ"ד"ס"ו צ"ט"ב"ר"ה, ו"א"מ"נ"ס ה"מ"ד"ק"ד ה"ג"ד"ו"ל ה"ר"ז"ה
 צ"ס צ"מ"ן א"ל"מ"ה (ד"ף ל"ב) ה"ב"י"ן ר"ה"ה נ"ג"ד ה"דעת ה"ז"א"ת מ"מ"ה א"ד"ע"נו (מ"כ"ל"ו"ל ד"ף ק"ו
 ו"ק"ט) כ"י א"ש"י ס"ב"ר"ה ה"י"ת"ה ה"ר"ף א"כ"ל"ס מ"ה"א"ו"ת"ו"ת. ה"כ"פ"ו"ל"ו"ת ה"מ"ק"ב"ל"ו"ת ד"ג"א"ת ו"ר"פ"ו"ן, ו"ה"פ"ר
 מ"ז"ה בע"ל הנקוד א"מ"ו ה"ר"ף מ"ה"א"ו"ת"ו"ת ה"ב"ל"ת מ"ק"ב"ל"ו"ת ד"ג"ס, ה"ר"י מ"ב"ו"ח"ר כ"י מ"מ"כ"ל"ו"ל ה"נ"ק"ו"ד
 ל"ל ה"י"ן מ"ח"כ"מ"י ט"ב"ר"ה.

הספרים עוזרים הרבה להרחבת גבול החכמות, שכל מי יערוך את האנשים האלה לגדול החכמים צעל הספרים המסובלים צפז? ככה אין ערך ודמיון לבעל הנקוד עם אנשי המסורת.

האורח

וכי לך יתכן שחכמים גדולים צדיקים וחסידים יטו שחכם לסבול מאסן כבוד ולעבוד עבודת פרך לכבוד ה' ולשמירת תורתו?

המחבר

זה יתכן, וכך היא מוצתנו בלך ספק; לכל המסרה כוללת ענינם אין מספר שאין בהם תועלת כלל, וגדמו לפי סדרת אחריהם סבוד זמן הרבה מאד. לדוגמא כמה מן הזמון ה הוצרכו צעל המסורת לצצצ? למען דעת כמה פסוקים יש בתנ"ך שצבו בהם כל אותיות האלף בית! ומה תועלת תצא לנו מידיעת הידיעות האם? וכובלן בזה ענינם רבים מא מאד במסרה.

האורח

אך עדיין יש לבעל דין לחלוק ולומר כי שולי צעל הנקוד לך היתה צדק כל החכמה המפולחיה שאתה אומר, כי חמנם הקריאה בתנועות ובטעמים כבר קבעוה צעל פה ה החכמים הקדמונים, ובעל הנקוד לך הוצרכו ללך להמציא סימנים שאינם על הקריאה המקובלת.

המחבר

אמת הוא כי המופרים הקדמונים, חכמי בית שני, קבעו הקריאה בכל התנ"ך בתנועות ובטעמים, ועל כן נקראה קריאתנו מקרא קופרים; אך מימי הסופרים עד ימי צעל ה הנקוד כמה דורות הלכו לנו, וכבר ראינו כי מאז בימי חכמי המשנה והתלמוד נולדו כמה ספרות וכמה מחלוקות בקריאה ובפסוק הטעמים, ובסלה לך היה ל לבעל הנקוד תועך ומנהל ללך שכלם וחכמתם, ובסלה לך כוונה תצונתם שגומה ושכלם עמוק עמוק.

האורח

עזרת בדברך. והנה התבאר לנו כי אנשי המסרת למוד ובעל הנקוד למוד, ואם חכמי טצדיה הו צעל המסרת לך הו הם חמציני הנקוד. ועתה שמע לך דעון המתחדש בלב. וספוט עליו בתצונתך. הלך ידענו (והוא מבורך בל כמה דוד ג' סלפים קיח) כי מפני הצבות צטלו היציבות בל, ובטלו הנשיאים, שארי הלל צנו של ל יהודה שאירה, ובטלו הסמוכים בל, ואמנם חתמת התלמוד היתה כחקה וחמסי שנה, שאר הזמן החל וצמח חתמת התלמוד ומסס ולמטה לך הו צלך סדלל חכמים מפורסמים, ולך היתה ד צנו ל תקיפה עוד על צנו הגולה, אך כל צנו הגולה הו כפופים תמת יד חכמי צנו אסר נמאכו ללכל היציבות ורלסי גלות והגאונים יות מחמס מאות שנה שארי חתמת התלמוד.

האורח

הזכרת דברי בעל ס' יורה שם שומר שבע כפולות נגד כפרות, והנה ס' יורה נראה טוב
מלשוננו (שהוא בסוף מסנה) שנעשה בל"י, ונראה כי לנשי ל"י היו מבטאים הר"י בעני דר
דרכים טובים, ולפי כן הוא לפי הנקוד אשר חתנו, ומה נראה שלפי היתר המוכחת הנקוד
בל"י. ולמנו מה נשכר לעדים שהביא ר' קליה על היות בעלי הנקוד חכמי טבריה? קח
על ס' מסורת המסורת ונראה מה העדים אשר הביא.

וסקח הם' ולבקש בהקדמה השלישית, וקומרי: הגה רס"תו הראשונה היא עדות ר' יונה שכתב
כי הר"י הדגושה והרפויה בקיסים זה לנשי טבריה, ולפי חתנו, כי הם בני הלכאון מכל היהודים.
ולמנו ר' יונה לפי אשר כלל שהם היו בעלי הנקוד, ומה לנו להם היו בני הלכאון? ובהפך ה
היותם בקיסים בדגשות הר"י מוכיח צבירה שלפי היו הם בעלי הנקוד, אשרי אשר בעלי הנקוד
שמו הר"י בלתי מקבלת דגש.

האורח

אך העדות הקנית שהיא מביא מדברי הר"י בע' שמות שכתב: בן מנהג חכמי טבריה, והם
העקר, כי מהם היו לנשי המסורת, ומהם קבלנו כל הנקוד, "נראה שהיא ר"י, ומה נשכר עליה?

המוחבר

אין לבמוד מדברי הר"י בע' שלפי רק כי מאנשי טבריה היו לנשי המסורת, ואשכנזו מהם קבלנו כל
הנקוד, והם למנו יתכן שגם הם קבלוהו מאחרים, כי הוא לפי אשר כלל שהם חלקוהו. ונראה
כי מחוק עשה לנו הר"י בע' בדרכו, ודרך שמות אשר הם היו לנשי המסורת, והם מסר
צדנו הנקוד, ואנחנו קבלנוהו מידם כי מסר וקבל הם לכאונות מאנשי טבריה. ולמנו היות
חכמי טבריה לנשי מסורת הוא דבר שאמרו ר"י בע' גם במקום אשר, כי על תעשה ה
המורה (שמות פ"ג ל"א) כתב: ר"י בע' שפרים שבדקום חכמי טבריה, ונשבעו מחסה עשר
מזקניהם שאלו פעמים הסתבלו כל מנה וכל נקודה וכל מלך וחמר, והנה כתב יוד
במלת הנעשה עכל. ולמנו קים חכמי טבריה היו לנשי מסורת, מי יחזין שהם היו בעלי הנקוד?
והנה זו שגרה גדולה ינקה מלפני ר' קליה, שערבב בעלי הנקוד עם חכמי המסורת,
ותמיד הוא קורא לממליכי הנקוד בעם חכמי המסורת, ולפי למה כי יתכן ללמה
על למה כיתרון האור מן החסד, ומה לתבן את הדבר? ומוי לפי יראה כי המוכחת
סימני התנועות והטעמים ונתנת הנקודות בכל תצות התנ"ך, וקביעת הטעמים
בכל פסוק ופסוק על פי עומק פסוקי המקראות, היא חכמה עמוקה ומפוארה,
נלאו כל המפרשים לבין עד תכליתה, וכל יום ויום שנחנו מובלים בטעמי המקראות
מטעמים נפלאים משמחי לב ומתקיים מדבך, ותעלמות חכמה מאירות עינים; ובהפך
פעולת לנשי המסורת מלככה היא ולפי פעולה כלל, וכבר ידעת כי הר"י בע' ללפי
עליהם, ואם כל עמלם היה לפי טעמים ונמשכה מומלכתם קבת תועלת, מעשיהם
כבני, וגם עושי המלכות הפחותות תועלת ים זהם, וגם לנשי הדפוס וכורכי ה

כת שחרת של חכמים, הנקראים בסם קרא, כגון ל' חטנך קרא (תענת כ"ז ע"ב), ופירש
 כ"י שהיה בעל מקרא וידעה צגרה וצקי בטעמיה; לו בסם קרי לו קרני כמין
 ג' חלעזר צ' ר' שמעון ספר צמות היה דורו קורא עליו (ויקרא רבא פרשה
 ל"ז) מכל חכמת רובל, מפני שהיה צו כל מינ' חכמה, שהיה קר"י ותנ' ופ"י
 ודקן. ובקדושין (דף מ"ז) מפורש מי הוא גדלו לבהקרא קרא, והוא דקרי לו
 קור"י תל' נביאי וכתבי צדוקא.

המחבר

זה בסמות חדוק גדול חללי, שהיו בימי חכמי התלמוד אנשים שהתנה חכמותם צידעת
 קריאת התנ"ך בדיוק, ואין ספק כי האנשים האלה היו מוכשרים למלכות העמודת
 הנקודות והטעמים על פני כל המקרא. ועתה בסמות שקטה דעת מכל מצובותה וס
 וספקותה בענין החקירה הזאת, חקירת התמלת הנקוד וזמן בעל הנקוד ומקום מוסבם
 על כן שמו לצי וגל בצודי כמוצאן שלל רב, וגם לך ידדי תודות חלקי ססך אשר
 בחכמות תמכת בימינ' ותצייח חודי הסמות. ועתה ידדי לך שכמד ממך כי דעת
 בעל צמוח דוד שלם היה עוד נשיא אחרי ר' הלל ואחרי שנת ק"ח שינה הלכה
 צדורה, כי החכם שמואל פעטיט (Petit) בספרו *Recherches sur l'histoire de la langue
 hébraïque* (צנת 1840) הביא ראיות מספר חכמים ומדתי הקשרים, כי עד שנת קע"ה (ה"ס
 שנת 1515 למנינם) היה צ"י נשיא (Patriarche) שמו גמליאל, ורק בשנת קפ"ט
 (1524) יצא דבר מלכות מלפני תלמודו קיסר, המזכיר את הנשיאים כענין שכ
 שכבר עבר ובטל מן העולם. ויהי מה עדין נשאו לטו שבעים שנה וזתך מחזון
 בטול הנשיאים עד חרמות התלמוד, וגשאר הענין כשהיה סמות ויציב ונבון וק"י
 שלם יתכן כלל שיהיה הנקוד נעשה צ"י ושהיה מתקבל בכל תפוצות ארץ, אם בזמן
 שנעשה כבר עברו שבעים שנה וזתך מסבטלו הנשיאים, ולכן היה עוד לצני ל"י שלמן
 וממסלה על צב הגולה. ועתה הנה הרבה התמהמהנו, וכבר עברו שנת שעות אחר
 חצי הלילה, נסורה נל' ק"ס למדר מסכבו. ובאור צקר יזרח שמש נאובה להתענג
 בחקירות חכמה, כפי אשר יאים אלהים צפ"נו.

האורח

אלום ללדוני.

המחבר

לך לשלום.

אך לך יתכן שנעשה הנקוד צל"י? ומי לאמין כי צימים הרעים ההמה, כצטטלו היציבות ו
 והנשיאים נעשתה צל"י מלככה גדולה כמלככת הנקוד הצריכה דעת כלולה וסקודה נפלגרה
 וחקירה עמוקה? וסוף קם יעלה על הדעת שכבר היו קם לנשים מת מספר קשר גברה חכמות
 לעשות כדבר הזה, אך היה הדבר שהסכימו כל ישראל לבקש ולקדם תחת הנשיאים ההמה, שלם
 היתה ידם תקיפה ככל, ולקבל עליהם להיות כלם קוראים התנ"ך באשר נקדו הנשיאים ההמה,
 ולעזור לפעמים גם דברי התלמוד מפני הנקוד ההוא? ואך היה שלם התקוממו חבמי צבל נ
 נגד הדבר החדש הזה וגד הקריאה המתנגדת לפעמים של התלמוד? ולפתות לך לם ה
 הוציאו מתחת ידם לוח הגהות וחלופי קריאות? כי שמעם חלופי קריאה שבין מערבלי ומדנחלי
 כלם בענין האותיות וקרי וכתב, לם בענין הנקוד והטעמים, וכלם קדמו לל הנקוד. גם לן
 אשד וכן נפרטי מעולם לן נחלקו על בעלי הנקוד, רק היתה מחלוקת בין זה לזה בענין
 המקף והמתג, ובאשר ענינם קלים שקנים נוגעים לגוף קריאת המלות ונתח המסמרים. והנה
 מחלוקת בעלי הנקוד נאשרה תמיד צל"ן חולק עליה, לין פוכה פה ומכפכף, מה שלם יובן כל
 קם נעשתה צל"י בזמן שלם היו קם נשיאים ויציבות מפורסמות. ובהפך, מוקד יהי הענין מתקבל
 על הדעת, קם נשמר כי לם צל"י אך צבל נתקן הנקוד, בחקוס היציבות הגדולות אשר
 היתה קימתן מוטלת על כל ישראל שרצע בעפות הקרן.

המחבר

נכון הדבר בענין. ועל פי זה יובן גם לך שגש המסרת היו כל כך נגזרים בעבדים אשר
 בעלי הנקוד והטעמים, למנות כל מיני זרות, בל להרים לשם לחלוק עליהם בצנס דבר, ו
 ופילו לרמוז להיכן דעתם נוטה: כל זה יובן קם הם הו מסרין ישראל, בזמן שלם היו קם
 יציבות וחכמים מפורסמים, והנקוד בל להם מצבל אשר היו קם יציבות גדולות ורשסי גלות ו
 ורשסי יציבות אשר צבל הקרן ממשלתם.

האורח

היטבת לראות. ועתה קם מוסרין כי נרסה כי רצנן סבורין, אשר המה העלו התורה שבעל
 פה על ספר, וכתבו המשנה והתלמוד והתרגום אשר עד הימים ההם היו כלם נשמרים
 על פה, הם המה צוו לקחת חכמים המוכשרים לכך שימציאו תמצולה לעשות גדר לכריסה
 שלם תשכו, והם בן עשו, והמציאו הנקודות והטעמים ונקדו כל התנ"ך, ורצנן סבורין שמכו
 קת ידיהם על מלככתם וקשרוה וקיימוה, ועל ידי כן נתקבלה קל כל ישראל.

המחבר

טוב הדבר, שכל מי הגיד לך זהו עמלים צבל צימי רצנן סבורין חכמים מוכשרים
 למלככת הנקוד? והלם כל התלמוד נרסה שלם היה עסק חכמי החזנות ההמרה
 רק בהלכה קו באגדה, לל בחקירת פסטי המקראות וקריאתם.

האורח

דע כי מלבד החכמים העוסקים בהלכה ובאגדה כבר היתה צימי חבמי התלמוד

יום שלישי

והו' צפקר, וצ'ק הא'ס אל בית, וצ'ב לימינ, וזה היה פ'ת ד'כ'ו: העורך מוסיף במה צ'ג צ'ג'רנו למ'ס, כ' הנקדות והטעמים ל'ן היו ול' נצ'ק'ו עד א'ח'י ח'ת'מ'ת התלמוד, כ'ד'ע'ת ר' א'ל'ה'?

המתבר

ל'נ מ'ז'כ'ה ומ'ז'כ'ה ל'נ במ'ק'ו'מ'י ל'ת המ'ד'ק'ד'ק הג'ד'ול כ' א'ל'ה, נ'ג'ד כל הח'ול'ק'י'ם ע'ל'יו צ'ע'נ'ן ה'ז'ה.

הצורה

ע'ת'ה ל'ך כ'ד'ע'ת י'ד'י ח'צ'י, כ' צ'ד'צ'ר ה'ז'ה א'ס'מ'ר'ת א'ת'ה ה'ו'ד'ס ח'ו'מ'ת ה'ז'ה'ר ו'ה'ק'צ'ל'ה כ'ל'ה, ע'ד ה'י'ס'וד ב'ה.

המחבר

ח'ל'ל'ה ל' ל'ס א'ח'ס'ו'ב כ'ז'ק'ת. ה'ל'ק א'מ'ר'ת ל'כ'ך צ'ת'ל'ת ד'צ'ר'נו צ'ח'ק'ר'ת ק'ד'מ'ו'ת ה'נ'ק'וד, כ' ג'ס א' צ'י'ד'ע'ת א'ס' ה'ז'ה'ר ו'ח'צ'ר'ו מ'ז'כ'י'ם פ'ע'מ'י'ם ר'צ'ו'ת ה'נ'ק'ד'ו'ת ו'ה'ט'ע'מ'י'ם, ל'ל' א'ח'ס'ו'ב צ'ע'צ'ו'ר ז'ה א'ל'ל' ת'ה'י'ה ה'ח'פ'י'ר'ה ה'ז'ק'ת ר'ס'ו'ה ל'א'י'ס מ'א'ט'ו'ן צ'ח'כ'מ'ת ה'ק'צ'ל'ה, כ'י א'מ'נ'ס א' ה'ז'ה'ר ו'ח'צ'ר'ו צ'ד'ו'ח ה'ק'ד'ש נ'כ'ת'צ'ו, ו'צ'רו'ח ה'ק'ד'ש ה'ז'כ'ר צ'ה'ס ה'נ'ק'וד, כ'ד'ד'ך א'ה'ו'ז'כ'ר צ'ה'ס נ'ב'ל' ה'א'מ'ע'א'ל'י'ם, ו'ש'נ' ז'ו'ג'ר'ת א'ל' ת'פ'ל'ן י'ע'ת'ה ל'מ'ה ת'ס'ו'ב ל'ע'כ'ו'ר נ'פ'ש' צ'מ'פ'ק'ו'ת'ך ו'א'נ' א'ר'ב'ו'ת'ך?

הצורה

א'ב'ל מ'פ'נ' א'ר'ב'ו'ת'ך ג'ס א'נ' ע'ת'ה ח'כ'מ'ת'ך ו'כ'ד'ק'ת'ך א'ת'נ'ס ד'ר'כ'ך, ל'ל' א'ח'ד'ל ע'ד א'ס א'מ'ר ה'ג'ל'ך מ'ד'ר'ך ר'ע'ה ל'ד'ר'ך ה'א'מ'ת, ל'ק'י'ס מ'ה א'נ'א'מ'ר ה'ו'כ'ח ל'ח'כ'ס ו'א'ר'ב'ך. ה'ל'ל' ל'ך כ'ד'ע'ת, י'ד'י ח'צ'י, א'ס'ס ל'ל' ה'ה א' ה'ז'ה'ר א'ל'ל' מ'ז'כ'ר ה'נ'ק'ד'ו'ת ו'ה'ט'ע'מ'י'ם, ה'ח'ר'ס'ת, א'ב'ל ל'ל' א'ו'ף ל'צ'ר א'ה'ו'ף מ'ז'כ'ר'ס א'ל'ל' א'ה'ו'ף ד'ו'ר'ס ע'ל'ה'ם א'ו'לו'ת פ'ל'ט'ו'ת ח'כ'מ'ה. ה'ל'ל' ת'ר'ס'ה צ'ו' (ח'ג' ד'ת' ר'ה' ע'ב') א'ב'י'ע' מ'ת' צ'מ'ד'ד', א'ב'י'ע' ה'א'י' ט'ע'מ'א'ן ד'מי ל'נ'ח'ס: ה'נ'ך ה'ו'ס'ה א'ה'ו'ף א'ו'מ'ך א'ו'ד'ו ע'ל' ה'ז'ר'ק'ס א'ע'ל מ'ל'כ'ר'ת א'ב'י'ע', א'ה'ו'ף ד'ו'מ'ה צ'ב'ו'ר'ת ל'נ'ח'ס, ו'ה'נ'ה א'ח'ר'י' א'ש'ד ה'ת'פ'ר'ד א'ב'ל'ע'ו צ'ב'ל'ק'ו'ת א'ש'ן ל'ה'ן מ'ד'ו'ת א'ל'ו'ת ה'נ'ק'ד'ו'ת ו'ה'ט'ע'מ'י'ם א'י'נ'ע'ה, א'ל'ל' מ'ל'כ'כ'ת מ'ו'ח'צ'ב'ת א'ה'ז'כ'ר'ו ה'א'ח'ר'ו'נ'ס א'ח'ר'י ח'ת'י'מ'ר'ת ה'ת'ל'מ'ו'ד, כ'ד'י א'ל'ל' ת'ש'ת'ב'ח ת'ע'ר'ה מ'י'ש'ר'ל'ל', א'י'ך י'ת'ב'ן ל'ב'ע'ו'ת ע'ל' צ'ו'ר'ת ה'ט'ע'מ'י'ם, א'ס'כ'ר ה'י'ס מ'ע'ש'ה י'ד'י א'ד'ס ל'ל' נ'צ'ן ו'ל'ל' צ'ן נ'ב'ל'ס, א'ו'לו'ת נ'פ'ל'ט'י'ם?

המתבר

ת'כ'לו'ת מ'ה א'ת'ע'כ'ל ל'ה'ו'כ'י'ח צ'ב'ל'י'ה ז'ו, א'י'נ'ו א'ל'ל' א'ה'מ'א'מ'ר ה'ז'ה ו'מ'א'מ'ר'י'ם מ'ת' מ'א'ס'פ'ר כ'ו'נ'ק' צ'ו, נ'ת'פ'ר'ו צ'מ' ה'ז'ה'ר צ'ז'מ'ן מ'ן ה'ז'מ'ע'ס, צ'ד'ו'כ'ו'ת ה'א'ח'ר'ו'נ'ס; ו'ז'ה א'מ'נ'ס ד'צ'ר ל'ל' כ'ח'י'פ'ק'ו א'ז'ס צ'ע'ל א' כ'ל'. ו'כ'צ'ר י'ס צ'ד'י'ס מ'א'ס'פ'ח'ת א'פ'ר'י'ס ל'ה'ג'א'ו'ן י'ע'צ'ן ז'צ'ל', א'מ'ו'כ'י'ח צ'מ'א'ת'נ'ס ו'א'מ'נ'ס ר'ל'ו'ת, א'ס' ה'ז'ה'ר ח'ל'ו צ'ו י'ד'ס, ו'ת'ע'ס'פ'ו'ת ר'צ'ו'ת נ'ו'ס'פ'ו צ'ו מ'י'ד ה'א'ח'ר'ו'נ'ס; ו'כ'צ'ר ק'י'ס ד'צ'ר'ו ה'ת'ב'ס ה'ג'ד'ול ר'ח'ב'מ'ן ז'ל' צ'ב'ה'ק'ד'מ'ת נ'ת'י'ב'ו'ת ה'א'ל'ו'ס, ו'א'מ'ר כ' ר'א'ו'ת'ו'ן א'ן ל'ה'ן מ'ד'ו'ת; א'ע'פ' א'ע'ת'ה מ'א'ק'ר'ו'ב

9.

יתנו לו מתנות; לחכ דברה האסה עם צתו של ר' משה, ונמאן דבריה מכוונת בדברי
אמה. חלה דברי החכם הזקן לר' יצחק דמן עכו, וכן הם כתובים בס' יוחסין ומועתקם
במסופות ספרים להגאון יעבץ, והוא זל קומד על זה אקין קדם נחמד על דבר אלק אס
כן עסקו, וקס לך עשה כלו עשה מקצתו.

המחבר

אס אכטרך להקמין בזיוף, הלך נוח ל להקמין שהעדות הזאת הי' מזויפת ופדויה, ושמעו
לך כתב ר' יצחק דמן עכו הדברים האלה, והעדות אשתו וצתו של ר' משה לך היה ולך
נצח, מלהקמין אס' הזהר כלו מזויף, ולחשוד ר' משה דלסין ברמיות כזו.

האזהרה

דע ידדי כי המעשה הזה אינו נמצא רק בס' יוחסין דפוס ראשון, כי בדפוסים אחריו הוסמו
לגמרי, גם המדפוס הראשון שהוסף שמואל אלס כתב אצלו הגהה והטיוח דברים נגד מי שהובא דבר זיוף
על ס' הזהר, אכ המדפוס הראשון הזה לך היתה דעתו נוחה במעשה ההוא, אכ אכמולך שהתברר
אצלו שהוא אכמת מס' היוחסין, וקס היה אצלו דוס ספק איהיה הענין ההוא גוסף בס' היוחסין,
אין ספק אלק היה מדפיסו, אכ היה מקמיטו, כדרך אעא הנאים אחריו, אכ הספור הזה הוא אכמת לבעל
ס' יוחסין; ואכ הוא, הלך תודה ל' אלק היה בעל היוחסין פתי מסמין לכל דבר כי אטנפ חכס גדול היה גם
בתורה וגם בחכמות ומועוה, וגם חכמי הקומות מזכרין אותה לכזה על ידיעתו בחכמת התכונה,
ומאחר אקס כמוהו מציף ספור זה בצפרו, אין ספק שהתבררה אצלו אמתו.

המחבר

אין זו רסיה כלל, אקרי עם כל זה כבד גלה דעתו במקום אחר, ואמר אר שמעון הוא ב
אכמת בעל הזהר; הדי אלק חס כלל אכמת ספור של ר' יצחק דמן עכו.

האזהרה

אמא לך אחר זה אלק לפי דעת המון העם, וכשהגיע לר' משה דלסין הגד הקמת; הלך תרסה
שהוא לך אחר דבר נגד אמתת הספור ההוא, וקס לך הקמינו למה הציון ולך בטלו? ונעמ עדות ס'
היוחסין הלך ס' הזהר באנו מורה עליו שהוא ס' מזויף, כי אכמת אינו לך אקין מקרן ולך ל' מאנה,
ולך ל' דנאל ועמא, ולך ל' אקקלוס וונתן, ולך ל' התרגומים היואטלמיים ולך ל' התלמוד בבלי ולך
ל' תלמוד ירושלמי ולך ל' המדרשים ולך ל' הגאונים ולך ל' המפרשים ולך ל' הפוסקים ולך אקין
הפילוסופים, אלק אקין נלעג מעורב מכל הלסונות הנזכרים, והוא אקין העולה מסלין על אפת כ
כל מי שמבקש לכתוב כל תלמוד ולך עסק בו כל מכו. וידע אכ אכמת אדס אחר אכר למד מעט
מועד בתלמוד, ומבקש לכתוב כל אקין תלמוד, ואין עולה בידו אלק ל' הזהר. מופע מה לך נכתב
הזהר בלהק? מופע אקקה הוא עד מחד לכתוב כל המאנה והצדיות, ורוב הקוראים יכירו הזיוף, אכ
לך רבים יחכו כל אמת להכיר ולהבדל מה אהוא ל' חכמי התלמוד ומה אהוא ל' מזויף המתדמה אלו
וקינו דומה לו.

המחבר

קס בעל ס' בן יומי להשיב עליהן תשובות דקות נבונות, סוף הדעת מתעצבת בבן; וכן וסולם מכל מקום כל זה לך יזיק כלל לקדושת ס' הזהר בעצמו.

האורח

לכל זה יזיק מאד לקדושת הקבלה בכללה, כי שמנס המקובלים הגדולים, כר' יצחק לוריא ותלמידיו, המתפארים ברוח הקדש, סוף נעלם מהם דבר זה, וסוף קיימו וקבלו עליהם שכל דברי הזהר שמתנים וקדושים הם, וכל דברי התנאים והסמוראים, וסוף לך נגלה להם ברוח הקדש מה אנגלה להרצ' יעבץ, פי' ב' הזהר שמנס ומתנים נוספות, שנוספו בו בדורות האחרונים? ומלבד זאת הגה הגאון יעבץ ברוח תבונתו החליט שהרע"ף מהימנף והתקונים ניכר מתוכם שהם מזוייפים בכללם, וסוף מהם שפילו דבר אחד שיהיה להם וחבריו, וסוף לך נגלה זה להקד"י ז"ל שצונה גם עליהם עליות קבלתו? הלא זה חות גאון שהו"ק וכל גוריו מתהללים במתת פקד, בלמדם פ' שמה עליהם כהק'.

המורה

חלילה לי מהודות לך שיהיו גדולי המקובלים כשנים גמורים ונבוכי שקה חלילה לי! לכל נרסה שהגאון יעבץ הפרי' על המדה בלמרו שהרע"ף מהימנף והתקונים הם ספרים מזוייפים בכללם; ודי היה לו שיאמר שגם בהם חלו ידים, ואגם בהם, הוספו נוספות, כמו שהקמו ב' הזהר עצמו.

האורח

לכל הפך מזה נרסה לי שהכנה יותר מן הרקיו נאסף פנים בתורה בלמרו על ס' הזהר שצפו בו נוספות, וללך קמר שכלו מזוייף טעיקרו. ומה תקמר על העדות הכתובה ב' יוחסין דפוס האסון דפוס קושטנטינה (והעתקה הגאון בספרו) שר' יצחק דמין עכו, תלמידו של הרמב"ם, הלך לחקור על ס' הזהר, שטבחו ביד התלמידים, וללך מלך דברי' הם מכוונם, שקנתם שמהו לו שהרמב"ם מלך אותו ב' ואלחו לקעלונ'א, וקנתם שמהו לו שמעולם לך היה חבור של רב'א, ללך שר' משה מעיר ל'סון היה כותבו, ולמען יקח בהם מחר רב היה תולה עצמו ב'ל'י גדול, וללך קס הו"ק כ' יצחק דמין עכו וב' לך עד ול'ל'דוליד ומלך קס ר' משה די ל'סון, והו"ק נשבע לו ש' רב'א הנו כבת יציעו בעיר ל'ילך, ומלך קס חכם זקן וסמו ר' דוד רפאן קרובו של ר' משה, ומלך מן בעינו והשביעו ש'מר לו קס ידע שמתת עענו של ס' הזהר, וקמר לו אותו חכם שנתברר לו בודל'י שר' משה היה צודה אותו מלכו, והיה נותן אותו לעשירים שבמדינתו, ומקבל מהם מתנות רבות, וכל מה שהה משתכר היה מפזרו בזמו, והנח אשתו ובנו בערים ובחוסר כל, ושבשמו חיתת של ר' משה הלך ללך ר' יוסף די ל'ילך שהיה עשיר גדול, שכבר לקח ממנו ר' משה ממון גדול, וקמר לו שעכשו הגעה השעה שזכר לקנות ס' הזהר הגדול בלו, קס ילכה לשלוח מנה יפה ללמנתו של ר' משה אשר הי' בתפלות העוב, והו"ק כן עשה, ואלו מתנות צד אשתו לל'סת ר' משה, והו"ק נשבעה לה שמעולם לך היה לבעלה ס' הזהר המצויק, רק מלכו ודעת היה כותב, ואגם הי' כבר הוכחתו על זה מדוע יתלה חכמותו בלמרים, והו"ק ענה אותו אסם היה שומר הדברים השלה מאסם עצמו, ללך יחשיבו אותו, וללך

ר' יוסף והוא שומר ר' חזקיה שומר ר' חייק (ח"ק פ"ג ע"ג) ור' יוסף היה מודעותו של רבי, ורבי היה רבו של ר' חייק, שהיה שבו של חזקיה, ולפי היה ר' יוסף מצד ר' חזקיה מדברי מ"י שלם נולד עדיין, ושהיה תלמיד תלמידו של תלמידו. וכן שומר ליה ר' שלעזר לרבי י"ס (ח"ק פ"ג ע"ג) וצדוקלמי דכלאים רבי י"ס ע"ס תמנין יומין למחמי לר' חייק רבן, רוצה לגור לחרי מותו, ל"ב ל"ח חסו צמיו, ור' חייק היה תלמידו של רבנו הקדוש שהיה חברו של ר' שלעזר, וא"ס ר' י"ס ל"ח ר"ה ר' חייק, ל"ך זכר ע"ס ר' שלעזר שמת קודם רבנו הקדוש? וכן תודה ל' א"ל ש"סמר ר' חזקיה ב' בחברת ר' שלעזר בר ר"ך: ל"ח הו"ס רב המנוח סב"ל דלת"ס לגבן מההו"ס עלמ"ס (ח"ק ד"ס ז' ע"ג) שמשמע שה"ך רב המנוח סב"ל לבית עולמו קודם לר' שלעזר בר ר"ך; וב' ובתלמוד מ"ס (ג"סין כ"ו) שומר רב המנוח סב"ל שומר רב שד"ס בר שהבה שומר רב, שרבי המנוח סב"ל היה תלמיד רב שד"ס בר שהבה שומר רב, ורבי היה מצדק ל"סל שלמנתו של ר' שלעזר, וא"ך יתכן לומר שמת רב המנוח קודם ר' שלעזר?

המחבר

ל"ב י"ס לומר שהיה זה רב המנוח סב"ל שומר.

האורח

ול"ס נזכר בכל התלמוד? ועוד ל"ס הז' ע"ס ש"ס, ל"ח ה"ז חכמי התלמוד קוראים סב"ל ל"ל ה"לד- חז"ל ל"ד עמד שחרו, זמן מרובה, כי כן דרכם לפט"ן ב"ס ל"קן מי אה"ס ר"סין בזמן כמו רב גמלי"ל חזקין; וכל זה מלבד עדכו"ב המקומות, כי רב מצב"ל ורבי מ"י, וא"ס ל"ל רב המנוח סב"ל ל"סין ל"ל כ"ל שלעזר מ"ד היה נעשה רבי, כמו רבי ז"ל ש"ה מצב"ל ו"ל ל"י.

המחבר

ומי שומר ל"ך ש"ה רב המנוח סב"ל ל"י? והל"ס ל"ל דברו ל"ל מנאמתו.

האורח

ל"ב ל"ן מספר למקומות שהוזכר ב"ס הזהר רב המנוח בחברת התנאים. וכן בקד"ק דנ"ס ר' חזקיה בר רב היה עם רב"י, ומה ש"ן חז"ן יכולה לשמוע. תודה ל' ולג"ן יע"ב ל' שהמקומות הש"ל נוספ"ס? וכן בכל מקום שנמצא תלת עשר מכל"ן דרחמי הו"ס ע"ס ג גמור ובורות מוחלטות, כי מלת מכל"ן ה"ס מעטן וכל ב"ל"ס, וה"ס תרגום ע"ס מדה בהנחתו הר"סונה, כלומר כל ל"ל ל"ל, מ"ל"ה מוסקלת בל"סין חב"ים, כ"סמרס זו מדת סדוס, וא"ן ל"ן הכונה מדה מוח, ל"ל מספ"ט ומנהג, ובע"ן זה ל"ל ש"מרו ב"סין מכל"ת. ל"ל תרגום מדה זו חו"ס ל"ח, כ"מו הודיע נ"ל ל"ת דרכ"ך תרגומו ש"וכן טוב"ך, וכן רבותנו קומרים ה"י כי ש"חיה וה"י כי ש"חיה, ומעולם ל"ל ש"מרו ה"י כי מכל"תה וה"י כי מכל"תה. והנה מליצת תנ"ך מכל"ן דרחמי ל"נו ל"ל סב"ס.

המחבר

ולמה? ל"ך ת"סמר ל"ל ש"סין רבותנו במלת מכל"ת בל"סין מוסקל, והל"ל קר"ן ב"סין זה לכל ש"חיה ממשכנתה המ"סנה, והל"ל המסכתות ל"ן כל"ס ש"מודד"ן בה"ס, ל"ך בהכרח הו"ס

אתך תלך חכמתך, וקט בעד ולך קדע, קינע חוקה בלשון הזהר קום קחד מסימני הזקס.

האורח

קך זקת לך תקמד סלס ידעת, כ מלכות לך תהוון סקלן קינע סק שרד ללכנין סודיני (חף דף כו ע"ב) קינעו ללון רכונעו כלל, קכל הוק ל' העמיס הקלה כגון בלשונם בלון קיסקי סמס נמטו סמלחוסק סמלחוסק; וכן קת הסמס ללסקגה סמיס תתפי (סס דף ל"א ע"ב) הוק ל' מקבס, וכונענו לל סוד ללסקגה סלס לרדני" לן ללתי", וכן כד כזמנס דנסב ססווסל (דף מ' ע"ב) סתיית הר פוסה לל נקדקה בליוה בל רול, סלס בל לעו, וכל המחכרים הסחרוס; וכן מבסן סולכניק (דף מ"ס ע"ב) הוק כנין הפעל, והילל מהכס ילפינן; וכן וקס ללן לל יבית ללגה (סס סס) הכוונה על המסגל, קכל אדס בבות קין עעט סכיבה, סלס לניח בעלמל, וכן מלון מתרגס מכתק.

המחבר

זה קינע כלס, כן קול כדי ללדר בלשון נקיה הזכר לניח, כמקום סכיבה.

האורח

וכן ומתעברסן מתלת בנין (דע"ג ע"ב) והיה לו לומר בתלת בנין, כמו ססמרו (קוטה דף מ"ו) סנתעברה כהן קמן, וכן (במדבר רכס פרסה ג') וכד היתה קמה מעוברת כה, קכל המס קחד ללון עבוד ח חוזרת לל הבעל ולל ללן הילוד, כמו ססמרו (במדבר רכס פרסה ט') מחד קני מעוברת, וכן דמותל ידע: בעלמס דלת מקרק דנדקיס ומעלמס תתקה (ד פס ע"ב) גס המס הזקת סבס היס, וקיע סלס על דרך ללון לעו, קכל בלדק ובלרמית סומרים ידע כן, וכן סומרים ידע ממנו.

המחבר

כל קלה עענס חלוסיס, קין לרביס מהס קיה כרוה.

האורח

ומה תקמד כרקותק ס' הזהר מוזכר עלת העלות (דף כ"ב ע"ב) קרבע יסודות (רכז ע"ב), ונפס הנהמית (דע"ט ע"ב) ונפס המתקוה (דק"ט ע"ב), וההקגה (קכו ע"ב), והמון העס (דק"ג ע"ב), והתעעות (דכ"ד ב'), ומסרי דקדוק, (זתנועה גדולה, תקונס דף ז' ע"ב), וסימס התנועות פתוודי חותם (סס דף ד' ע"ב), וסבית הכנסת נקדקת קס נגה (ח"ג דף רפ"ב ע"ב) אהוק ל' ספרדית?

המחבר

קול קומר כדכדי הרב יע"ץ אהמסמרים קלה הס נוספ'ס.

האורח

וכן כל המסמרים סנמכס כהס עדכוכ המקומות והדורות תודה ל' קהס נוספ'ס ומזוייפ'ס.

המחבר

כגון מה?

האורח

כגון קמר ל' סמשון קמר ר' יוסי קמר רב (ח"ס קכו ע"ב כמדדס הנעלס) ודף לל היה קומר דכר חסוס ל' יוסי קהיה חכרו, ורבי יוסי לל היה קומר דכר מסמיה דכר קהיה תלמיד תלמידו. וכן קמר

דף ק"ז) אומר שבשנת ס' לאלף השני תקום כנגת ישראל מעפר, וכן בזהר חדש (דף ז' ע"ג) ופירות יהודה יקבץ בשנת ס"ט לאלף שנת תש"ה; וכל בתקונים (דף ד' ע"ב) כתוב סימני ה הגלות שלף מאתים ותשעים (שהם כלים בשנת ק"ה) וזוהר (ח"ג דף רנ"ב) נסס ר' שמעון ד' שאלו בשנת רנ"ו, וס' בשנת ר"ח, וס' בשנת רס"ו, וס' בשנת רע"ב, וזוהר חדש (דף מ"ז) מי הגלות אלף ותקנ"ו (שהם כלים בשנת ס"ה, וזוהר (חלק א' קל"ט) ר' אלעזר בן ערך וחבריו אומרים שבשנת תת"ו יחזו המתים, וקודם לכן יצא משיח; ור"ע שכבר אמר שהתשובה תהיה ס"ב בשנת ר"ח, חזר ואמר (ח"ג דף י') שבשנת תל"ו תעצב סגור אלף מאדעף ועלמין יתבסס ויחיו סוף שאלף שבשנת ארצות, והוא עמנו חוזר ואומר (ח"א קי"ט) שית שיתעלה מלך המשיח בשנת תקס"ו: וכל הקב"ה חלפו למנו, ולפי נשאר רק שנת ת"ז שבו עתיד (ח"א דף קי"ז) שיעדי החכמה להפתח למעלה ומצוה החכמה להפתח למטה, וזה סוף יתקמות, בשיפוקו היהודים את עניהם, ולפי שימינו עוד בהבלי הזהר והקבלה, ואין יתכן להקמין שאמרו רבותנו כל הקב"ה הקונים האלה, וכלם כוזבים? והלפי אמרו זכו שחשבה לפי זכו בעתה, ק"כ אם שאלף זכאים הקץ הוא בכל יום, ואם לפי יזכו אחד הוא הקץ ולפי יעבור, ועוד הלפי י' לשאלף: אך נהיה הדבר הזה, שאחר האלף השני נתרצו הקב"ה כל כך, שכמעט אין לך דור מתחלת האלף השני עד היום שלפי יהיה קץ הגאולה, וזכר אלופי אלף שנים ויותר שמוזמן ר' שמעון עד תחלת האלף השני לפי היה זו גם קץ? וה והלפי מביט בתלמוד שחזל היו מצפים לגאולה בדורותם או קרוב לזמנם.

המחבר

אין זה דבר כי אמנם כבר ידע רש"י צרה"ק שלפי היה ספרו עתה להתגלות אלפי אור ה האלף השני, וע"כ לפי כתב אום קץ קודם התחלת האלף השני.

האורח

ודבר זה עמנו שכתוב בהקדמות התקונים, שאין ס' הזהר עתה להתגלות עד תחלת האלף השני, האין רוחה שהוף עמנו סמ"ז זיף? האין רוחה כי מי שהיה ממוזיף אסר המצ"ח ה' הזה התחכם לכתוב זו הדבר הזה, כדי שלפי יתמחו עליו הדושים ויאמרו מי הוא ס' הזהר אסר לפי ראו שצונו וקבות שצונו? ואתה לפי תחשוב כי בעל ס' הזהר היה הדקאון אסר מאפי את התחבולה הזאת, כי כבר נעשה כדבר הזה קרוב לזמנו וקרוב למקומו. כי אמנם ידוע תדע כי בשנת אלף האלף השני יהודי אחד בעיר טולטולה צהותו מופר צהר להרחיב כרמו, מאפי (כך אומרים) בתוך הסלע ספר כתוב בשלף לשונות, להק, ל' יוני ו ול' רומי, והיה כולל כל מה שהיה וס' היה, והיה כתוב בו כי בן האלהים יולד ממרים הצנוה, ויענה להצלת בני אדם, והיה כתוב בו ג"כ כי הספר ההוא עתה להתגלות כאסר יחלף פירדינאנדו צמלכות קסטייליה (הוא פירדינאנדו המכונה קדוש אסר מלך צקסטייליה) ולפיין צסוף האלף החמישי וצתחלת האלף השני.

המחבר

לפון מוסקל

האורח

המסכמת נקראו מוכלתות, להיות כל מסכת כמו כל המכיל דברים הרבה, ולעולם אינו יוצא ממסמעות קראו כגל' או כגל' קבל שימרו מוכלתך בענין דרך ומנהג, זה לך היה ולך נברך. ומה תשמר ברשותך (ה' דף ע"ג) אופרה לך לך תלת מילין? הכוונה היתה לומר שעשו לו לווה שלשה מילין, קבל אופרה ענינו הלוואת מעות, לך לווה. ראה כמה היה בעל ס' הזהר בקי בלפון ארמית, שנתחלק לו לפון לווה עם לפון הלוואת מעות. העדין לך תודה לך שהמאמרים שנמלך בהם ס' מסימנים אלו מוז' פ'ים הם?

המחבר

איך יודע עכשו אם אודה, אם לך אודה; קבל מה תרצה להוליד מזה?

האורח

שלב דעה ולפי שמערת מימי אום ספר בעולם שנתוספו בתוכו מאמרים רבים כלפי קרה לך הזהר. הלך המסנה והתלמוד שנכתבו זה כאלף ואילך מאות שנה, לך אידע להם ה המקרה הדע הזה, ואם נולדו בהם חלופי גרסאות הרבה, אך לך נמלך בהם מאמרים ש שלמים שיוברו בהם סימני זיוף; וכן תראה בכל ספרי הג'סונים והחכמים שהיו קודם המלכות מלכת הדפוס, נולדו בהם טעויות סופר, קבל לך נמלך בהם מאמרים רבים מוז' פ'ים.

המחבר

איך יודע מה תוליד מזה?

האורח

שמאחר שנמלך בס' הזהר כל כך מאמרים אשר לך יתכן ליתוס לתנאים ולמורכבים, איך ראוי לבעל סבל להקשות עצמו לדעת, להקמין שהמאמרים ההמה נוספו על הס' קבל ראוי לו לגזור אומר שהס' כלו מוז'ים. ובפרט אחרי ראותנו שהס' הזה לך נזכר ולך נודע כלל במסך אלף שנים מוזמן האנשים אשר נקראו שמו עליהם, ועל הכל אחרי ראותנו שכבר היה מי שנחסד על זיוף הס' הזה, עם הודאת אשתו ונתן. ומה תשמר בענין הקצים ה המאמרים בס' הזהר? הנה חכמינו ז"ל אמרו תפח רוחן של מחסבי קבץ, ובעל הזהר לך נזהר לקבוע עד תשעה קבץ מאונים זה מזה, וכלם כבר עברו.

המחבר

זה היה מפני שלך היה הדור זכך לכך, קבל בכל אחד מהזמנים הקבועים בס' הזהר אולי היה התעוררות למעלה לגיבול את שדלל אם הוא זכך.

האורח

ההתעוררות והחפץ העליון לקבץ נדח ישראלי לך היה בזמנים ההם בלבד, קבל הוא בכל זיום ויום, ככתוב היום אם בקולו תשמעו. קבל ס' הזהר אומר (ח"ג דף רכ"ו) בשם רבי אשך וחבריו שימי הגלות שלף הם ועוד יתמסכו מעט יותר, ובס' ר' יהודה שלמד מאביו (ה' ה')

וְלִי קִבְרֵינִי אֲזוּל הֵיוּ מִקְמִינִים בּוֹ, אֲךָ לֹא עִסְקוּ בּוֹ וְרוּחַן מַעֲלֵבוֹ וּמְדַרְכֵינִי; וְהֵנָּה ס' הַזְהַר הוּא
אֲךָ גַּם לִשְׁלֹסֶל חֲמֵשׁ מֵאֹתוֹת אֵינָה אֵל חֶסֶד וְאֶפְלָה.

הַמְחַבֵּר

תְּסוּבָה גְדוּלָה יֵשׁ לְדַזְכְּרֵךְ אֵלֶּה, כִּי אֲמַנֵּם הַפֶּךְ חֲמֵה אֲתֵּה אֲמַר יֵשׁ בִּידֵי לֹאמֵר, וְהוּא כִּי תַעֲלֵת
עֲבוּמָה הוֹעֲלֵנוּ ס' הַזְהַר אֲסִיר כִּי יִדְעַת הַרְלִסְאוֹנִים מִבְּנֵי עַמְנוּ אֲךָר עֲמַסְבֵּי אַחֲרֵי הַפְּלִוּסוֹפִיָּה
בְּכֹמָה כַּפִּידוֹת נֹקֶסֶן וְנִלְכְּדוּ, וְכֹמָה זִלְזָלוּ בְּתוֹרָה אֲבִיבֵי וּבְתוֹרָה אֲבִיבֵי לִקְיִים דְּזִרֵי
הַכֶּלֶב הַחַמֵּת אֲרִיסָוֹ. זֶה כַּפֵּר בְּנִרְיָסָה מִן הַקִּין, זֶה הַכַּחֲסִי יִדְעַת ה' בְּפִרְטִים, זֶה בִּטּוֹל
הַנְּסִים, זֶה אֲמַר אֲסִי בְּמַעֲשֵׂה מִרְכָּבָה אֵל יִחְזַקְסֵל דְּזִרִים אֲסִינִים כַּפֵי הַאֲמוֹת, אֲכַל כַּפֵי דַעַת
קָנַת, זֶה אֲמַר אֲנַפֵּס הַאֲדַס מִתְּרֵי בְּמֹוֹת גּוֹפֹ לֹלֶךְ הַעֶסֶק בְּחַכְמוֹת, וְזֶה בְּדֵה מַלְכֵנוּ לְמֹוֹת
הַתּוֹרָה טַעֲמִים אֲכַבֵּר בְּטוֹלוֹ, בְּאִוֶּפֶן אֲנַפֵּס דְּזִרֵי רֹוֹב הַמַּחְסוֹת בְּזַמֵּן הַזֶּה בְּלִי טַעֲמִים כִּלְכֵל, וְאַמִּירָתָן
בִּימֵים הַסֵּלֶבֶת מַעֲשֵׂה תְּקוּוֹ הוּא. וְכֹמָה מִן הַכַּפִּידוֹת הַלְכֵנוּ מִפּוֹזְרוֹת בְּסַפְרֵיהֶם, וְהַכֶּלֶל אֲכַלֵּם אֲסִין
לְהַאֲמִין אֲכַלֵּם מֵהַ אֲהַשְׁכֵּל יִחְיֵיבֵנוּ. וְאַחֲרֵי אֲךָר נִתְגַּלָּה ס' הַזְהַר, מִיֵּד נִתְבַּטְלוּ כָל הַדְּעוֹת הַאֵלֶּה.

הַתּוֹרָה

כַּבֵּר מַלְכֵי אֲמוֹרָה, כִּי הַרְלִסְאוֹנִים אֲךָר בְּדוֹ מַלְכֵם חַכְמוֹת הַקְּבֵלָה, לְטוֹבָה נִתְכַּוְּנוּ, אֲכַל מֵהַ
אֲמַר בְּרִלְיוֹתֵי אֲהַרְעוּ לַעֲשׂוֹת יוֹתֵר מִהַמְתַּפְּלֵסִים? הֵיךְ לִךְ בּוֹזֵה תוֹרָה יוֹתֵר מִס' הַזְהַר הַ
הַאֲמַר אֲמִי אֲךָר אֲפִיטָה אֵל תוֹרָה הוּא הַתּוֹרָה עֲבוּמָה, תַּפּוּחַ רוּחוֹ, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ חֶלֶק לַעֲלֹבֵי
(חֲזִי דִף קִנְיָ); וּבְמִקוֹם אַחֵר אֲמַר כִּי הַפֶּסֶט הוּא תֵּן דְּאִוִּירֵינִי (תַּקוּבֵי זֶה חֲדָשׁ דִּף לֵד) וּבְתוֹמֵלֵת
הַקְּדָמוֹת הַתַּקוּבֵים הוּא מֵהַתֵּל בְּעוֹסְקֵי הַמִּקְרָא וְקוֹרֵא אֲוֹתֵם בִּינִים. וְהֵנָּה אֲנַמְנוּ רוֹאִים כִּי חַכְמוֹיֵנוּ
אֵל לֹא הֵיוּ עוֹסְקִים אֲכַל בְּפִסֵּט, וְאִם אֲמַרְנוּ אֵם דְּזִרֵי אֲגֵדָה לֹא עֲשִׂיִם עֲבָר, אֲכַל בְּפִירוֹשׁ אֲמַר
וְכִי אֲגֵדוֹת אֲמַנֵּה הֵם? וְאֲמַרְנוּ אֲיִן מִקְרָא יוֹתֵר מִיֵּדִי פִסִּטוֹ, וְכַאֲבָלוֹ לְהַסִּיב עַל דְּרָאוֹת אֵל דּוֹפֵי
אֵהִי מַנְשֵׂה דוֹקֵס, וְכִי לֹא הִיָּה לוֹ לַמַּעֲשֵׂה לְכַתְּוֵב אֲכַל וְאֲמוֹת לוֹטֵן תַּמְנַע, לֹא הַסִּיב עַל דִּקֵּי
הַסוּד, אֲכַל עַל דִּקֵּי הַפֶּסֶט; וְצַעֲנֵן הַמַּחְסוֹת בְּבֵר אֲמַרְתֵּי לַפֶּנֶךְ דְּזִרֵי רִבֵּן יֵצֵא לְתַלְמִידֵיו ח
חִיכֵם לִךְ מֹוֹת מִטְמָאָם וְלֹא פִרָה מִטְהַרְרֵן וְלֹא מִסִּי מִטְהַרְרֵן, הַרִי מַבּוֹאֵר כֹּמָה הֵיוּ רַחוּמִים מִדִּקֵּי
הַסוּד, אֵם צִפִּי אֲיִן דוֹרְסִין בְּאֲבָלוֹ לְדַבֵּר דְּזִרֵי צַעֲנֵן מַעֲשֵׂה בְּרִלְסִית וּמַעֲשֵׂה מִרְכָּבָה, הַבִּיָּן ר
אֵהִי לְדַבְּרֵיהֶם מִפִּסֵּט הַכַּתְּוִבִים, אֲוֹ מִן הַפֶּסֶט, אֲכַל עַל פִּי הַרְמַזְן אֲוֹ עַל פִּי הַסוּד לֹא אֲמַרְנוּ
לֹא דְזִרֵי וְלֹא חֲזִי דְזִרֵי. וְהֵנָּה לְפִי הַזְהַר הֵיוּ כֹלֵם טַפְסִים וְבִינִים, וְתַפּוּחַ רוּחוֹ, וְלֹא יִהְיֶה לָדֵם חֶלֶק לַעֲלֹבֵי.

הַמְחַבֵּר

חֲלִילָה לֹאמֵר כֹּלְלָה עַל חַכְמוֹיֵנוּ זֵל, כִּי אֲדַרְבֵּן הֵם הֵם אֲמַרְנוּ לַעֲ בַס' הַזְהַר וּבְקֵבֵלָה צַעֲל
פִּה כָל פְּלִיָּפוֹת הַחַכְמוֹה, אֲכַל אֲכַל רָבוּ לְדַבֵּר בֵּה בְּמַסְנֵה צִתְלִמוֹד, אֵהֵם דְּזִרִים הַסִּים לִלְל
נַפֵּס, הַלֵּךְ יִדְעַת מֵהַ אֲמַרְנוּ עַל אֵם צִן וְצִן מֹוֹ, הֵנָּה הֵיוּ אֲכַלֵּם סוֹדוֹת, אֲעַפִּי אֲכַל בִּיָּחוּס
צִתְלִמוֹד.

הַתּוֹרָה

אֲךָר אֲסִי תַמְנַפֵּן לֹאמֵר אֵהִיוּ אֲכַלֵּם סוֹדוֹת, מֵהַ אֲסִינֵי מַכְחֵס, וְאֲסִינֵי מַכְחֵס אֲכַלֵּם סוֹדוֹת.

והיך מנחת הספור הזה?

האורח

הספור הזה כתוב בס' *Sotalituum fidei* הנדפס בצרמברג בצנת 1741
והעתק קותו החכם וולף בספרו *bibliotheca hebraea* חלק ט עמוד 110.

המחבר

עתה הנני נזכר שכבר רכית הספור הזה בס' קדמון שיטלבי הנקרא *Stamm* (ס' 3' פרק ג')

האורח

ומה משך קרוב הדבר כי בעל הזהר שהיה בספרד בתחלת האלף השני, אף הספור הזה
היה שמוע, ומזה נתעורר לעשות לחזוק לשונותו מה שעשו אחרים לחזוק לשונותם.

המחבר

ומי הגד לך כי בספרד היה בעל ס' הזהר? כי אמנם כבר הרפיתך כי עדות הוחסין
אינה כלום.

האורח

דבר זה אמרת, ולפי הוכחת קותו. ופי כבר הרפיתך מופת הותך על זה מסלת אפי נה
(פנימית) שקומרים בלשון ספרדי *מקוסמטיטי*. ואם עוד ראה אחרת תשאל, עוד אודת
אפייה לפעך. הנה ידוע כי הזרקת שמלמדים לתעוקות הוסי מסודר בשלשה דרכים
מתחלפים, כי האשכנזים קומרים זרקת סגול מונח רביע, ואפי שיטלביה קומרים זרקת
פז גדול, והספרדים קומרים זרקת מקף סופר הולך סגולתך. והנה בס' הזהר (אף דף כד'
על) כתוב: וזו דמלה זרקת מקף סופר הולך סגולתך, אהו ממוץ במנהג הספרדים.

המחבר

אולי גם הלשון הזה נוסף.

האורח

ונשוב למה אהינו צו, וקומר אפי היה מתקמת מה שכתיב בהקדמת התקנים שבכות למוד ה
הזהר וצנתפ אפי של שחוזת, החכמה; אצל הגה חלפו למו יותר מחמש מאות שנה שנתפת
כונם של יסקל אוריו, וצשהנת ובלמודו יגו תמיד, ועדין בן דוד כל בפי, ולפי בך ה' אותו
בלגלן, אצל צהפך אהיה הס' האפי גרמא צנזקים רבים לכלל השומה. הלפי ראשונה, הוסי היה
הגורם לעצבת חכמת הפסט ולהמסך רוב החכמים אורי ההצל והצלו, לעשות את הכתובים
בדרכות של דופי, צרפי תנות ובלתוס אוריות וצגמאריקות ובכל מיני כמיזם אפי הדעת
סובלתן. והתורה השומרת העקרת עדות ה' אפי להציע אפי על פי פאטה, כדברי בעל
העקרים, הוסי מונחת בקרן צורת, אפי דורא ופי מפקא, ובקמת אפי נמואן אורי הגלות א'
הזהר אפי כרפי, רשם, ראצני, רמבם, רמב"ן, רד"ק, ומצריהם אהידו, עני כל אפי צ'
בידיעת הפסט? ואם קמו בדור האוריו אפי כרמב"ן, ורנהו, ופי צר"ל ואחרים, הלפי כלם
אפי אפי פרקי מעלהם עול הזהר, וצאהו בכלות, ולפי הביאו לו מנחה ובעל העקרים

מנחם בן סרוק ודונס בן לברט, ושאוריהם ר' יהודה חוג, ר' יונה בן גאנא, ר' משה הכהן, ור' י
 יהודה בן זלעם, כלם פסטים גדולים, הזריחו קור גדול על פסטי המקראות, והחזירו ע
 עמדת התורה בושנה, ואלו הם ראשי המפרשים הן בזמן הן במשיבות, ולפי נמשך ה
 אצלם זכר ודמו לכמוזים וסודות וראשי תבות וגמטריאות וכל אשר החלומות וההבלים
 אשר ממזנים, והראשון אשר החל לדבר באלה הנה הוא הרמב"ן, שהיה אחרון לכלם בזמנו,
 וגם הוא מעט מעט החל מה שדבר בענינים באלה; אבל אחר אשר נגלה ס' הזהר מיד דרך
 נכ החכמה מקרב ישראל, וידעת פסטי המקראות הלכה הלכה וחסור, ואהבת השמרת
 נעדרת, וקנסי שכל עמוזים ועמאסים, חפז ראשם וזכרו להם דומיה, ומלכה הקרן דראות של
 דופי, ותורה חגרת כלו סחבות, ויתעלבו בה סלף קדדכה, קנסי המתכבדים בקלוגה ובקלון
 עתה ית' ותעלה עליו רב מהבלהם וחלומותם, ונשתדשו הדעות, ונתקלקלו הלצנות ונתעווה
 העינים, הוסס חושך לקור ואור לחשך, וכל המדבה לספר ביציה מן הפסטי הרי זה משבח:
 זאת הגפולה הראשונה אשר הביא לנו ס' הזהר.

וקומר אל הסי: בצקעה ממך הרפה לי, כלה מדברותך וגל צותך, ונקבל בסלום, ואחר
 האכלה ארסך ספר אשר יפרס לפני כשאלה שמחת ס' הזהר וחכמת הקבלה.
 ניהר הסי לכל, ונבדק את ה' ונקום מעל השלחן, ונבא אל בית הספרים, וסקח ס' שמות
 חכמים, וקתן לפניו וקומר: קרא גל פרק עשרים ושבעה מתחלה ועד סוף.
 בפרק ההוא המוצד מוכיח שמחת חכמת השמות מתוך ס' מגד מיערים להאמן הגדול מן בית
 יוסף, והס' הזה מלך על כל גדונו סודות הקבלה, והוזכר בו ס' הזהר בסי זהרף קדסי, ו
 ובעל שמות חכמים הוכיח במיסור כי זה ס' מגד מיערים ס' אפסר לומר הזת מזויף, שהרי ר'
 משה קרחצירו אשר היה תלמידו של מכן והיה דר עמו צעיר שחת הסי צפת, ובר ופרס ס' הפר
 הפרס צו"ל מן, והנה הרמ"ק זה צס' הפרס מביא לשון אחד מדברי המגד שהיה נגלה
 למן בית יוסף, והלשון הוא גמלן צס' מגד מיערים; וסך אפסר שיכתוב הרמ"ק צס' רבו מהר"ק
 צו"ל ובעיה, ויעלה הדדים על ספר ופרס שותפ, קס לך היה השמות בן שהרצ קהרו בתצס
 ופרסמס? קר מבוקר כי ס' מגד מיערים קנגו ס' מזויף, אך יוסף יסך בשמות שמחת ידי מן
 בית יוסף. ומעתה לך יחלט הדבר טחלוקה: קס שבשמות נגלו הדדים ההמה לתרן בלחד חמיצ
 כוח הקדש, וס' הם שמות והקבלה והזהר שמות; וקס שמרן בית יוסף היה קע גמור כידעם
 וחבריו, וצוה הדדים ההם מלבו, מה אפי אפסר להעלותו על הדעת, והפרק מס"ס כזה
 הלשון: יתעקש המתעקש ויקמר מה שידעה, קסו הסי צעיע תקובה נצחת שסין להסיב עליה.
 אדסי צד צדי. קלה לך מן המתפלספס, וקמר לי שצריך לומר שהרצ קסרו צוה דברי אקר כד
 לגל מעלתו, תקלמנה שפת אקר, יתפרכן יתחרשן הדוברות על צדיק עתק.
 ויקרא הסי קת כל דברי הפרק מראש ועד סוף, אחרי כן פתח קת פיו ויקמר: המתפלספס
 והוא אשר החליט על רגל שחת לקמר כ צריך לומר שהרצ קסרו צדח דברי אקר כד
 להגדיל מעלתו, היה בשמות קס אן בצדיו; כי אמנם חלילה לחרוף מספט על קדס וקס כי

כבודות החקובלים צבימינו; מכל מקום לא תמוכך להם פיגמ עסק הפסס, ולפי היה נצנה בע
 בעיניהם מי שלפי היה מפץ בסודות, בקוות חכם שקמר שבת לפי קספי, שפי סגודמן לו
 רב הגון ללמוד מומנו. הלפי זאת תכלית כוונת דברי אשר אמרת, כי פי הזהר גרם
 להרחיק חכמי ישראל מלהתעסק צדיעת עצם התורה, שהוק הפסס, לדעת ולהפין כמה
 תלי תלים של הלכות התלוים בכל תצה ותצה וכל קות וקות, לפי עובק חכמת הלפון.
 וגרם להם לקבד זמנם וסכלם בחלומות והצלים ודברים הרצה פלין בהם ממוסכגמולדות
 ורפי תבות ושקר ענינם אשר קם הוזכרו לפעמים גם בתלמוד, לפי הובא שכל דרך
 שפמכתק גידוק, לפי לצנות עליהם צנין תפל, ולפי להקמין סנתבוונה להם רהק המדפת
 צפי הנציסים. והשנת אשר גרם פי הזהר הוק לפרוק עול מורק שמים מעל כולד חכמי
 ישראל, עד שלפי חוסו על כבוד קונם, ויפלו וסיבו וכתבו וידפיסו על מה למעלה מה
 למטה מה לפנים ומה לפחור, ועל קל שלים יצרו עתק בגפיה ונגודל לצב, ופיך צרף
 קת עולמו, ופיך הוק מנהיג קות, ופיך במכס עצמו לצרוק קות, ופיך הקניל עולמות מ
 מעצמות, ופיך עצמות מתפחדת בעולמות שהקניל, ופיך קחד הוק עקר ועקר הוק קחד,
 ופיך הנפמה היק חלק קלוח ממש, ופיך העולמות כלם חלק קלוח הם, ופיך פעולות צפר
 זס פי כח בהן לפגוס ולקלקל העולמות העלונים, וכיוצא מן הענינם הקלה שכל מי
 פי לו קלוח תפמד שעת צפרו כקשר יקראם צפר, וצפרט כרקות המדברים
 בענינם הקלה ריקים ונעדריס מחכמת ההגון ומכל ההקדמות הצדיכות לפי לצד
 לחקירות נסגרות כקלה, קצל גב לקלה שחקירות, ועל הכל כרקות פיך קין צינה
 הסכמה בעקרי חכמתם וכלם ממשקים כעורים קיד בענינם שהכל תלוי בהם, ועל ידי
 כן שתדלו לקיים פי ההפכים צנוסף קחד, ויקמרו דברים פלין להם הצנה כל עקר,
 והמשכל המצין לפי ימאן דצריהם שלפי חרופים וגדופים.

המחבר

רב לך, כי פי כוזה קותך פונה צפולתך אשר זה עקר פעמים אמרת: קליך לעבור קות
 צקדך, כי לפי חפנת צקלה. ועתה נלכה גוף קל צית הי.
 ונלך יחדו קל צית התפלה. ושצ יחדו הציתה, ונשצ קל הלחם לככול, ויהי על הסלון ויען
 הקיץ ויקמר: חכמינו הקדמונים לפי היו סומכים רק על פסס המקראות, וקוה לצדו היו
 דוקים על הרוב, ופיס אמרו פרוקים שלפי יתכנו על פי הפסס, לפי שמרום שלפי דרך
 הסמכתם להקל על הזכרון קו לקיים על עמד הקרץ שלפי ילצלו צקנת תקנות פלין
 צקמות רק מדברי סופרים, ופיס אמרו גב הרצה דברים של הגדה, לפי עשקוס עקר
 וצפרוס קמרו פלנים קמנה, ולפי גמו מי פלין לו עסק בהם. וקמר זמן צסוף ימי ה
 הגלונים החלו חכמי ישראל להעמיק החקירה ציפוס המקראות על פי פסוסים. רפי צל
 דוח כמה פעמים הקדה, כפמכף קותה צלת מותצבת על לפון המקרף, וכן עשו ק
 קמרו רצב נכדו ורצב ורדף והרמץ; וקודם לכן רצב סעדה גפון, רצב מנפאל,

שצדק בפעל, אלא שצדעת מיתתו כד תהיה כוונתו למסור נפשו על קדושת ה' הם ויאמר הקס: בעל מעבר יצק יצק אדם שיהיה לוהבו, קולי יאמין בו. היש אהך ס' מצד מיצרים?

המרחב

יש וס שלשה דפוסים, דפוס לובלין שנת ת"ה, דפוס ויניצ'ה שנת הקק"ט, ודפוס זאלקוואך שנת תקל"ג, וזה האחרון כולל השנים האחרונות, כי דפוס ויניצ'ה אינו כדפוס לובלין, כי הוא כולל מה שנשמט בדפוס הרשון והשלישי כולל דברי שניהם.

הצורה

ידעה, ידעה, ועתה הוציאה נא קל אה המפרים האלה גם שלשתם. ואוצר אה המפרים ואתנם לפני, ופתח הקס אה דפוס לובלין ויקרח בפע (דף ו' ע"ג): ואזכר לך תוקדך על קדושת שמי לעינינו דכלל ציקר ומדו סגיא וכן כל חובר שתלדון בנורא ותבק כ בעמד נקס. ויאמר קל הקס: התשפוט בן אדם שהמכוון בדברים האלה אינו אלא שצדעת מיתתו תהיה כוונתו למסור נפשו על קדושת הקס? ומה תאמר על מה שצדו המצד (ד' ויניצ'ה דף ד' עב ד' זאלקוואך דף ג' ע"ג): וצנך יהו סנהדרין בלשכת הגזית ותראה אותם מלמדים הלכות קמיצה, וצנך זה יהיה רב וגדול וחכם גדול בגמרא ובקבלה, וצמונו לך ימאך מקובל גדול ממנו, כי יציג חכמת הקבלה מה שלל הציג אדם מותב שנה, יותר משלמה ידידי עשר ידות, והוא יעשה פירוק למהר, וגם יעשה הסגות לחבורך וכו'.

המרחב

ולמה זה?

הצורה

כי כן ממש אהר המצד למהר"ק (ד' לובלין ד' לז ע"ד ד' זאלקוואך דף י"ה ע"ג): כי מה שתראה רוקה שלפעמים אה מדבר אלה וקינו עולה, הלך ידעת מה שתחז' אמה יגרוס החטא. ומה ת האמר בשתל' המצד (ד' לובלין ד' כ"ג ע"ג ד' זאלקוואך דף י"ב ע"ג) אומה שכתבת תבין, וכן (שם דף ס"ג ע"ג ד' זאלקוואך דף כ"ה ע"ג) רמז לראי' שכתבנו. וכי המצד היה כותב על הק' בדיו?

המרחב

נראה כי מהר"ק כשהיה כותב על הק' מה ששמע מן המצד, אהב שטפיה לך דק, וכתב בלשון שהיה מורגל, ואמר שכתבתי במקום שצמרתתי, ואין זה מפסיד כלל אמתת נבואתו ורהק' שהיתה שורה עליו.

הצורה

ומה תאמר בדלותך אה המצד (ד' לובלין דף נ"ט ע"ד, ד' זאלקוואך דף כ"ה ע"ג) אומר למהר"ק שזכר לכתוב בשנת י' באסות אה בלילה ושמונה בשנת סעודות היום, ושה נרמז בצס שדרי,

חכם ונדק מפורסם, כסדר הוסיף הרי קצרו, בזולת דרישה ומקרה ומתן מתן. הנה לך ספר
 קסם יונה (כסדר הוסיף זקמת) קסן חכמת הקבלה קמת וקסן ס' הזהר קמת, הדבר מוכן מ'ו
 כי כל מה שקמרו המקובלים אנגלה להם קלהו לך רוח ה' דבר זה נסיונה שיהיה ממיני נבואה
 ורק ומגדי בעלטה, כל זה לך יתכן כלל שיהיה קמת, ומי קלף יסמין למה אנגלה
 להקצו ולקצו על ידי רוח הקדש לך על ידי קלהו, הוסיף גם למה אנגלה למה קצרו
 לך קמין. קבל להחליט על כל קופת שקמרו קצו לקבת מקבלה, קבלם בדו קקר כדי להדנות
 מעלתם, זה קיננו מספט נדק.

קמרת לו: ומה תקמר קס קצד לך כי גם קדונ קצי זצל היה עושה לעת הזוכר שקלרת
 חלוס על פ חכמת הקבלה מתוך מה שלמד מס' הזרת, והסג לפעמים חלומות צודקס כוללים
 הגדת עתידות קנתק'ומו. והוסיף אל לך היה קומר זה כדי להגדיל מעלתו, כי חכס עבים
 (דרעבסלער) היה, והיה זקמת ירף שמים ונהנה מיגעו, וקת חכמים ומקובלים לך נמנה
 וחכמתו וחסידותו לך ינקה מקיכות ציתו החוכה, וכן עטן החלומות קצת קומר לך מעולם
 לך נודע לקדס מוץ מקנשי ציתו, ולק קבלה לקסזל תעלת מהס, זולת לפעמים תועלת גדולה
 צדיעת העתד להנצל מן הנזק. והנה זה קס זצל הדבר צדור קצל למעלה מכל פקפוק כי
 לך מלבו צדה מה שהגד לך ומה שקתב בס' הזכונות קלו. קצ קך לך קסמין בחכמת הקבלה
 קחרי קקר קית כמה יפה להסג חלומות נבואיים?

וען הקיס: קחרי קקר כפי דנדך היה קנד קיס נדק וקה, לך יפלף בעני קס מצל מן בעני ה'
 והיה ה נעתר לו ואומע בעקתו ומגד לו קבת עתידות, להכלו מן הנזק; וקעפי קחוי היה
 עושה תפלתו על דרך הקבלה, לך היו כוונתם הגרמות קהיה ה' נעתר לו, קך קחו ונדקת
 הס הס קעמוז לו להזת לו קלהים קרובים קליו. וקאנה לעטן המקובלים בעלי רהק, קלהו
 ק מגד, וקמר כי תכן שיהיה הדבר בקחד מסלשה פעם, צל שיהיה קיס רשע גמור הבודה
 קקרים לכבוד עצמו, כי הנה קסונה ידוע כמה כח הדמיון עושה, ויתכן שיהיה קדס קסנת
 עצמו מ'ים רבים בלמוד הקבלה ובמעשה החסידות ובסגופים להכין עצמו לכוח הקדש, ול
 ולבטח יקכה לו זקמת שיחלוס על מסכנו צללות מסקות קוף ומדוחים, כקלנו קלל לך מ
 מלככו לך קלהו יורהו וקמיעוהו עעעס מענת הלמודים ההמה קקר ההר בהם כל היום. גם
 יתכן קתמבלבל מוחצתו עד כי גם בהקץ דמה לו כקלו הקול מדבר קליו. וקת קנת יתכן
 קהיה קיס חכס ונדק צודה דנדי קקר לך לכבוד עצמו ולהנפתו ולטובתו, קלף לזכות קרת
 הדבים ולנאוע בלצנס יקת שמים. וקת קלית קפסר שיהיה כל העטן נקמר דרך קוד ומזו
 וחיה, כקקר הס רוב דברי המקובלים. ויהי מה, קנ לך קחרון מספט על הרי קקרו, רק
 נל כי קקר ידבר הנביא צסס ה' ולק יהיה הדבר ולק יבן, הוסיף הדבר קקר לך דברו ה' ומה
 כמה פעמים כתוב צק' מגד משרים קהיה הקול קומר לו: ונתר כן קזכך לקתוקדס על קחסת
 קמי, ודבר זה לך נתקיים כלל.

ענתו: כבר קצי על זה בעל מעבר ינק (מקמר ק' פרק ג') כי לך היה הנרמוז לו צרה

פוסק שמהרי"ק צ"ה דצ"י פקד כדי להגדיל מעלתו, חלילה! קבל תשאר כי המגיד היה מודבר לפי מ"י זהוה זכרותה דמהרי"ק.

המחבר

ומה הם הדברים הקלה פנקה פנקהו לך לפוס תכלת טובה, קלך לזהרף בעלמך? כי ר רחוק צעני פ"מכך כלה צ"פ המגיד.

האורח

רבים הטה מחד וכל הפ' מלך מהם. קום קרן (ד' לובין דף מ"ו ע"ד, ד' זאלקווס דף צ"ב ע"ג): כי ק"פ קנה ומי כחוך צ"דאל, דהק לית ישיבה בצלותך דלפן צפולולך כמו צ"צנתך, והק צבל ע"ד דלת מהלך באקף קלו עתן דקות לען ברקות הוה חוה מלך ע"ד ח"לות מקיפ"ס אחר מכל צד וקתה כמלך בצדוד, ומכרזי וקמרי פ"ג מקום הצו יקר לדיוקנך קדישך דמלכך במוה עלמין מזדעזעין לקול נעימו דההוק כרוזק ואש"כ מאן ה"י, מתיצין וקמרי ההוק פלוג דמלך מלכ המלכיס חפ"ן ציקרו דקיהו יקר מכל כל חמדה, דס"הו תנך דקרן שרלך, ר"ש מתנתך דקרן שרלך, ר"ש גלותך דכלהו גלותך, פסקך דין, סברך דין, מוסברך דין; ובע"ד דלת מפסיק מלהרהרן צמלין דקדושה, ומה ג"ס לת מהרהר צמלי דגופך, ההוק כרוזק מתחלש, וכל עלמין מזדעזעין וקמרי מ"י ה"י דלפסיק כרוזק; וכון שכן התק צעמך צכך ולך תפריד מאצנותך מינן קפלו רגע אחד, וחי דהרימותך ונתתך נגיד על עמי שרלך שתי קהלות, ועד שתתך נגיד על כל קהלות קרן שרלך. עוד קרן ט"ז זה (ד' ויעביסה דף ד' ע"ד, ד' זאלקווס דף ג' ע"ב): דהק כד לת נפיק באוקף ג' עלמין דינ וכל מ"ינן דליהון מלפן יתך ומכרזי קדמך הצו יקר לדיוקנך קדישך דמלכך, ופ"ג מקום לדיוקנך קדישך דמלכך, דהק ה"י הוק תנ"ה דין, ג' גמלך דין, סברך דין, כמה מסרין ותינן ועלמין מזדעזעין מהק כרוזק, וכלך שכלין מאן ה"י קלך, ומתיצין וקמרי ה"י הוק פלוג דקצה מסצצו ציה כל יומך; וכן צכל ע"ד דלת מע"ס למגמר עם חב"ד"ס קלך צכרוזק נפיק דוגמת ה"י. עוד קרן ל ויעביסה דף ד' ע"ג, זאלקווס דף ג' ע"ג): וכל תלמיד שלך ילמוד צ"צנתך לך יחזק כודע ככל, ותתעבה ותתנשא, כי ס"ב סג"ל קדומך פנשך שתתך נגיד על עמי שרלך, ותתגדל יצנתך יתך מישיבת צורתי יחוק שבושך. עוד קרן (ויעביסה דף ט"ו ע"ג, זאלקווס ל"ג ע"ג): וקת כי תצדק צי וצתורת וצירקת ומשעות ולך תפריד קפלו רגע אחד, וקתן לך מהלכיס צין העומדים הקלה, וקזכך לגמור כל חבורך בלי עוים טעות, ולהדפיסם ולפסטים צכל גבול שרלך עמי, וקגדלה שמך צתלמידים יתך מיבחק שבושך צמרי; לכך חזק וקתן צתורתך כסדר קתה עוקה צתורה צמסנה צ צמחלך כ"ץ ותוספות ונפסק וצקבלה, כי קתה מקסד קותס זה צזה, וכל מלכך מרוס דורקיס צלמוד וטובתך; וכל תכטער צמזונות, כי צכך קמרת לך פעמ"ס קין מספר כי פרנסתך מ חזונת לך תמק דכר, כי קתה משעת מאד צכל עעך, רק כי תצדק צי וצתורת וילקת ועבודת, וכצד קתה חקה המעלה הגדלה הזקת קך עתעלית לפע כל ע"ס ה' לדבר עמך צקול רס, ועוד תעבה לרקות קת קלהו. כסדר קמרת לך קס תמיצ דרכך לפע. עוד קרן

כי הוסיף רוחו לכבוד וד' רוחו לבוסות אשר די לשמות צו.

המרחב

נבהלת ממראה עיני אשר קט רוחה. וכן ספק כי דברים אלו אחד מן התלמידים הוסיף, וכן מהרי"ק כתב קודם כי חלילה לאדם קדוש ה' לחלל את הקדשים ולהוציא שמות הקדש לדבריו של דופי; גם חלילה שיהיה רוח הקדש או מי שיהיה משלוחו עליון מסמייע בדברים הללו.

התורה

ומה תקומר על מספר הכוסות שהיה שותה בכל פעודה ופעודה? הלא נראה שהיה עושה פורים בכל שבת ושבת, כי הנה במדרש (במדבר רבא פרשה יוד) נתנו חכמים שעל פסחאות בפרט רביעות י"ח שיהן קרובות כוסות, שנה אדם כוס אחד שהוא רביעות י"ח מרביעות דעתו וכו' וכו'. אלא שאין לתמוה על זה, כי נראה שהמקובלים גבורים לשמות י"ח שהרי צ"ה הזהר (ה"ל דף ע"ב רע"ב) כתוב כי רביעות ההן (שהוא) שיעור שלשה לוגין כלומר י"ח רביעות או י"ח כוסות) הוא שיעור דמאן דשתה ליה מדי ליה ועבד ליה כיוח. הנה לדעתי המדרש בין שנתה אדם קרוב כוסות יראה כל דעתו, נשתעמו כל הכליות ונטרף לבו והלשון נפסק, מבקש לדבר וקונו יכול; ולדעת הזהר בין שנתה אדם י"ח כוסות עד"ן קט שכור, אלא שמת וטוב לב. נראה כמה הוא גבורת המקובלים!

המרחב

זה אינו כלום, כי יש י"ח נש"ן, ולא כל הינות אדם, ועוד המדרש קומר י"ח מ' וי"ח הזהר ומת' קוב היה מיוזג. אך מה שלם לבין והוא בעני פליטה גדולה, הוא שיהיה המגד דורש אחד משמות הקדש לעני מספר הכוסות שנתה אדם; זאת בעני פליטה גדולה.

התורה

אם צעק יפלא בעני לך יפלא, כי אמנם המגד לך היה מדבר למהרי"ק אלא לפי מה שהיה במחשבתו של מהרי"ק עצמו.

המרחב

הא! מה אמרת?

התורה

אמרת דבר שקומר המגד למהרי"ק, אך ורשה (ד' ונכ"ה דף מג ע"ג, ד' זללקוון דף ז' ע"א) הלא אעפ"י שלפעמים קט מפרש אם פרוץ על פסוק שקט כן הלא לפי מילי דקיהו צדעות קט אמר.

המרחב

בשמות זה דבר בלתי מובן סבלי.

התורה

דברי המקובלים צריך לקבל ולק להצן. מעתה אם תמנך במגד מישרים קנת עענש שנתה שנסמח לך לבוס תכלית טובה, כי אם דרך יוהלך וגילה וגילון, לך תקמר כמות מתפללך.

קורות נשמה, ונכניו הקס המיסרת את הקדס. ולפי זה יפה יובן קך קומר לו המצד
הלך לפי מפי דקית בדעותך קני קומר.

המחבר

כל זה חלוס קוס סתה צודה מלבד, וקין עפק קנל כי המסנה והנסמה הקמורות כסן קו
רמו לשכינה, הוס כנסת שקלל, הוס מלבות, הוס מסרועתק, והוס הקס המיסרת קרת
הקדס, כמוכנס צס הזרה (חלק ג' דף ע"ד) גם צס הפרדס (שער ערכ הכנויס) ת
תמכס כי מלכות נקדקת יאם ומשנה.

האורח

קבל לך תמכס היות מלכות נקדקת נסמה.

המחבר

קבל תמכס סמלכות נקדקת יאם מלכ הנסמות, כי כלן סכולות ממנה, וקך יתכן להעלות
על הדעת שתהיה הכוונה על הנסמה ממש, ותכס ומיד הוס קומר והלס סס פסקה נבואה
מישראל ממך לך פסקה. היתכן שיקרס נבואה לדברי נסמות של קדס?

האורח

קול קרסס נבואה על דרך שנקרסן נביקיס דוד המלך והימן וקסס וידותין וקסל מקוררס
סונו מדצרים דצריהס כדרך צנ קדס, סלל שיהיה רוח עליונת מעוררת סותס, בטו סכתס
רדק בהקדמת פירוס תהלס.

המחבר

הנע רוסה סכוד הזמן ליהתכח עמך צענעס סלה הנסגבס מידיעת ומידיעתך, והנע רוסה
כי כל ופצך ליתן טוס בקדסס ולחלל גסן כל צבי.

האורח

תקומר מה שתבנה, הרמ קדוויירו, סהיה תלמיד מהריק, כשהבס צס הפרדס (שער סדר
הקכילות פרק שליש) סת דברי המעד קסר היה למהריק, הזכר הענן כסלו הוס דעת מ
מהריק וסברת. קח נק את ס' הפרדס.

וקח ס' הפרדס, וקקדס צו תחלת הפרק וזל: הכוונה צפרק זה לבקר סברס סחרת מנגדת
לזה, והוס קבלת מורי ורבי החסיד סמהר" יוסף קקרו נלו וזל הוס סתנל וכו' וכו'. סז ס
סמרת לו: העך רוסה כי הוס קורס הענן קבלת מהריק, לך דעת וסברת, כקס סחרת
במפזך.

האורח

ספיל למיפס.

סז קקל לפנ סחות פרק כדצרים הסלה: כל זה מורה על חוזק דעת מורי הזת צודק
וסמית. וכן למטה צפרק ססי הזכר הענן סת פעמיס צסס דצרי מורי נלו.

המחבר

(ויעציה דף כל ע"פ, זאלקוואך דף לט"ו ע"ב): אלוס לך ממתנתן דרקייען, דהאן ארת תנקה
 די' ל, לעד השתן כד הויה נפיק בצוקס הוו סנהרי לך ה' נהרין לקבל ה' סודי משנה
 די' דעת, ומכרזי קמך הוו יקר לדוכנן דמלכא, השתן דשרית למיילף סודאן שרתתקרה
 זקולפתא טנה י' פרקיס וחזי, האן שיתא נהרין נהרין קמך, אלא דנהוראן שרתתקה לך נ
 נהר סג' אלא מתחזי ולא מתחזי עד לתנדע לכולה, ומהנ שרת נהרין מתפסטן שרת ע
 עולמין דמכרזין האן כרוזאן, אלא דעולמאן שרתתקה מתחזי ולא מתחזי, מתעמאן דאמריה לך
 ומהנ נהרין מתפסטן נהוראן שביעקה, וקנין לקבל ז' ענע כבוד, וכלהו סכונן יתך וקנין
 קמך כמה דאמילאן. עוד קראן (ויעציה ז' ע"ג זאלקוואך ע"ג ע"ב): חזק אסמין אלא תנאן אלא
 תרת, כי כל אלא שרת עוסקה ה' מכלת, וכל אלא עשית והורית עד הווס הזה ה' מכלת
 צדך, וכן מסכימים צנתנתן דרקייען, ח' ה', כי פסק זה אמות ויניצ הלכה למשה מסיני ה
 הלכה כותק ומטעמך. עוד קראן (ויעציה ל"ב ע"ג, זאלקוואך מה' ע"ג): והלא לך למנדע
 דקבא וכל צנ מתנתן עילקה מסדרין לך אלוס נביאי מהימנ, תנאי, אטורין, רבנן ס
 סבוראי, אטונס פסקנס, כלהו מצרכי יתך כד ארת עסיק צמיליהון ומכונן יתהון, כמה עלמין
 מודעאן לבל נעמו דהנו צרכאן, אלאן ואמריין מסי האן, האן הוואן ר' מתנתן רבא ד
 דלרין אלא. פסקאן רבא דלרין אלא, מאחראן רבא דלרין, יוסף המכונה האורן, דמלך
 מלכי המלכים חפץ ציקרו, כלהו מתנין ואמריין צדך האן למחרי עלמאן, והאן אלאן שדרונ
 לגלקה לך האן אלאן צפרשתאן קדישאן.

המחבר

הנה נולד בלבי בלבו מדע, כי לך אצין מי הוואן זה המדבר ארת כל דברי הספר הזה. כי הנה
 צאמרו רק כי תדבק צי וצנתרת וירשת נעבודת, נרקה כי האל ית' הוואן אלאן אחר המדבר,
 וצאמרו והאן אלאן שדרונ לגלקה לך נרקה אלאן האל, רק אחר מסלוחו. ועתה דעת עטנ
 להאמין כי צאמרת אלאן הוואן המדבר, אלאן אכבר דענו כי לפעמים האל מוצר בלשאן אולמו,
 לפיכך היה יכול לומר רק כי תדבק צי וט'.

האורח

צמקמות אונס תמאן צפ' זה: אע הטענה המדברת צפיר, אע האס המיסרת ארת האדס והמ
 והמישרת אורת. רק צמקוס אחר (ויעציה מה' ע"ג זאלקוואך ע"ג ע"ב) תמאן המסנה מתמלפת
 צנשמה. קוס קראן: אע אע האן המדברת עמך, נשמתך לך הנפס אלאן הרוח, אלאן
 הנשמה צעצמה, והלאן אס פסקה נבוסה מישראל, מומך לך פסקה, כי צכל פעס אע צל
 אלאן להדריכך צדך צו תלך. האן זה הדבר אלאן אחרת אלאן צנתמלה כי אונ כל
 העשן לך אלאן אלאן דרך קוד ורמוז וחדה. ורגה כאן צמקוס הספר רקה מהרין ל
 לצגרת סודו למשכילים, והאוד הוואן כי המגיד המדבר עמו לך היה אלאן נשמתו. והאוד
 הגה רמוז ארת צמקוס מקומות, וצפרט צדצור האסאן אלאן לו מסרת המגיד (הלאן הוואן
 מתוב צהקלות ר' אלאן אלאן הכתובה צנתמלה דפוס לובלן) צמלית משנה, אלאן

ידעו נתצוותה ולפי ציטע עמוקותה, ולפי יבולו ממנה פוס נזק, כק תועלת גדולה תצוקים
 ממנה, כי מתוכה יתחזק לבס לעבודת ה' ולשמירת מצותיו; ולפי תשמיע לקצט ותכנס צ
 בלבבם היתה כלה מוחזה שוק וקסס וקליל, קין ספק כי תרפה בזה קת ידעם מעבודת ה'
 ולפי תהיה מתקן ללפי מקלקל קלקול גדול. וצפרט צדור הזה שכבר התפרסמה צין המון ה
 המתחכמים לעת הדמזס בענין טעמי המצות, וכצטס קומרים כי עתה צימים הקלה צקל
 הטעם וצטנה הגזרה, לפי נשאר לנו כק סודות הקבלה וקמונת התקון והפגס בעלמות
 הרוחניים למזק ידם כפות בצמירת חקן שלהעו, וצרכים כוסלות לקטן צהליכה צדרכיו.

הצורה

קולי היה הדבר כן צדורות הקודמים, שהיתה השמונה גוברת צקרן, לקך עתה צימיו קשר
 כל גינים פקומות וכל הלצבות חוקרים, ומספר קטע קמנה הולך ומתדבד, לקין לכלות
 תפצי התורה קוהציה ומחזיקיה לצרף ולזקק קותה מן הקצטס קשר נתערבו צה צמסך
 הדורות, כי ההמון צלה צקי כסימנץ צה לצב ערה יצב מאמריה וימסס צה, והולך לק
 ידע להצמין צין טוב לצע, קמת וקרה, ויצפוט מן הפרט על הכלל, ויחליט כי התנה
 כלה צצרי קשר, קשר צמע מצבותנו קשר קטרו לו קהס קודות שלהיים וקדרי תורה.

המחבר

וכי נקצד העולם ספע השוקים? על זה נקמר כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו צס
 ופועים יבסלו צס, וקתה ידי לך לשלום, וה' קלה השמים יכלח מלככו קתך והצלח
 דרכך; וזה כי יטיב ה' עמך ומצלת סנעו קשר ייטב לך כתוב לי, ויצמח לבני גס קע.

הצורה

לפי קשכה דצריך. וקתה קדוה ודדי הקר שלום וכל קשר לך שלום.

המחבר

שלום, שלום.

הספר הוקד הזה
 של
 החכם שר"ל
 העתקת קט הצעד
 יוסף שצדי צימני
 ונתרעו
 לרע וק
 הצחור המסביל והנצון יחוק פלך
 הוס יוס צ למדק הקלטי

קנת הגסרת ליי אלהינו והנגלו לנו ולבנינו עד שלום.

עדין לך קמור שהיך סגרת מהרי"ק, רב להקצת הקצור קמור דעת מורי ורבי ולדברי מורי
 והכוונה (כאשר קמור ברחש הפרק) הסברה והדברים אשר קבל מהרי"ק מפי המגיד אשר
 נגלה קלנו. והנה נלך בן השמש וקרובה עת תפלת הערב, וגם קתה כבר הריקות אמתות
 נסבותך, לך נשאר לתך (אחשוף) מה תוסף תדבר קל עוד בדברים האלה, וגם קל
 כבר השמעתך כל מה שהיה קת מן התשובות, והיה יגע להביל וריק, וללך להביל וריק
 בלבד, כי גם להפיקך ספי, ולתת חרצ בידך לבלע ולהקמת יותר ויותר. והנה מור
 צהחל ימי החול קל הולך צנקר השכם לקבלות, ובמעט עתות הפעל הנשקרות לי קל
 עמל בחקירות הפשט והלשון, ואין לי עסק בנסתרות. לכן קתה כי קין טוב קל סגפרד
 קל מעל קמוו בשלוס, ונעמ כל ענע חכמת הקבלה לכריד קגלה אשר זכו לקבלס מפי
 מקובל קמור, ובמופלך מומי וממך לך נדרוש.

הצורה

גם קל מור הולך לסבלות, אך לך לעבוד עבודת הקדש כמוך אך קלך למסע נע ונד
 בקלך גולה ומטולטל, נודד לבתם קיה, קול יתן ה' צבקות והקרה לפע מעות אשר יסב לי.

המחבר

יעך ה' ציוס ביה, יתן ה' לך ומלך מנוחה.

הצורה

וקל עע וכאז, לוי קלף קעם אחיה שמך לך ימחה מעל לוח לב, וחפך קשר הפלכת
 עמדי ומדותך הממודות אשר בנתע כך בשלשת הימים האלה לך ימואו מפי מעתה ו
 ועד עולם. כי בשמט מן היום אשר לקח ה' מעל רשך קת קדונ קצי עה ונשקרת יתום
 צערוס ובמור כל, זה לי עשתי עשרה שנה, לך הו לי ימים טובים כשלשת הימים האלה
 שהיית עמך והמים האלה נזכרים ועשמים בלבי בכל המקום אשר אלך שמה לך יסורו מ
 מלבי כל ימי חיי.

המחבר

וקתה קל שמוע תשמע צקול והיך צעני תעשה, זאת תעשה בכל המקום אשר תלך
 שמה קל תדבר בעטן הקבלה עם קדם בעולם, קל לך שתמוכן חכס מקובל קמור,
 קל יוכל להגד לך תעלומות חכמה ולהתע קת כל ספקותך, ולהקיר קפלתך בקור
 החכמה והתבונה אשר לך תשכון עליה ענה, ולהביאך קל הר המור גבעת הלבינה, צהדי
 כצס דרמונך, וקצת מים צקסן מן הצרכה העלונה. ותתענג על ה' צקמת ובקמונה
 כי הולך יהב חכמתך לחימין ומנדעך לדע צנה. כי קמונ קל תשמע טענותך לבע
 קדם אשר לך למח החכמה, קל אשר הם צה יודעים ולך יודעים, לך תהיה פעלתך פעולת
 קוהב קמת, כק מעשה קמן ופעלת מסרת ומלוח, הבצקת תהיה תפלתך, קל על מור
 מדע תתגבר בפולך ובטענותך? ומלבד זה הלך קפילו לדעתך וקפילו היתה כל
 חכמת קמת על קו תהו וקבע צהו מיוקדת, מה יזיק זה להמון העם? הלך המה לך